ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دروييشيان

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 227 (23332) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2009 10 ԷՋ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱԾ Է ԵԱՀԿ-Ի ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ՀԵՏ

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Բակօ Սահակեան 8 դեկտեմբերին հանդիպում ունեցած է ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ դեսպան Անճէյ Քասփրչիքի հետ:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան աշխատակազմի տեղեկատուական բաժինին համաձայն, հանդիպումին ընթացքին քննարկուած են Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ազրպէյճանի վինուած ուժերու հանդիպման կէտին վրայ տիրող իրավիճակին վերաբերող հարցեր:

Անդրադարձ կատարուած է նաեւ վերջերս սահմանին վրայ տեղի ունեցած իրադարձութիւններուն:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՍԿՍԱՒ ԻՐ ՆԻՍՏԵՐՈՒՆ

«ՄԵՐ ԳՐԱՒԸ ԱՅՆ Է, ՈՐ ՅԱՋՈՂԻՆՔ ՔՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԵՒ ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԵԼ»

Կ'ԸՍԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐՒՐԻ

Խորհրդարանը երէկ առաւօտեան ժամը 10:30-ին ընթացք տուաւ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը քննարկելու իր եռօրեայ նիստերուն նախագահութեամբ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի եւ ներկայութեամբ կառավարութեան կազմին:

Շար.ը՝ էջ 2

ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՎ «ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԱՐՑՈՒՄԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼԷ

ԷՐՇԱԹ ՀԻՒՐՄԻԶԼիի ՁԱԽՈՂ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՏՈՒԱՒ «ՔՈՐԱԼ ՊԻՉ» ՊԱՆԴՈԿԻՆ ՄԷՋ

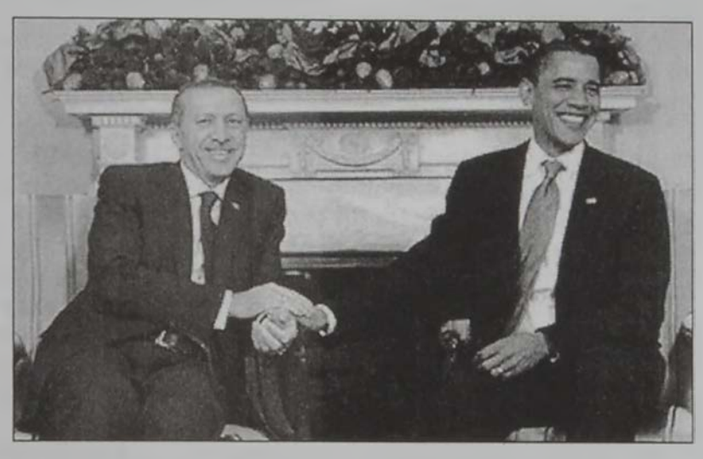
Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլի արտաքին քաղաքականութեան խորհրդական էրշաթ Հիւրմիւզլիւ երէկ, կէսօրէ ետք ժամը 4:00-ին, «Քորալ Պիչ» պանդոկին մէջ տուաւ դասախօսութիւն մը կազմակերպութեամբ Հրզպալլայի ուսումնասիրութիւններու եւ արխիւի կեդրոնին:

Դասախօսութեան ներկայ գտնուեցան խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի ներկայացուցիչ Ալի Համտան, նախկին նախարար Միշել Սմահա, հանրապետութեան նախագահի արտաքին հարցերու խորհրդական Պահժաթ Թոք, Հրզպալլայի արտաքին յարաբերութեանց պատասխանատու Ալի Ամմար, Լիբանանի մէջ Թուրքիոյ դեսպան Սերտալ Քելեք, ինչպէս նաեւ ակադեմականներ եւ ուսանողներ:

Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ փոփոխութիւններու մասին խօսելով Հիւրմիւզլիւ յայտնեց, թէ Թուրքիա շրջանին մէջ քողարկուած նպատակներ չունի:

Շար.ը՝ էջ 2

ՕՊԱՄԱ-ԷՐՏՈՂԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

«Էսոշիէյթըտ Փրես» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա երկուշաբթի օր Սպիտակ տան մէջ Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ էրտողանի հետ ունեցած հանդիպումին ընթացքին չյաջողեցաւ Իրանի եւ Աֆղանիստանի վերաբերող հարցերուն մէջ անմիջական աջակցութեան խոստումներ ստանալ:

Սպիտակ տան մէջ երեսուն վայրկեան տեւած հանդիպումէն ետք էրտողան Իրանը իր հիւլէական փառամոլութիւններէն հրաժարելու մղելու համար շեշտեց դիւանագիտութեան դերը եւ յստակ դարձուց, որ Թուրքիա Իրանի դէմ նոր պատժամիջոցներու հաստատման անհրաժեշտութիւն չի նկատեր:

Օպամա վերջերս ՄԱԿ-ի կողմէ մօտ օրէն Իրանի դէմ նոր պատժամիջոցներու հաստատման կարելիութեան ակնարկած էր:

Էրտողանի հետ միացեալ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին Օպամա ըսաւ, թէ «վարչապետին ուշադրութեան յանձնեցի, թէ որքան կարեւոր է Իրանի հիւլէական կարողութեան հարցը լուծելը, այնպիսի ձեւով մը, որ Իրանի կարտօնէ հիւլէական խաղաղ ուժանիւթ ունենալ, սակայն երաշխիքներ կը տրամադրէ, որ Իրան յանձնառու պիտի մնայ միջազգային կանոններուն եւ չափանիշներուն: Կը հաւատամ, որ Թուրքիա կրնայ Իրանը այդ ուղղութեամբ մղելու կարեւոր դերակատար մը ըլլալ»:

Էրտողան յստակ դարձուց, որ ինք Իրանի վրայ նոր ճնշումներ չ'ուզեր բանեցնել: «Կը հաւատանք, թէ Իրանի դերակատարութիւնը կարելի է փոխել միայն դիւանագիտութեան միջոցով»: Ան նաեւ քննադատեց Իրանի դէմ հաստատուած ներկայ պատժամիջոցները զանոնք ազդու եւ դէպի իրանեան շուկայ արեւմտեան արտադրութիւններու մուտքը արտօնող նկատելով:

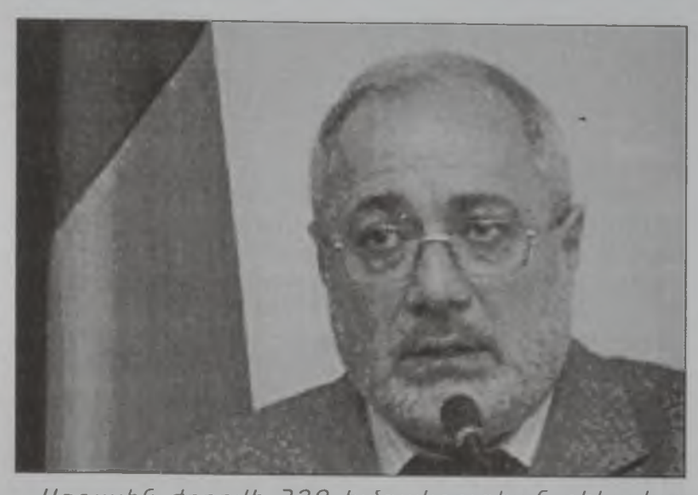
Էրտողան ըսաւ, թէ Օպամային յայտնած է, որ ինք պատրաստ է Իրանի եւ Արեւմուտքի միջեւ բանակցութիւններուն միջնորդելու: «Էսոշիէյթըտ Փրես» լրատու գործակալութիւնը դիպուկ կերպով կը նշէ, որ յստակ չէ, թէ Օպամայի վարչակազմը խանդավառ է Թուրքիոյ այդ դերակատարութեան նկատմամբ:

«Լոս Անճելըս Թայմզ» օրաթերթը իր կարգին անդրադառնալով Սպիտակ տան մէջ տեղի ունեցած հանդիպումին կը գրէ, թէ Օպամա չյաջողեցաւ Իրանի եւ Աֆղանիստանի վերաբերող հարցերուն մէջ աջակցութեան խոստումներ ստանալ:

Շար.ը՝ էջ 10

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՊԷՏՔ Է ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ, ՈՐ Ի ՎԻՃԱԿԻ ՉԷ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄԻՆ ՎՐԱՅ ԱԶԴԵԼ»

ԸՍԱՒ Վ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան դեկավար Վահան Յովհաննիսեան Ազգային ժողովի նիստին ընթացքին յայտարարած է, որ իսկապէս ծիծաղելի է Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ էրտողանի այն յայտարարութիւնը, թէ Թուրքիոյ կառավարութիւնը արձանագրութիւններու հարցով խորհրդարանին վրայ չի կրնար ազդել:

«Այսպիսի յայտարարութիւն մը կը կատարէ այնպիսի քաղաքական գործիչ մը, որ կը գլխաւորէ երկրի կառավարող կուսակցութիւնը եւ խորհրդարանին մէջ մեծամասնութիւն ունի», ըսած է Վահան Յովհաննիսեան: Ան աւելցուցած է, թէ Հայաստանի իշխանութիւններուն լաւագոյն պատասխանը կ'ըլլար Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի յայտարարութիւնը այն մասին, որ իրենք նոյնպէս չեն կրնար Հայաստանի խորհրդարանին վրայ ազդել արձանագրութիւններու վաւերացման գծով:

Շար.ը՝ էջ 3

ԼԱԹՎԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

Նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրաւէրով այսօր եռօրեայ պետական այցելութեամբ Հայաստան պիտի հասնի Լաթվիոյ նախագահ Վալտիս Զատլերսը:

Լաթվիոյ նախագահին դիմաւորման պաշտօնական արարողութիւնը պիտի կայանայ դեկտեմբեր 10-ին, Հայաստանի նախագահի նստավայրին մէջ: Անոր պիտի յաջորդէ նախագահներու առանձին զրոյցը, ապա ընդլայնուած կազմով պաշտօնական պատուիրակութիւններու հանդիպում:

Շար.ը՝ էջ 3

ՆՈՐ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի ընտրական կեդրոնական յանձնախումբը երէկ կայացած նիստին ընթացքին վաւերացուցած է դեկտեմբեր 6-ին Երեւանի թիւ 8 եւ Հրազդանի թիւ 25 ընտրատարածքներուն մէջ կայացած վերընտրութիւններու ընթացքին պատգամաւոր ընտրուած անկուսակցական Կորիւն Նահապետեանի եւ Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան անդամ Մխիթար Յարութիւնեանին ընտրութիւնը: Անկուսակցական Հանրապետական կուսակցութեան կողմէ առաջադրուած Կորիւն Նահապետեան հաւաքած է 8,832 ձայն, իսկ թիւ 25 ընտրամասին մէջ պատգամաւոր ընտրուած, Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան անդամ Մխիթար Յարութիւնեան 13,493: Երեւանի թիւ 8 ընտրատարածքին մէջ կայացած ընտրութիւններուն մասնակցած է ընտրողներուն 14,2 առ հարիւրը, իսկ Հրազդանի մէջ 24,79 առ հարիւրը, մինչդեռ 2007-ի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին նոյն այդ ընտրատարածքներուն մէջ ընտրողներուն տոկոսային համեմատութիւնը հասած էր 45 եւ 65 առ հարիւրի:

Նշենք, որ այս երկու խորհրդարանական աթոռները թափուր մնացած էին, որովհետեւ պատգամաւորներ Սասուն Միքայէլեան եւ Յակոբ Յակոբեան դատապարտուեցան 2008-ի մարտին զանգուածային անկարգութիւններ կազմակերպելու յանցանքով:

40 ՀԱՅ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Հայաստանի խորհրդարանի պատգամաւորները համաձայն գտնուեցան հայ խաղաղարարներ Աֆղանիստան ուղարկելու մասին Հայաստանի եւ ՕԹԱՆ-ի համաձայնագիրին: Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Մէյրան Օհանեան խորհրդարանին մէջ ներկայացուցած է երկու համաձայնագիրներ, որոնք կը լուծեն հայ խաղաղարարներու ուղարկման իրաւական եւ նիւթական հարցերը:

Ըստ նախարարին, հայ խաղաղարարները պիտի ծառայեն Գերմանիոյ գինուորական ստորաբաժանման կազմին մէջ: Նախարարը ընդգծած է, որ հայ խաղաղարարները պիտի ապահովեն Քունտուզի օդակայանի անվտանգութիւնը:

Նշենք, որ Աֆղանիստան առաքուելիք հայ գինուորներու խումբը պիտի բաղկանայ 40 հոգիէ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՍՓԷՅՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման երէկ Պաապտայի պալատին մէջ ընդունեց Սփէյր պատրիարքը, որուն հետ քննարկեց երկիրը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ քրիստոնէական, յատկապէս մարոնի համայնքին վերաբերող շարք մը հարցեր:

Սփէյր պատրիարքը դարձաւ նախագահական պալատին ճաշի հիւրը:

Պաապտայէն մեկնումի պահուն իր կատարած յայտարարութիւններուն մէջ Սփէյր պատրիարքը յայտնեց, որ իր պարտականութիւնն է հանրապետութեան նախագահը հրաւիրել ներկայ գտնուելու Ս. Ծննդեան տօնին առիթով Պերքէի մէջ մատուցուելիք պատարագին:

Սփէյր պատրիարքը շնորհակալութիւն յայտնեց նախագահ Սլէյմանին հաշտութիւններու նախածեռնելու եւ զանոնք յաջողութեամբ պսակելու առումով:

Ակնարկելով Դիմադրութեան զէնքին մասին իր կեցուածքին Սփէյր պատրիարքը ըսաւ, թէ իր կեցուածքը անփոփոխ կը մնայ եւ աւելցուց, որ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան զօր. Միշել Աունի հետ այս մասին քննարկումները մանրամասն չեն եղած:

Սփէյր պատրիարքը նկատել տուաւ նաեւ, որ զօր. Աունի հետ չէ քննարկած այս վերջինիս եւ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան ղեկավար Սամիր Ժաժաժաի միջեւ տեղի ունենալիք հանդիպումին հաւանականութիւնը:

Սփէյր պատրիարքը նկատել տուաւ, որ քրիստոնեական կամ այլ լիբանանեան ղեկավարութիւններն ու համայնքներուն զաւակները մնայուն կերպով կարիքը ունին ժողովներու եւ խորհրդակցութիւններու:

Անդրադառնալով Ժաժաժաի եւ Մարատա հոսանքի ղեկավար, երեսփոխան Սլէյման Ֆրենճիէի միջեւ կայանալիք հաշտութեան հաւանականութեան Սփէյր պատրիարքը յայտնեց, որ քաղաքական ուժերուն միջեւ որեւէ հաշտութիւն ողջունելի է:

Նշենք, որ նախքան Պաապտա ուղղուիլը, Սփէյր պատրիարքը Պերքէի մէջ կատարած իր յայտարարութիւններուն մէջ մերժած էր Լիբանանի մէջ երկու բանակներու ազգային բանակի եւ Դիմադրութեան բանակի գոյութիւնը, որովհետեւ Դիմադրութեան զէնքը օր մը թշնամիին դէմ ուղղուած է, օր մըն ալ ներքին լիբանանեան ճակատին, «իսկ միակը, որ երկրին ապահովութիւնը կ'երաշխաւորէ, ազգային բանակն է», ըսած էր Սփէյր պատրիարք:

Միւս կողմէ, նախագահ Սլէյման ընդունեց նաեւ էքուատորի վարչապետ Կիւսթաւօ Ժալըխը, որ ծագումով լիբանանցի է:

Նախագահ Սլէյման Ժալըխի հետ քննարկեց երկկողմանի յարաբերութիւնները եւ զանոնք բարելաւելու միջոցները:

Նախագահ Սլէյման ընդունեց նաեւ երեսփոխաններ Ալեն Աունը, Ասեմ Քանսոն եւ Ահմետ Ֆաթֆաթը, նախկին նախարար Ժան Օւէյտը եւ նախկին երեսփոխաններ Ուաժիհ Պաարինին եւ Ղաթթաս Խուրին, որոնց հետ քննարկեց ներլիբանանեան իրադարձութիւնները:

ԸՍՏ «ԱԽՊԱՐ»Ի ԻՍՐԱՅԷԼ ՂԱԺԱՐԷՆ ՊԻՏԻ ՀԵՌԱՆԱՅ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԱՄՍՈՒԱՆ ԿԻՍՈՒՆ

Ղաժար գիւղաքաղաքէն իսրայէլեան ուժերու հաւանական հեռացման ծիրին մէջ, «Ախպար» օրաթերթը իր տեղեկութիւնները քաղելով լիբանանեան պաշտօնական աղբիւրներէ, կը հաղորդէ, որ Իսրայէլ հարաւային Լիբանանի մէջ տեղակայուած ՖԻՆԻԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերուն յայտնած է, թէ իր ուժերը հիւսիսային Ղաժարէն պիտի հեռանան յառաջիկայ յունուարի կիսուն:

Միւս կողմէ, ՖԻՆԻԻԼ-ի ուժերու բանբեր Անտրէ Թինընճի յայտնեց, որ ՖԻՆԻԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու հրամանատար, զօր. Քլաուտիօ Կրացիանօ յոյս յայտնած է, որ մօտիկ ապագային կարելի ըլլայ համաձայնութեան մը յանգիլ Ղաժար գիւղաքաղաքի ճակատագիրին շուրջ:

Նշենք, որ զօր. Կրացիանօ այս յայտարարութիւնները կատարած է իսրայէլացի եւ լիբանանցի զինուորական պատասխանատուներուն հետ իր ունեցած խորհրդակցութիւններէն ետք:

Թինընճի դիտել տուաւ, որ երկու կողմերուն միջեւ հանդիպումը եղած է արդիւնաւէտ աւելցնելով, որ անոնք իրենց ամբողջական զօրակցութիւնը յայտնած են ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւին գործադրութեան:

ՈՒԱԼԻՏ ԺՈՄՊԼԱՔ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԾԵՐԱԿՈՅՏԻ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՄԻՏ Է

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաք **«ժագիրա»** պատկերասփիւռի կայանին հետ ունեցած իր հարցազրոյցին ընթացքին յայտնեց, որ Լիբանան փոքրամասնութիւններու երկիր է եւ այդ պատճառով ալ քաղաքական համայնքայնութիւնը ջնջելու առումով մտավախութիւններ կան:

Ժոմպլաք հաւանական նկատեց, որ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի առաջարկէ լիբանանեան ծերակոյտի մը կազմութիւնը, որպէսզի կարելի ըլլայ ստեղծել համայնքային բնոյթ չունեցող խորհրդարան մը: Ան աւելցուց, թէ ինք համամիտ է լիբանանեան ծերակոյտի մը կազմութեան գաղափարին:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

● ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

«ՄԵՐ ԳՐԱԻԸ ԱՅՆ Է, ՈՐ ՅԱՋՈՂԻՆՔ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒՆ . . .»

Շարունակուած Ա. էջէն

Նորակազմ կառավարութեան վստահութեան քուէի շնորհման խորհրդարանի նիստը Պըրրիի կողմէ բաց յայտարարելէ ետք, վարչապետ Սաատ Հարիրի ընթերցեց կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը, որուն ծիրին մէջ ան ըսաւ, թէ կառավարութիւնը կը զօրակցի արտերկրի լիբանանցիներու լիբանանեան քաղաքացիութեան վերստանձնումին:

Հարիրի նշեց, որ կառավարութիւնը ամէն ջանք ի գործ պիտի դնէ հաստատել կարենալու համար վարչական ապակեդրոնացեալ դրութիւնը:

Վարչապետը յայտնեց, որ կառավարութիւնը իր գործունէութեան ընթացքին պիտի աշխատի մշակել ընտրական նոր օրէնք մը, որ կ'ապահովէ լիբանանեան ազգային համերաշխութիւնը եւ ճշգրիտ ներկայացուցչութիւնը:

Ան աւելցուց, որ ծիգ պիտի չխնայուի նաեւ քաղաքապետական ընտրութիւններ կատարելու առումով:

«Սուրիոյ մէջ անյայտ կորսուած եւ բանտարկուած լիբանանցիներուն թղթածրարը, ինչպէս նաեւ իմամ Մուսա Սատըրի եւ անոր ընկերակիցներուն առեւանգման հարցը կառավարութեան համար պիտի ըլլան հրատապ հարցեր», ըսաւ Հարիրի:

Ան նշեց, որ կառավարութիւնը պիտի աշխատի Լիբանանի մէջ պաղեստինցի գաղթականներուն ապրուստի պայմանները եւ ընկերային իրաւունքներու յարգումը բարելաւել, ինչպէս նաեւ շեշտեց, որ լիբանանցի քաղաքացին իրաւունք ունի եւ պէտք է ստանայ այն բոլոր ծառայութիւնները, որոնց կարիքը ունի սկսեալ ելեկտրականութենէ, հասնելով մինչեւ բուժում եւ կրթութիւն:

Ան աւելցուց սակայն, որ կառավարութիւնը կը մերժէ պաղեստինցի գաղթականները Լիբանանի մէջ բնակեցնել, եւ նկատել տուաւ, որ Լիբանան կառչած կը մնայ պաղեստինցիներու տունդարձի իրաւունքին:

Վարչապետը ընդգծեց, թէ Լիբանան Սուրիոյ հետ իր յարաբերութիւնները պիտի պահէ եղբայրական եւ այն մակարդակին վրայ, որուն ընդմէջէն կ'ապահովուի երկու պետութիւններուն անկախութիւնն ու գերիշխանութիւնը:

Ան կոչ ուղղեց նաեւ Լիբանանի եւ Սուրիոյ միջեւ սահմանագծում կատարելու:

Հարիրի դիտել տուաւ, որ Լիբանան կառչած պիտի մնայ իր բանակին եւ Դիմադրութեան երկրին պաշտպանութեան եւ բռնագրաւեալ հողերուն ազատագրման ի խնդիր միաժամանակ ընդգծելով, որ կառավարութիւնը նախանձախնդիր է գործադրելու նաեւ Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւը:

Հարիրի շեշտեց, որ լիբանանցիներուն առաջնահերթութիւնները նաեւ կառավարութեան առաջնահերթութիւններն են շեշտելով, որ երկրին ապահովական կառոյցը պիտի հսկէ քաղաքացիական ապահովութեան երաշխաւորման, ինչպէս նաեւ երկաթեայ բազուկով պիտի հարուածէ ապահովական որեւէ խախտում կամ ահաբեկչութիւն գործելու որեւէ փորձ, որ կը միտի խախտել երկրին ապահովական կայունութիւնը:

Հարիրի շեշտեց, որ թերեւս կառավարութիւնը կը ստանայ խորհրդարանին մեծամասնութեան քուէն, որովհետեւ անիկա համախոհական կառավարութիւն մըն է, «սակայն մեր գրաւը այն է, որ կառավարութիւնը յաջողի քաղաքացիներուն եւ պետութեան միջեւ վստահութիւնը վերականգնել», եզրափակեց ան:

Հարիրի շեշտեց, որ հարկ է անպայման բարելաւել Լիբանանի հաստատութիւններուն իրավիճակը, ինչպէս նաեւ վերջ տալ քաղաքական եւ որեւէ այլ երկփեղկումի:

Վարչապետին կողմէ աշխատանքային ծրագիրին ընթերցումէն ետք, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի նախագահ, երեսփոխան զօր. Միշել Աուն իր արտասանած խօսքին մէջ շեշտեց, թէ լիբանանցիները պիտի չազդուին շրջանին մէջ տիրող ապահովական վերիվայրումներէն եւ տագնապներէն, որովհետեւ անոնք դիմադրողականութիւն ունին անոնց դէմ:

Զօր. Աուն կոչ ուղղեց այս հանգրւանին լիբանանցիները պատրաստելու հասնելու համար քաղաքական համայնքայնութիւնը ջնջելու նպատակին: Ան կոչ ուղղեց վերջ տալու երկրին մէջ նախապէս տիրած քաղաքական բանավէճերուն, եւ գործելու ի խնդիր Լիբանանի գերագոյն շահերուն իրականացման:

Պըրրի պատասխանելով զօր. Աունի կատարած այս յայտարարութեան ըսաւ, թէ ինք չէ պահանջած քաղաքական համայնքայնութեան ջնջումը, այլ քաղաքական համայնքայնութիւնը ջնջելու խորհուրդի մը կազմութիւնը:

Առաւօտեան նիստին ընթացքին խօսք առաւ նաեւ նախկին վարչապետ Նեժիպ Միքաթի, որ իր վստահութեան քուէն շնորհեց կառավարութեան, ինչպէս նաեւ կոչ ուղղեց գործակցութեան նոր էջ մը բանալու քաղաքական ղեկավարութիւններուն միջեւ:

Միքաթի յայտնեց, որ հարկ է զգուշանալ Դիմադրութեան վնասող տագնապներուն ու հոսանքներուն մաս կազմելէ եւ բիւրեղացնել տնտեսական նոր ծրագիր մը:

Խորհրդարանի փոխնախագահ Ֆերիտ Մքարի յայտնեց, որ լիբանանեան պետութեան զէնքը պէտք է սահմանափակուի բանակին զէնքով եւ ոչ մէկ կուսակցութեան կամ գաղթականի, իսկ գաղթականներէն դուրս պէտք չէ զէնք գոյութիւն ունենայ:

Իր կարգին, երեսփոխան Թամմամ Սալամ կառավարութեան իր վստահութեան քուէն շնորհելէ ետք յայտնեց, որ ներլիբանանեան համախոհութեան մը յանգիլը լիբանանեան պատասխանատուութիւն է: «Մենք սակարկութիւններ կամ զիջումներ չենք ուզեր քաղաքական, ընկերային եւ տնտեսական թղթածրարներու շուրջ», ըսաւ ան:

Երեսփոխան Ալեն Աուն իր արտասանած խօսքին մէջ յայտնեց, որ հարկ է լիբանանեան համախոհութեամբ կազմել նոր հրամանատարութիւն մը ներքին ապահովութեան ուժերուն: Ան իր խօսքը ուղղելով կառավարութեան շեշտեց, որ «իբրեւ առաջին կառավարութիւն լիբանանցիներուն սրտերուն մէջ տեղ պիտի ունենաք, եթէ փակէք Լեռնալիբանանի գաղթականներու հարցերուն նախարարութիւնը»:

Երեսփոխան Ռոպեր Ղանեմ իր կարգին, նշեց, որ քաղաքականութեան մէջ համայնքային դրութեան ջնջումը անխուսափելի է սահմանադրութիւնը գործադրել կարենալու իմաստով:

Ղանեմ յայտնեց, որ Դիմադրութիւնը արժանապատիւ է եւ ազնուական, եթէ կազմակերպուի պետութեան յարկին տակ եւ ոչ թէ անկէ դուրս:

Երեսփոխան Խտըր Հապիպ իր վստահութեան քուէն շնորհեց կառավարութեան յայտնելով, թէ ինք համոզուած է, որ կառավարութիւնը պիտի հիմնէ հաստատութենական պետութիւնը եւ պիտի իրագործէ հաւասարակշռուած բարգաւաճումը:

Երեսփոխան Նեպիլ տը Ֆրէյժ յոյս յայտնեց, որ կառավարութիւնը համախոհական մնայ եւ արդարութիւն պարտադրէ փոքրամասնութիւններուն իրաւունքները յարգելու առումով. Ան իր վստահութեան քուէն տուաւ կառավարութեան:

Կէսօրէ ետք ժամը 2:30-ին, Պըրրի փակեց առաւօտեան նիստը եւ երկրորդ նիստի ժամ ճշդեց երեկոյեան ժամը 6:00-ը:

Խորհրդարանի երկրորդ նիստին ընթացքին առաջին խօսք առնողն էր երեսփոխան Մոհամետ Քապպանի, որ հարց տուաւ, թէ Պըրրին ի՞նչ կ'ուզէ ըսել քաղաքական համայնքայնութիւնը ջնջելով եւ հարց տուաւ, թէ ի՞նչ խորհուրդ է, որ կրնայ իրականացնել այդ մէկը: Ան ըսաւ, թէ քաղաքականութեան մէջ համայնքային դրութիւնը կը ջնջուի, երբ կարելի կ'ըլլայ լիբանանցիներուն միջեւ ամբողջական համախոհութիւն գոյացնել:

Երեսփոխան Ամմար Հուրի իր վստահութեան քուէն շնորհեց կառավարութեան եւ կոչ ուղղեց քաղաքական հովանաւորութիւն չխոստանալու օրինագանցներուն. ան շեշտեց նաեւ, որ լիբանանեան բանակը պէտք է զէնք կրելու միակ իրաւասուն ըլլայ:

Երեսփոխան Ուալիտ Սըքքարիէ կոչ ուղղեց Սուրիոյ հետ տագնապի էջերը փակելու, ինչպէս նաեւ Թաէֆի համաձայնագիրը գործադրելու:

Երեսփոխան Ռոպեր Ֆատել նկատել տուաւ, որ ներլիբանանեան համաձայնութիւնը տակաւին դիւրաբեկ է եւ Լիբանան ենթակայ է ներքին ու շրջանային ապահովական բախումներու եւ գործողութիւններու:

Երեկոյեան նիստին ընթացքին խօսքեր արտասանեցին նաեւ երեսփոխաններ Ժիլպերթ Զուէյն, Մարուան Ֆարես, Էլի Մարունի, Նաուար Սահիլի եւ Էմիլ Ռահմէ:

Նշենք, որ այսօր եւ վաղը եւս օրական երկու նիստերու դրութեամբ խորհրդարանը պիտի գումարէ կառավարութեան վստահութիւն շնորհելու իր ժողովները:

ԷՐՇԱԹ ՀԻՒՐՄԻԶԼԻԻ ՁԱԽՈՂ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՏՈՒԱՒ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Ան ըսաւ, որ Թուրքիա իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ կը հաւատայ այն սկզբունքին, թէ տուեալ երկրի մը հետ իր յարաբերութիւնները այլ երկրի մը հաշուոյն չեն ըլլար:

«Թուրքիա կը փորձէ իր դաշինքներուն մէջ խրամատներ չստեղծել, այլ բոլորը ներգրաւել, նկատի ունենալով, որ ինք լաւ լսող երկիր մըն է», ըսաւ ան:

Հիւրմիւզլիու աւելցուց, որ Թուրքիա շրջանին մէջ իր յարաբերութիւններուն ամրապնդման համար կը իր յարաբերութիւններուն ամրապնդման համար կը հիմնուի մշակութային եւ տնտեսական հիմքերու վրայ: Ան նկատել տուաւ նաեւ, որ ինք մնայուն թեկնածու է Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան, սակայն միաժամանակ կը նպաստէ միջիսլամական եւ իսլամական-արաբական յարաբերութիւններու հզօրացման:

Հիւրմիւզլիու շեշտեց, որ Թուրքիոյ նպատակն է շրջանին սահմանագծումը կատարել Արեւմտեան Ասիայէն մինչեւ Հիւսիսային Ափրիկէ եւ ոչ թէ Միջին Արեւելքէն Հիւսիսային Ափրիկէ աւելցնելով, որ Թուրքիոյ Արդարութիւն եւ Բարգաւաճում կուսակցութիւնը կը յարգէ երկրին ժողովուրդը իր պարփակած բոլոր քաղաքակրթութիւններով, նաեւ հայկականով: Ան ընդգծեց շրջանին մէջ տարբեր պետութիւններու միջեւ իրարու բացուելու նախածեռնութեան անհրաժեշտութիւնը:

Հիւրմիւզլիու շեշտեց, որ Թուրքիոյ սկզբունքը այն է, թէ ան դէմ է ժողովուրդներու եւ մարդկութեան դէմ գործուած բռնարարքներուն եւ ոճիրներուն:

Այս առումով սակայն Հիւրմիւզլիու մերժեց պատասխանել «Ազդակ»ի այն հարցումին, որ կ'ակնարկէր Հայոց ցեղասպանութեան իբրեւ մարդկութեան դէմ ոճիրի եւ այդ իմաստով Թուրքիոյ առնչութեան: Թուրք դիւանագէտին դէմքին գծուեցաւ ժպիտ մը եւ ան բաւարարուեցաւ ըսելով, որ պատմութեան ընթացքին սխալներ գործուած են, սակայն զանոնք երկխօսութեամբ կարելի է լուծել:

Հիւրմիւզլիու իր բացատրութիւններով չկրցաւ բաւարարել նաեւ դասախօսութեան ներկայ գտնուած հոգեւորական մը, որ հարց տուաւ, թէ Թուրքիա ի՞նչ ըրած է Աքսայի մզկիթը ազատագրելու համար:

Անդրադառնալով Իսրայէլի հետ Թուրքիոյ ապագայ յարաբերութեան, ինչպէս նաեւ այն իրականութեան, որ արդեօք Իսրայէլի եւ Թուրքիոյ միջեւ արձանագրուած այսպէս կոչուած «դիւանագիտական վատթարացումը» իր ազդեցութիւնը ունեցա՞ծ է նաեւ ռազմավարական ու զինուորական անոնց յարաբերութիւններուն վրայ, Հիւրմիւզլիու խուսափեցաւ հարցումին պատասխանելէ հաստատելով, որ Իսրայէլի հետ դիւանագիտական հարցեր կան եւ աւելցնելով, թէ Իսրայէլ կը մերժէ Թուրքիոյ միջնորդութիւնը Սուրիոյ հետ իր անուղղակի բանակցութիւններուն մէջ:

Նշենք, որ դասախօսութեան ընթացքին ներկաներէն մէկուն կողմէ խստիւ քննադատուեցաւ Թուրքիոյ կողմէ Միջին Արեւելքի նկատմամբ ցուցաբերուած մերձեցումի քաղաքականութիւնը, իսկ միւս կողմէ ՕԹԱՆ-ի անոր անդամակցութիւնը եւ Իսրայէլի ու Միացեալ Նահանգներու հետ անոր ռազմավարական յարաբերութիւնները:

«ԱՖԻՐ» ՕՐԱԹԵՐԹ

Միւս կողմէ, էրշաթ Հիւրմիւզլիու, «Սաֆիր» օրաթերթին հետ իր ունեցած հարցազրոյցին մէջ ըսաւ, թէ Լիբանանը իր պատմութեամբ, մշակոյթով եւ ժողովուրդով հիմնէն ի վեր հետաքրքրութիւն ստեղծած է Թուրքիոյ մէջ: Ան շեշտեց, որ Թուրքիոյ համար խիստ կարեւոր է, որ մուտքի արտօնագիրներու վիզայի դրութիւնը ջնջուի երկու երկիրներուն միջեւ:

Ան մաղթեց, որ Լիբանան միանայ այն երկիրներուն համախմբումին, որոնք Թուրքիոյ հետ վիզայի դրութիւնը ջնջած են:

Հիւրմիւզլիուի համաձայն, այդ համախմբումին մաս կը կազմեն 55 երկիրներ, որոնցմէ են Սուրիան, Յորդանանը, Լիպիան եւ Մարոքը:

Հիւրմիւզլիու յայտնեց, որ Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլի Լիբանան այցելութիւնը մօտալուտ է աւելցնելով, որ հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման Թուրքիա կատարած իր այցելութեան ընթացքին Կիւլի յղած էր Լիբանան այցելութեան հրաւէր մը:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

ՄԱՀԱԶԴ

«Ծնորհալի» երգչախումբը կը գուժէ երգչախումբի նախկին անդամներէն՝

ՇՆՈՐՀԻԿ ՉՈՊԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 8 դեկտեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Քերոբ Չոպանեան եւ զաւակունք
Օրդ. Անգինէ Չոպանեան
Տիկին Սիրվարդ Ուրուղեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Աւետիս Ուրուղեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Թոֆիք Քահիալէ եւ զաւակունք
Առաքինազարդ քոյր Եսթեր Մեծմօրուքեան
Մեծմօրուքեան եւ Մինասեան ընտանիքներ
Պապուկեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց քրոջ, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ հարազատին՝

ՇՆՈՐՀԻԿ ՉՈՊԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 8 դեկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 4:15-ին, իր բնակարանին մէջ, չետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 9 դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին Իքմէյլի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆըրն Շըպպեքի Ազգային գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահակոչ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, չորեքշաբթի 9, հինգշաբթի 10 եւ ուրբաթ 11 դեկտեմբերին:*

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿ

Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի Լոս Անճելըսի մասնաճիւղը կը հրաւիրէ իր անդամներն ու համակիրները անհատական հանգանակի, որ տեղի պիտի ունենայ Գրանատա Հիլզի մէջ, Ֆրանսիսկոս Ռեսթորանի սրահին մէջ, կիրակի, 13 դեկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին:

Ներկայացուելիք հաղորդումներուն մէջ պիտի ներառուին Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ Հայ Դատի ներկայ վիճակին մասին խօսքեր, ինչպէս նաեւ Ցեղասպանութեան ճանաչման համար ներկայացուած բանաձեւին մասին տեղեկութիւններ:

Ներկայ գտնուելու համար տոմսերը կարելի է ձեռք բերել 50 տոլարով:

Տեղեկութիւններու համար կարելի է կապուիլ Յանձնախումբի գրասենեակին հետ՝ (818) 500-1918 հեռաձայնով:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԺԱՄԱԿԵՏԻ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՆԻՍՏ

Հայկական մարզական միութեան տարեկան ժամակետի հանդիսաւոր նիստ մը տեղի պիտի ունենայ Գրանատա Հիլզի մէջ, Ֆրանսիսկոս Ռեսթորանի սրահին մէջ, կիրակի, 13 դեկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին:

Ներկայացուելիք հաղորդումներուն մէջ պիտի ներառուին Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ Հայ Դատի ներկայ վիճակին մասին խօսքեր, ինչպէս նաեւ Ցեղասպանութեան ճանաչման համար ներկայացուած բանաձեւին մասին տեղեկութիւններ:

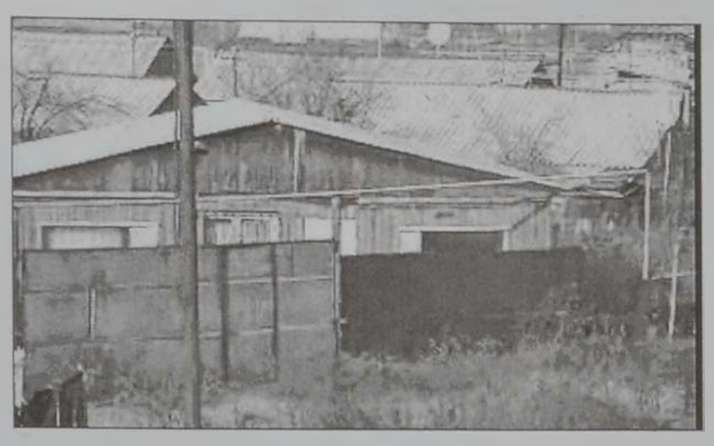
Ներկայ գտնուելու համար տոմսերը կարելի է ձեռք բերել 50 տոլարով:

Տեղեկութիւններու համար կարելի է կապուիլ Յանձնախումբի գրասենեակին հետ՝ (818) 500-1918 հեռաձայնով:

www.aztagdaily.com

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԳՕՏԻԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ՇՐԱԳԻՐՆԵՐԸ ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԵՆ ԻՐԱԿԱՆԱՆԱՐ

Ժառանգութիւն կուսակցութիւնը դեկտեմբեր 7-ին հրապարակած է յայտարարութիւն մը, որուն մէջ Հայաստանի Վերահսկիչ պալատէն եւ Իրաւապահ մարմիններէն կը պահանջէ պարզաբանումներ տալ աղետի գօտիի վերականգնման 2009 թուականի ծրագրի ձախողութեան պատճառներուն մասին բացայայտելով այս մէկուն պատասխանատուները եւ զանոնք հաշիւի կանչելու:

Ժառանգութիւն կուսակցութիւնը խորապէս մտահոգուած է այն վիճակով, որ 1988 թուականի Սպիտակի երկրաշարժի 21-ամեակի նախաշեմին տակաւին առկայ է աղետի գօտիին մէջ:

«Ասպարէզ» ակումբին մէջ լրագրողներուն հետ ունեցած հանդիպումին ընթացքին կուսակցութեան անդամները ըսին. «Մենք մեծապէս վրդովուած ենք այն ցաւալի տուեալներով, ըստ որոնց, այսօր միայն Գիւմրիի մէջ անօթեւան է եւ խախուտ տնակներու մէջ կ՚ապրի աւելի քան 4100 ընտանիք, իսկ այլ անօթեւան ընտանիքներուն կարգին»:

Կուսակցութիւնը միեւնոյն ժամանակ կը յիշեցնէ, որ իրենց բացայայտած Հայաստանի որբ երեխաները բնակարաններով ապահովելու պետական ծրագիրի յատկացուած միլիոնաւոր տոլարներու խայտառակ իւրացման համար մինչեւ այսօր ոչ ոք չէ պատժուած եւ արդարութիւնը չէ վերականգնուած:

Յայտարարութեան մէջ կը նշուի, որ թէեւ հասարակութիւնը լաւապէս կը գիտակցի իշխանութեան մինչեւ ողնածուծ փտած ըլլալուն, սակայն նման պարագաներ ընդվզեցուցիչ են, որովհետեւ հարցը կը վերաբերի ընկերային իմաստով շատ խեղճ վիճակի մէջ գտնուող քաղաքացիներուն:

ԳՐՈՂ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ՝ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾԻ ՁՈՐ

6 դեկտեմբերին Երեւանի Երուանդ Քոչարի փողոցին մէջ ինքնաշարժի արկածի ենթարկուած է յայտնի գրող, արձակագիր Յովհաննէս Մելքոնեան: Ան մարմնական վնասներ ստանալով տեղափոխուած է «էրեբունի» բժշկական կեդրոն, ուր գիտակցութեան չգալով մահացած է:

Երէկ, Հայաստանի ոստիկանութեան կեդրոնական բաժանմունքի եւ երթեւեկի յանցագործութիւններու բաժանմունքի ծառայողներուն կողմէ որդեգրուած միջոցառումներուն իբրեւ արդիւնք պարզուած է «ՎԱԶ-21213» մակնիշի ինքնաշարժով Յովհաննէս Մելքոնեանը արկածի ենթարկած անձին ինքնութիւնը: Ան Երեւանի բնակիչ, 1991 թուականին ծնած Նարեկ Պ-նէ:

Յովհաննէս Մելքոնեան յայտնի է իր հիւթեղ, պատմողական ոճի արձակով:

Ընթերցողին ծանօթ են անոր «Հեծանիւ», «Ցրոնք արուարձան» արձակ գործերը, «Ոճերի բուրգեր» գիրքը եւ այլն:

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՁՈՀԵՐՈՒՆ

6 դեկտեմբեր 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ մատուցուած Ս. պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան հանդիսաւոր արարողութիւն՝ 7 դեկտեմբեր 1988-ին, Հայաստանի հիւսիսային շրջանին մէջ տեղի ունեցած աղետալի երկրաշարժի զոհերու հոգիներուն խաղաղութեան համար:

Արամ Ա. կաթողիկոսի հանդիսապետութեամբ տեղի ունեցած հոգեհանգստեան արարողութեան ընթացքին, ներկայ հաւատացեալներու բազմութիւնը աղօթակից դարձաւ միաբան հայրերուն, իր աղօթքը բարձրացնելով առ Աստուած, բնական աղէտին զոհ գացած բազմահարիւր հայորդիներու հոգւոցն: Անոնք միասնաբար աղօթեցին նաեւ, որ Աստուած հեռու պահէ մեր երկիրը ու ժողովուրդը, նման բնական աղէտներէ ու վտանգներէ:

HI FOOD

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՃԱՇԵՐ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԽԹՄԱՆ ՏՕՆԻՆ առիթներով HI FOOD պատրաստած է յատուկ ճաշացուցակ, գլխաւոր ճաշ հնդկահաւ, կամ ձկխարի լիցք կամ ծուկ (սեմքէ հարրա), 12 տեսակ աղանդեր, առաւել սարը պուրմա, 20 հոգիի համար միայն 350,000 լ. ո.:

●Հետաքրքրուողներ կրնան դիմել HI FOOD DEBAYE հեռ. 04-540973, HI FOOD BOURJ HAMMOUD հեռ. 01-259379:

ՕԱՆՕԹ.- Նոր Տարուան ապսպրանքներու վերջին պայմանաժամ 20 դեկտեմբեր 2009:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՐԲՈՐԴ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԳԾԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԵՐՐՈՐԴ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՄԻՆ

Երէկ ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի պալատին մէջ տեղի ունեցաւ մանուկներու գծագրութիւններու Պէյրութի երրորդ միջազգային մրցում-**պիենալէի** մրցանակաբաշխութիւնը, որուն մասնակցած էին աւելի քան 30 երկիրներէ, ներառեալ Հայաստանէն մանուկներ:

Մրցումին առաջին հանդիսացաւ Չեխիա, իսկ երկրորդ Հունգարիա: Հայաստանէն Լիլիթ Թամրազեան իր գծագրութիւններով հանդիսացաւ երրորդ:

Հանդիսութեան ընթացքին Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպան Աշոտ Քոչարեան մրցումի կազմակերպիչ մարմինին ներկայացուցիչներէն ստանձնեց Լիլիթ Թամրազեանի մրցանակը, որ Հայաստանի դեսպանութեան միջոցով պիտի ուղարկուի Հայաստան:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՊԷՏՔ Է...»

Շարունակուած Ա. էջէն

Ան նաեւ Հայաստանի իշխանութիւններէն պահանջած է պարզաբանել Երեւանի առնելիք քայլերուն մասին եթէ քրքական խորհրդարանի կողմէ արձանագրութիւնները մերժուին կամ ձգձգուին:

«Վերջերս նախագահին առաջին օգնական Վիգէն Սարգսեան հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, թէ Թուրքիա արձանագրութիւնները պէտք է վաւերացնէ մինչեւ յունուար 2010-ի վերջը: Կ՚ուզէի գիտնալ, թէ ի՞նչ պիտի ըլլան Հայաստանի քայլերը, եթէ Թուրքիա այդ ժամկէտին ընթացքին չվաւերացնէ արձանագրութիւնները», հարց տուած է Վ. Յովհաննիսեան:

ԼԱԹՎԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Լաթվիոյ նախագահի այցելութեան ծիրին մէջ երկկողմանի Միջկառավարական եւ միջգերատեսչական փաստաթուղթեր պիտի ստորագրուին:

Վալտիս Զատլերս նաեւ հանդիպումներ պիտի ունենայ Սգգայինի ժողովի նախագահին, վարչապետին ու Երեւանի քաղաքապետին հետ, ապա պիտի հիւրընկալուի Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց կաթողիկոսին կողմէ: Ան իր կնոջ հետ ներկայ պիտի գտնուի Մաշտոցի անուան հին ձեռագիրներու գիտահետազօտական հիմնարկի Մատենադարանի հիմնադրութեան 50-ամեակին նուիրուած յոբելենական հանդիսութեան:

Հայ-Լաթվիական առեւտրական հաւաքի բացման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հայաստանի եւ Լաթվիոյ նախագահներու մասնակցութեամբ:

Լաթվիոյ նախագահը նաեւ պիտի այցելէ Մեծ եղեռնի յուշահամալիր:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵՒՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնլի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

«ԲԱԳԻՆ» ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ՝

ԸՆԹԵՐՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Բանաստեղծ Սարգիս Կիրակոսեան կը ներկայացնէ ֆրանսահայ արձակագիր Մովսես Պէաքճեանի «Անցողիկը եւ անժամանցելին» երկհատոր վէպը: Ներկաները կը կատարեն ընթերցումներ՝ նշեալ վէպէն:

Տեղի պիտի ունենայ չորեքշաբթի, 9 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին, «Բագին»ի խմբագրատան մէջ, «Շաղզոյեան» կեդրոն, 2-րդ յարկ:

ՀՐԱՒԷՐ

AZTAG MEDIA
www.aztagmedia.com

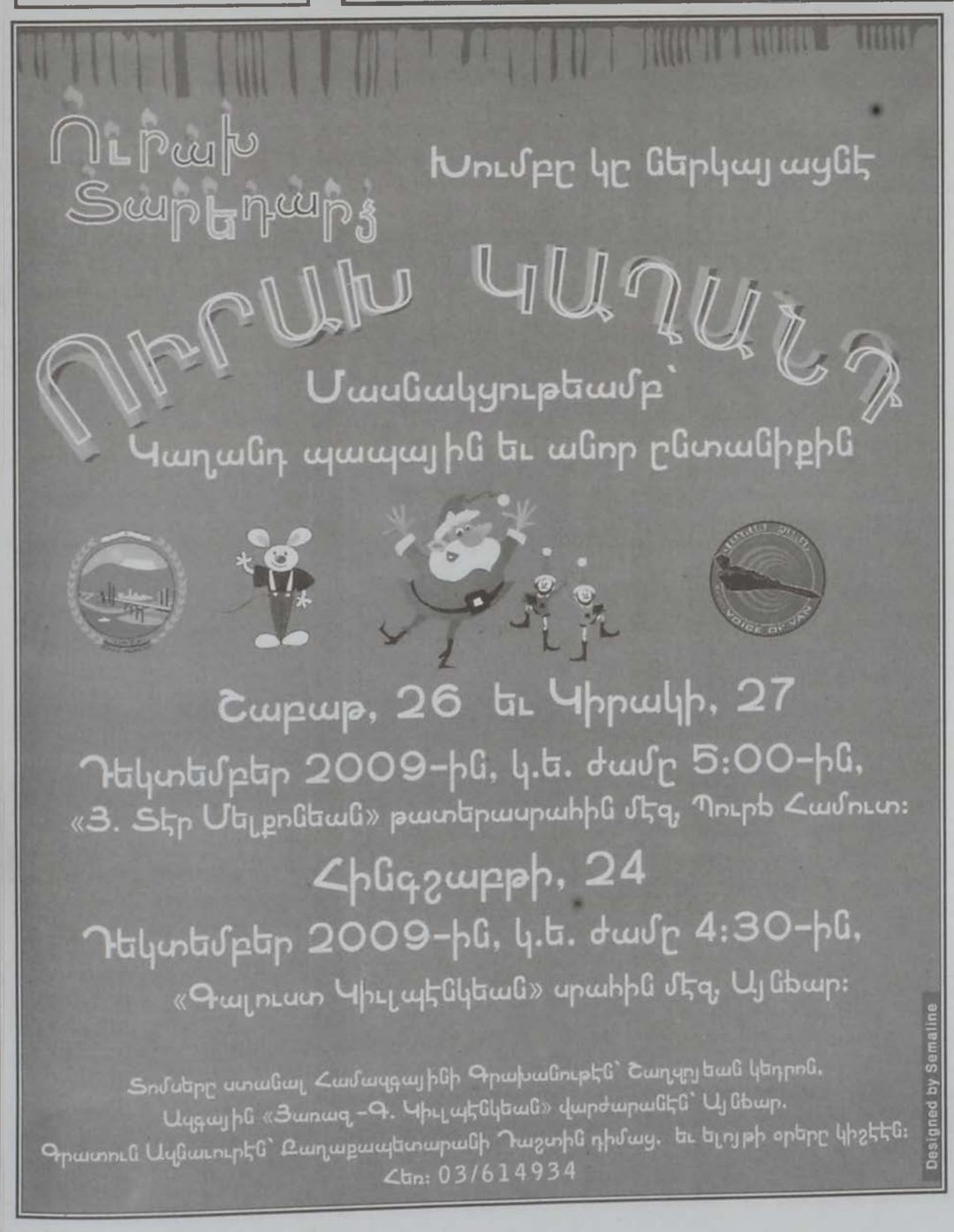
«ԱԶԴԱԿ-ՄԵՏԻԱ»

Նոր տեսանիւթեր.
1.- «Երկիր մետիա»ի զրոյցը «Կլոպըլ» կեդրոնի տնօրէն Մենսուր Աքգոյունի հետ
2.- Ռուբէն Յովսէփեան.- Հայ մտաւորականութիւնը եւ Հայաստան - Թուրքիա արձանագրութիւնները
3.- ԼՕՒ-ի ընկերային ծառայութիւնները
4.- ԱՖԻԼ-ի ընկերային ծառայութիւնները

ՍՏԱՑԱՆՔ

●«ԼՈՅՍ Ի ԼՈՒՍՈՅ...»
Հեղինակ՝ ԿԱՐԵՒՈՐԵԱՆ
Փարիզ

●«ՍԻՐՈՅ ՔՆԱՐ»
(Քնարերգական բանաստեղծութիւններ)
Հեղինակ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՍՊԵՏ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ
Պոլիս

Համազգայինի
Փալանճեան - Արսլանեան Ճեմարանի
Շրջանաւարտից Միութիւն

Ռուբէն Հախվերտեան

Երկուշաբթի, 21 եւ երեքշաբթի, 22 դեկտեմբեր 2009,
երեկոյեան ժամը 8:30,
«Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ:
Տոմսերու սակ՝ 25,000, 35,000 եւ 50,000 լիբ. ոսկի:

Տոմսերը կարելի է ստանալ Համազգայինի գրախանութէն՝ «Շաղզոյեան» կեդրոնէն, «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրէն եւ ելոյթի օրը՝ կիշէէն:

ՀՅ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 119-ԱՄԵԱԿ

ՊԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ ՅԱՏԿԱՆՇՈՒՈՂ ԴՐՈՇՄԸ

(ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ)

Գ.

«...Դաշնակցականը իր ազգային դէմքը ունի, հակադաշնակցականը ունի ազգային դիմակ մը. որով՝ դէմքի ու դիմակի տարբերութիւնն է, որ կայ դաշնակցականի եւ իր հակառակորդներուն միջեւ, դիմակները կը փոխուին սակայն, իսկ դէմքը կը մնայ, մէկը կը մաշի, միւսը՝ երբեք»:

ԵԴՈՒԱՐԴ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Հոգեցունց պահեր անբաժան են դաշնակցական իրականութեան համար: Ինչպէս անցեալին, նաեւ այս ժամանակներուն ազգային իր պարտաւորութիւններուն եւ տարբեր տեսակի գործերուն ընթացքին, մեղադրանքներու եւ գրպարտութիւններու ամբողջ հոսք մը կ'արձակուի հակառակորդներու կողմէ՝ շատ անգամ անհիմն եւ բարդոյթներով յագեցած:

Նման կացութիւններու վարժ դաշնակցական միտքը, տարբեր հանգրուաններու, թէեւ ցուցաբերած է պատշաճ հակազդեցութիւն, այդուհանդերձ, միշտ ալ խուսափած է հակադարձութեան որոգայթներու գերին դառնալէ:

Եթէ երբեք անցեալի դառն իրադարձութիւններու ուրուագիծը մանրամասնենք, ի յայտ կու գայ, թէ ինչպէս վաղեմի օրերուն, նաեւ այս ատենուան նորայայտ հակադաշնակցականներ, խորքին մէջ նոյն վարքագիծն է, որ կ'արտաբերեն, անինքնավստահութեան եւ չափազանց յոխորտանքի հոգեվիճակներու տուրք տալով, աւելի՛ն՝ անձնատուութեամբ:

Սակայն, աւելի վշտացնող իրականութիւնը այն կը մնայ, որ երբ նորանկախ հայրենիքի երկնակամարին տակ, երբ դաշնակցական կեանքն ու գործը դարձեալ կը շնչէ իր կազմակերպական կառոյցով, կրկին անգամ հնաբոյր եւ պարտասած բարբաջանքներու կը հանդիպինք, յայտնապէս պետական աւագանի շրջանակներու հաւատարիմ անձերու կողմէ, այս անգամ իրենց ազգային, քաղաքական ու ընկերային ապաշնորհ եւ ապիկար վարքագիծը քողարկելու նենգութեամբ:

Եւ հոս է, որ դաշնակցական մտածողութեան եւ կենսակերպին յատուկ կեցուածքներու եւ դիմագիծի իւրայատկութեան վրայ շեշտը կը դրուի՝ ազգային պետականութեան նկատմամբ ընդգծելի վարքագիծով:

Սակայն հիմնականին մէջ, դաշնակցական միտքը որոշակիօրէն կ'ընդունի հարցին տարբեր ձեւով նայելու անհրաժեշտութիւնը:

Այսպէս,

Ազգային ինչպիսի՛ ձեւաչափերու թէ կացութիւններու մէջ ալ գտնուի դաշնակցական տիպարը, իր լայնախոհութեամբ եւ անձնդիր կերպարով կը գատորոշուի իր շրջապատէն:

Սա չի ժխտեր այն իրականութիւնը, թէ օրինակելի եւ գաղափարական մարդու աստիճանաւորումներ ալ գոյութիւն ունին մարդկային կեանքի անդաստանին մէջ:

Իրօք, մատնանշուածին ամենավսեմ արտայայտութիւնները մենք կը գտնենք ՀՅ Դաշնակցութեան պատմութեան իւրաքանչիւր էջի խորապատկերին վրայ, ուր քաջագործութիւններու եւ հայրենասիրական զգացումներու սքանչելի տիպերու ու դրուագներու պսակադրումին վայելքը կ'ապրինք:

Սակայն,

Անցնինք ու միանգամայն հաստատենք, որ դաշնակցական մարդու կերպարին պարզութիւնը, պայքարելու անոր յանձնառութիւնը, գաղափարական կեանքի հանդէպ ունեցած լիարժէք ըմբռնումը, սեփական դիմագիծի մշակումն ու խառնուածքային իւրայատկութիւնը, անգնահատելի արժէքներ են վերապրելու եւ շարունակելու հարիւրտասնինն տարիէ սկսուած առաքելութեան ճանապարհը:

Խորքին մէջ, ազգային երթի ու պահանջատիրական ամէն աշխատանքի առընթեր, երբ դաշնակցական ինքամոռաց տիպի, խիղճի, մարտունակութեան եւ փայլատակող եռանդի մասին առասպելի հասնող դրուագներ կը մատուցուին, պարզապէս անցեալի կենարար անհատականութիւններու եւ առինքնող հոգեկերտուածքներու վկայակոչումն է, որ կը կատարուի, Ռոստոմի, Նիկոլ Դումանի, Հրայր Դժոխքի, Արամի, Նժդեհի եւ բազում լուսաւոր դիմաքանդակներու ընդմէջէն:

Իրօք, այս բոլորին զուգահեռ ու կեանքի արահետներու թաւալքին առընթեր, անգամ մը եւս, եւ առանց վարանումի շեշտը կը դրուի դաշնակցական պատկանելիութեան վրայ, որուն դրոշմն ու առանձնայատկութիւնը վաղուց երկնուած իրողութիւն է:

Իսկ նման պատուանդանի ամրագրումին նպաստած են դաշնակցականի կուռ տրամաբանութիւնը, խիստ կարգապահութիւնն ու անփոխարինելի գաղտնապահ դիմագիծը, եւ որոնց ներկայութիւնը վերակենդանացնելու յանձնառութեան տակ կը գտնուի դաշնակցական երիտասարդութիւնը համակ:

Այդուհանդերձ, ինքնասրբագրումի եւ բիւրեղացման անդառնալի ուղին մեզ՝ հաւաքաբար կը վերաթարմացնէ, կը շնչաւորէ, կը հմայէ, ծառայութեան եւ հայրենազգացողութեան բագինին կրակը բոցավառելով:

Այսպէս ճակատագրուած է դաշնակցական կերպարի առանձնայատկութիւնը, որմէ խուսափելու պատճառ չունի՛նք երբեք:

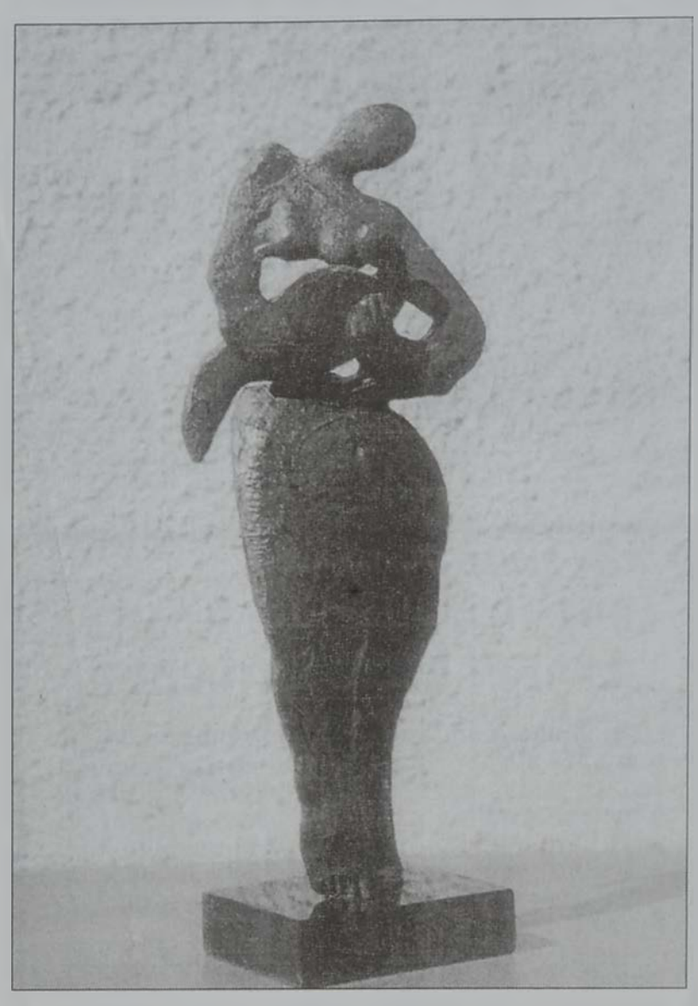
ՀԱՄԲԻԿ ՊԻԼԱԼԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«Ազդակ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.-

(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

ԱՐՁԱՆԱԳՈՐԾ ԿԻՒԼԷՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ - ՏԷՐ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԸ

«Մայրութիւն»
Գործ՝ Կիւլէն Թորոսեան-Տէր Պօղոսեանի

Կիւլէն կը պատկանի այժմու արուեստագէտներու այն սերունդին, որ կը հաւատայ արձանագործութեան պատգամին, անոր յաւիտենական արժէքներուն, որոնք դարերու ընթացքին պեղած են մարդու զգացական աշխարհը՝ նոյն ատեն ծառայելով քաղաքակրթութեան զարգացման:

Իր մշակած նիւթերն են մարդկային գեղեցկագոյն ապրումները. մայրութիւնը, սէրը, բարեկամութիւնն ու տառապանքը:

Լիբանանի մէջ հասակ նետած արձանագործներու երրորդ սերունդին մաս կը կազմէ ան: Առաջին սերունդը Եուսիֆ Հովայիքի սերունդն էր, երկրորդը՝ Միշէլ Պասպուսի, Աթթարի եւ Զաւէնի սերունդն է, երրորդը՝ Պրպերիի, Տումիթի, Լէոնիի եւ Կիւլէնի սերունդն է:

Բաղդատած նկարիչներու թիւին, լիբանանցի արձանագործներու թիւը աւելի սակաւ է, սակայն անոնք իրենց գործունէութեամբ շատ յաճախ կը գերազանցեն առաջինները:

Տակաւին երիտասարդ, Կիւլէն կազմակերպած է անհատական չորս ցուցահանդէսներ եւ մասնակցած՝ բազմաթիւ խմբական ցուցահանդէսներու:

Ներկայ ցուցահանդէսին

«Ծովահարս»
Գործ՝ Կիւլէնի

սը, որ տեղի պիտի ունենայ «Փիէս իւնիք» ցուցասրահին մէջ, 16 դեկտեմբերին, կը վայելէ հովանաւորութիւնը նորընտիր մշակոյթի նախարար Սելիմ Ուարտէի: Բացման հանդիսութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ չորեքշաբթի, ժամը 6:30-ին (Սէյֆի վիլէճ):

Կիւլէնի գործերը կը յատկանշուին կլոր ծաւալներու ներդաշնակութեամբ եւ արտայայտչականութեամբ:

Վերջին տարիներու ընթացքին Կիւլէն որդեգրեց նոր ոճ մը, ուր ձեւերը ունին թեթեւութիւն՝ գործածուած մետաղի շերտերուն շնորհիւ, սակայն կը պահեն իրենց ծաւալի զգացողութիւնը: Այս մօտեցումը արձանագործութեան մէջ կարելի է նորարարութիւն սեպել:

Լիբանան ցարդ տուած է երեք տաղանդաւոր հայ արձանագործուհիներ. Եւգինէ Եփրեմեան, ներկայիս՝ Քանատա, Լէոնի Փիլաճեան-Փիլար՝ Լոնտոնի եւ Պէյրութի միջեւ բնակող, եւ Կիւլէն Թորոսեան-Տէր Պօղոսեան, որ քոյրն է նկարիչ Յարութիւն Թորոսեանի:

ԱՐՈՒԵՍՏԱՍՏԵՐ

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻԾԵՐ

Կիւլէն ծնած է Պէյրութ, 1951-ին:

Իր նախնական եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Սրբուհի Ագնէս եւ Հռիփսիմեանց վարժարաններու մէջ:

1974-ին աւարտած է Լիբանանեան համալսարանի գեղարուեստից կաճառը, մագիստրոս տիտղոսով:

1976-ին մեկնած է Փարիզ՝ ուսումնասիրելու համար ֆրանսացի արձանագործներու՝ ի մասնաւորի Պուրտելի գործերը. որոնք նշանաւոր են իրենց կոթողայնութեամբ:

Իր անհատական ցուցահանդէսները տեղի ունեցած են.

Պէյրութ, 1999-ին, Քաւ տը Ֆրանսի մէջ, Ֆրանքֆորթ, Գերմանիա, 2001-ին, Պոէզ Օփնալի մէջ Տուպայ, 2004-ին, Պուսթան, Ռոթանայի մէջ, Վիեննա, 2001-ին, Էնթերնասիոնալ սանթր քլապի մէջ:

Մասնակցած է բազմաթիւ խմբական ցուցահանդէսներու, քանդակի սեմփոզիումներու եւ միջազգային պիէնալներու՝ Թունուզ, Կրետէ, Իրաք եւ Դամասկոս:

Կիւլէն ներկայիս կը դասաւանդէ Լիբանանեան համալսարանի գեղարուեստից կաճառին (IBA) եւ Աքատեմի լիպանեզ տէ պօ զ՛արի մէջ (ALBA):

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԳԱՅԵԱՆԷ» ՊԱՐԻ ԴՊՐՈՑ

Լիբանանի մէջ ելոյթ կ'ունենայ

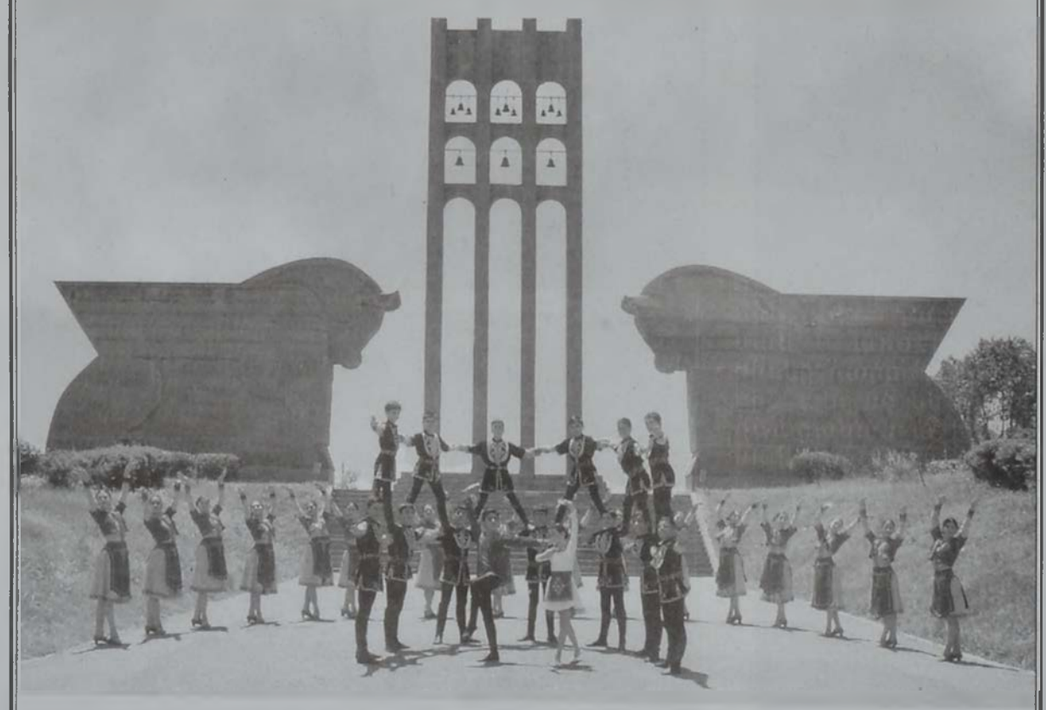
ՀԱՅՐԵՆԻ «ԱՄԲԵՐԴ» ՊԱՐԱԽՈՒՄԲԸ

Գեղարուեստական ղեկավար՝ ԷՏԿԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Մասնակցութեամբ՝

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԳԱՅԵԱՆԷ» ՊԱՐԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

Գեղարուեստական ղեկավար՝ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ուրբաթ, 25 եւ Շաբաթ, 26 Դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, «Յ. Պօղոսեան» թատերասրահին մէջ, Պուրճ Համուտ:

Տոմսերը ստանալու համար դիմել Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոն եւ Համազգայինի «Ժ. եւ Յ. Խաչատուրեան» կեդրոն («Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիր): Հեռ. 01-265899 կամ 03-614934:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ

Ո՞Վ Է ԻՍԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

«Եթէ մէկու մը նկարագիրը յստակ չէ քեզի, ընկերներուն նայէ՛»:
Ճափոնական առած

Հարց մը, որ կայ իւրաքանչիւր երիտասարդի թէ պատանիի մօտ:

Բոլորս ալ ընկերոջ դերը ստանձնած ենք մեր կեանքին ընթացքին, որովհետեւ կ'ապրինք ընկերութեան մէջ: Առանց ընկերոջ՝ ընկեր գոյութիւն չ'ունենար: Ամէն մարդ ընկերոջ պէտք ունի:

Սակայն ինչո՞ւ:

Մարդ արարածը կ'ունենայ զանազան հոգեվիճակներ, եւ այդ հոգեվիճակները կու գան մեր միջավայրերէն, մեր շրջապատէն կամ մեր շուրջ տիրող պայմաններէն: Երբեմն կ'ուրախանանք եւ երբեմն կը տխրինք: Որպէսզի մեր ուրախութիւնը մեծնայ, կ'ուզենք պատմել ուրիշին եւ այդ ուրիշը ընկերոջմէ զատ ուրիշ մէկը պիտի չըլլայ: Նոյնն է տխրութեան պարագային. երբ կ'ուզենք փոքրացընել զայն, պէտք է մեր ընկերոջ պատմենք: Ընկերը միշտ պատրաստ պէտք է ըլլայ մտիկ ընելու իր ընկերը եւ փորձէ ձեւով մը օգտակար դառնալ անոր: Ընկերը միշտ պէտք է պաշտպանէ, օգտակար դառնայ, հոգ տանի իր ընկերոջ եւ պէտք չէ որեւէ ժամանակ առանձին ձգել զայն: Իմաստուն խօսք մը կ'ըսէ. «Ընկեր սիրելը աւելի լաւ է, քան՝ մարգարէական ոգի մը ունենալը, աւելի բարձր է, քան՝ առաքելութեան կոչումը»:

Յաճախ դժուարութիւններու դէմ յանդիման կը գտնուինք մեր ընկերներուն հետ: Երբեմն դիւրընթաց լուծումով եւ երբեմն բարդ՝ թշնամութեան աստիճանին հասնող:

Պէտք է միշտ շրջահայեաց ըլլալ մեր կեանքին ընթացքին: Մէկ սխալով ամէն ինչին պէտք չէ վերջ դնել: Այսինքն պէտք է միայն տուեալ կացութեան վրայ հիմնուելով որոշում տալ: Անշուշտ ընկերութիւնը մեզմէ բծախնդրութիւն կը պահանջէ: Կ'ուզեմ կրկին դիմել իմաստուն խօսքին, որ կ'ըսէ. «Բարեկամութեան մէջ կայ մտերմութիւնը, որուն յառաջաբանն է վստահութիւն, իսկ վերջաբանը՝ հաւատարմութիւն»:

Դժբախտաբար ցաւալի երեւոյթներու կը հանդիպինք մեր շրջանակին մէջ: Կը տեսնենք ընկերներ, որոնք շահագործումի համար կը մօտենան իրարու: Անձնական շահին գոհացում ստանալէ ետք կը հեռանան: Իսկ երբեմն ալ կեղծաւորութեամբ կը մօտենան՝ «ժողովրդականութիւն» շահելու համար: Պէտք է հեռու մնալ այդպիսի երեւոյթներէն, որպէսզի նման վատ նկարագրի կէտերը վարակիչ չդառնան:

Միշտ պէտք է փորձել լաւ ընկերներ ունենալ, լաւ շրջանակ կազմել, որպէսզի թէ՛ մեր նկարագրային կէտերը առողջ ըլլան եւ թէ՛ մեր հոգեվիճակը լաւ տրամադրութեան մէջ ուռճանայ: Ընդհանրապէս ընկերային հարցերը մեր հոգեվիճակին ու տրամադրութեան վրայ ճնշում կը բանեցնեն եւ շատ մը գործերու մէջ ձախողութիւններ կ'արձանագրեն, յատկապէս՝ դասերու մէջ:

Իսկական ընկերը պատրաստ պէտք է ըլլայ զոհողութիւններ ստանձնելու իր ընկերոջ համար: Ինչ որ դժուար պաշտօն մըն է, ընկերութեան գիտակցութիւնը ունեցող անձին համար: Բայց, վստահաբար, ուր որ ալ երթայ իսկական ընկերը, նոյնիսկ աշխարհի միւս ծայրը կամ անդին, չի մոռցուիր ու կը յիշուի իր կատարած իսկական ընկերութեամբ եւ քաղցր յիշատակները:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՍՐԿ. ՇԵՐՆԵԶԵԱՆ
Դպրեվանք, Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան

«ԵԹԷ ՏԵՐՍԻՄԸ ՍՊԱՆԴ Է, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ Ի՞ՆՉ ԷԻՆ»

ԻՐ ԱՆՑԵԱԼԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՐ ՃՇԳՐԻՏ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ ՏԱԼՈՒ ԹՐՔԱԿԱՆ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՆՈՐ ԱՊԱՑՈՅՑԸ

Թուրքիոյ մէջ ընդդիմադիր «Ճէ. Հէ. Փէ.» («Ճիւմհիւրիէթ Հալք Փարթիսի». Հանրապետական ժողովուրդի կուսակցութեան գլխաւոր խօսնակներէն՝ Օնուր Էօյմեն, անցած շաբաթներուն բաւական մեծ աղմուկ բարձրացուց խորհրդարանին առջեւ իր ունեցած ելոյթին պատճառով:

Քրտական հարցին առնչութեամբ ժողովրդավարական նոր նախաձեռնութեան առաջին խօսակցութիւններուն ազգայնապաշտ գաղափարախօսութեան եւ ազգայնամոլ պետականութեան պաշտպանը չվարանեցաւ ապստամբութիւններու դէմ զէնք բարձրացնելու գաղափարը վեր հանել: Աւելի՛ն. ան այս միտքը մարմնաւորելու համար տուաւ 1937-ին Տերսիմի ապստամբութեան եւ անոր դէմ պետական ուժերու արիւնալի միջամտութեան ու զսպումին օրինակը:

Աւելի քան յիսնամեակներ առաջ կատարուած այս արիւնալի դէպքին հետքերը տակաւին թարմ կը մնան Թունճելիի բնակչութեան (Թունճելի Տերսիմի նոր անունն է) եւ մասնաւորաբար ալեւիներուն թէ՛ յիշողութեան մէջ եւ թէ՛ մորթերուն վրայ: Իսկ Էօյմէն աչք գոցելով այս բոլորին վրայ՝ կ'արդարացնէ ահաբեկչութեան դէմ պայքարի հրամայականը, շեշտելով, որ պիտի շարունակուի «ահաբեկչութիւնը» արիւնալի միջոցներով զսպելը՝ փոխանակ գանոնք դադրեցնելու միջոցառումներ որդեգրելու:

Էօյմենի կողմէ խորհրդարանին մէջ Տերսիմի յիշեցումը եւ այսօրուան «ահաբեկչութիւնը» (այսինքն՝ ՔԱԿ-ի մղած պայքարը) 1937-ի դէպքերուն հետ բաղդատելու փորձը հակազդեցութեան բարձր ալիք ստեղծեցին Թունճելիի մէջ, ուր հիմա փողոցներէն կախուած են Օնուր Էօյմենը Հիթլերին նմանցնող նկարներ. ինչպէս նաեւ վրդովում յառաջացուց կուսակցութեան մէջ:

Այնուհետեւ յաճախակի դարձան բողոքի առաջին արտայայտութիւններէն մին կատարուեցաւ նոյեմբեր 13-ին, երբ Թունճելիի (Տերսիմի) հասարակական կազմակերպութիւնները, քաղաքապետութիւնը, համալսարանի տեսչութիւնը եւ ալեւի միութիւնները քայլարշաւ մը կազմակերպեցին դէպի Ճէ. Հէ. Փէ.ի կեդրոնատեղին եւ սեւ ծաղկեպսակ մը զետեղեցին շէնքին դրան առջեւ: Թունճելիի համալսարանի վերատեսուչը Էօյմենի յայտարարութիւնները չարամիտ եւ վիրաւորական անուանեց:

Միւս կողմէ, Ճէ. Հէ. Փէ.ի կուսակցապետ Տենիզ Պայքալ իր իսկ կուսակցութեան խօսնակին մեկնաբանութենէն դժգոհ՝ յայտարարեց, որ չ'ուզեր այս տեսակի խօսքերու կրկնութիւնը:

Իրենց դժգոհութիւնը յայտնեցին նաեւ Ճէ. Հէ. Փէ. կուսակցութեան հարաւային նահանգներու վարիչները. Թունճելիի նահանգային կազմակերպութիւնը բողոքեց Ճէ. Հէ. Փէ.ի՝ Թունճելիի կուսակցութեան նախագահ Հիւսէյն Կիւնեշին՝ նշելով, որ կուսակցութեան վարչութիւնը նեղ կացութեան առջեւ կը գտնուի: Տէ. Թէ. Փէ.ի («Տեմոքրաթիք Թոփլում Փարթիսի». Ժողովրդավար ընկերութիւն կուսակցութիւն- առաւելաբար քրտական դիմագիծով) Թունճելիի երեսփոխան Շերաֆէտտին եւս լուռ չանցաւ Էօյմենի խօսքերուն վրայէն՝ ըսելով, որ այս մէկը ապացոյց մըն է, որ Ճէ. Հէ. Փէ.ի համար սպանդը դեռ միջոցառում է ահաբեկչութեան դէմ: Անկախ երեսփոխան Ուֆուք Ուրաս սպառնաց. «Ձինք Թունճելի կը հրաւիրեմ, թող գայ ու Թունճելիի ժողովուրդին դիմաց ըսէ այն, ինչ որ ըսաւ»: Ալեւիական մշակութային կազմակերպութեան մը նախագահներէն Ալի Քենանօղլու նկատել տուաւ, որ Տերսիմի սպանդը մարդկութեան դէմ ամօթ էր, մարդկութեան դէմ այսպիսի յանցանքը իբրեւ օրինակ յիշել քրտական հարցի լուծման համար՝ կը նշանակէ մեղսակից դառնալ մարդկութեան դէմ գործուած այդ յանցանքին:

ԷՕՅՄԵՆԻ ԿԵՑՈՒՄԱԾՔԸ

Այս բողոքի բարձր ալիքին դիմաց, սակայն, Էօյմեն չնահանջեց, այլ ինքզինք պաշտպանելու համար իր արարքը վերագրեց Աթաթուրքին վճռական կեցուածքը պաշտպանելու պարտաւորութեան՝ պնդելով, որ իր խօսքերը վիրաւորական հասցէներ չունին:

Թուրքիոյ ներքին գործոց նախարար Պեշիր Աթալայ քրտական հարցի լուծման համար որդեգրած «Ժողովրդական բացւածք» կոչուած քաղաքականութիւնը անգամ մը եւս բացատրելէ ետք, Թուրքիոյ խորհրդարանին առջեւ խօսք առին:

Ճէ. Հէ. Փէ.ի անունով Տենիզ Պայքալ, Մէ. Հէ. Փէ.ի («Միլլիէթճի Հարեքեթ Փարթիսի» - Ազգայնական շարժում կուսակցութիւն - ազգայնամոլ) անունով Տելէթ Պահչելի, Տէ. Թէ. Փէ.ի անունով Ահմեթ Թիւրք, անկախ նախարար Ուֆուք Ուրաս եւ այլ կուսակցութիւններու խօսնակներ: Պայքալ եւ Պահչելի կառավարութեան վերագրեցին մոլորութիւն, խաբկանք, ծածուկ եւ գաղտնի գործունէութիւն, օտար պետութիւններու թելադրութեամբ կատարուած գործեր, նոյնիսկ՝ դաւադրական կեցուածք:

Ելոյթ ունեցաւ նաեւ վարչապետ Էրտողան, որուն խօսքէն առաջ Ճէ. Հէ. Փէ.ի երեսփոխան Ճանան Արըթմանի երիտասարդ հիւրերը բողոքի աղմուկ բարձրացուցին, լոզունգներ արձակեցին եւ դրօշակ պարզել ուզեցին, բայց ոստիկանութեան կողմէ դուրս դրուեցան սրահէն:

Սկիզբի մասին մէջ Էրտողան հանդարտ ոճով ու ակադեմական հաւասարակշռութեամբ խօսեցաւ, սակայն Ճէ. Հէ. Փէ.ի անդամներուն գրգռութիւնը պատճառ դարձաւ, որ ան հեգնական ակնարկներ ընէ: Թուրքիոյ վարչապետը պնդեց, որ Պայքալ եւ միւս ընդդիմադիրները անտեղեակ են երկրին նորանոր յաջողութիւններէն, եւ անոնք արիւնահոսութենէն օգուտ քաղելով՝ կը սպասեն նոր գինուորներու նահատակութեան, որպէսզի պոռան ու պոռչտան: Այս խօսքերը ազդեցին Ճէ. Հէ. Փէ.ի անդամներուն վրայ եւ անոնք լքեցին սրահը: «Երթաք բարով, առանց ձեզի մենք հոս աւելի լաւ կը խօսինք», եղաւ վարչապետին ակնարկը, մինչ Ճէ. Հէ. Փէ.ի երեսփոխանները իրենց բռունցքները ճօճեցին մեկնելու ընթացքին:

Իր խօսքին մէջ Էրտողան նշեց հետեւեալ կէտերը.

Խորհրդարանը այն վայրն է, ուր երկրին ու ազգին բոլոր խնդիրներուն մասին կը խօսուի:

Ընդդիմադիր կուսակցութիւնները ժողովրդավարութեան անբաժանելի մասնիկներն են: Կարելի չէ բոլորը համաձայն ըլլան իրարու հետ, սակայն կուրօրէն կառավարութիւն քննադատելը. առանց առաջարկներ ընելու, սխալ կեցուածք է:

Աթաթուրք ջանաց խաղաղութիւն հաստատել երկրին մէջ ու աշխարհին վրայ: Ան բնաւ ատելութիւն չունեցաւ նախկին բռնագրաւող երկիրներու դէմ եւ անոնց հետ հաշտութիւն կնքեց:

Թուրքիոյ մէջ որոշ շրջանակներ կը խօսին անգոյ վտանգներու եւ սպառնալիքներու մասին: Ժողովրդավարութենէն պէտք չէ վախնալ, որովհետեւ ժողովրդավարութիւնը երկիրը չի խաթարեր, ընդհակառա՛կը, երկիրը կը միացնէ ու կը զօրացնէ:

Ազգային տարբերութիւնը երկրին հարստութիւնը կը կազմէ: Չկայ այս կամ այն խմբակ, այլ կայ մարդը: Այս խօսքերէն անհանգստացան Ճէ. Հէ. Փէ.ի անդամները, սակայն Էրտողան շարունակեց, որ իբրեւ մարդասէր՝ իրենց սրտերը բացին քիւրտերուն, Իրաքի մէկ միլիոն փախստական քիւրտերուն օգնեցին:

Էրտողան նշեց, որ իրենք ազգայնապաշտութեան դէմ են եւ կը սիրեն բոլոր մարդիկը: Աւելի խիստ շեշտով ըսաւ, որ այսօր ընդդիմադիրները նահատակներուն վրայէն քաղաքականութիւն կը մշակեն ու կը շահագործեն զանոնք: Խօսեցաւ նաեւ կառավարութեան իրագործումներուն մասին՝ յայտարարելով, որ հանրապետութեան հռչակման 100-րդ տարին, 2023-ին, բոլորովին անճանաչելի Թուրքիա մը պիտի ըլլայ աշխարհին վրայ:

Նոյեմբեր 17-ին արդէն ընդվզումի հրաբուխը ժայթքած էր նաեւ Ճէ. Հէ. Փէ. կուսակցութեան մէջ: Կուսակցութեան ալեւի անդամներու հաւաքական հրաժարականներուն կողքին, Օնուր Էօյմենի հրաժարականը կը պահանջեն՝ կուսակցութեան «բազէ»ներէն Քեմալ Քըլըչտարօղլու, կուսակցութեան Պոլսոյ նահանգային կազմակերպիչ Կիւրսել Թեքին, կուսակցութեան Մարաշի երեսփոխան Տուրտու Էօզպոլաթ, կուսակցութեան Թունճելիի երեսփոխան Քամեր Կենչ, ալեւի Պեքթաշի համադաշնակցութեան ընդհանուր նախագահ Ալի Պալքըզ:

Թէեւ նախօրօք դժգոհութիւն յայտնեց, բայց Ճէ. Հէ. Փէ.ի ղեկավար Տենիզ Պայքալ մերժեց այս մասին հրապարակաւ կրկին կարծիք յայտնել:

Առաջին ցոյցերէն շուրջ շաբաթ մը ետք, թունճելիցի քաղաքագէտներու եւ արուեստագէտներու բողոքը նոյն սաստկութեամբ կը շարունակուէր նոյեմբեր 18-ին: Թունճելիցի արուեստագէտ Ֆերհատ Թունչ իր կայքէջին մէջ բողոքի գրութիւն մը հրատարակեց՝ կոչ ուղղելով ալեւիներուն եւ քիւրտերուն՝ հեռանալու Ճէ. Հէ. Փէ. կուսակցութենէն: Ան գրեց, որ Ճէ. Հէ. Փէ.ի մտայնութիւնը չէ փոխուած. ան սպանդներ կը պաշտպանէ եւ «Էրկենեքոն»ի ալ փաստաբանութիւն կ'ընէ:

ԱԿԱՆԱՏԵՍ ԱԼԻՇԱՆ ԱՍԼԱՆԸ

1912-ի ծնունդ Ալիշան չի կրնար մոռնալ Տերսիմի սպանդը: Ան կը պարսաւէ Էօյմենը՝ ըսելով, որ ան կը գովաբանէ անարդարութիւնը, Ճէ. Հէ. Փէ.ի երեսփոխաններն ալ կը ծափահարեն անոր: Զանգուածային լրատուամիջոցները լայնօրէն կ'արձագանգեն Ալիշանի յայտարարութեան:

Նոյեմբեր 19-ին, Տերսիմի հարցը անակնկալ ընթացք մը ստացաւ: Էօյմենի դէմ կատարուած բողոքները ոչ միայն չեն տկարացուցած անոր դիրքը այլեւ՝ հակառակը: Նոյն կուսակցութեան անդամ երեսփոխան Քըլըչտարօղլու Էօյմենի հրաժարականը պահանջելէ եւ իմանալէ ետք Պայքալին կեցուածքը, ինք եւս կը փոխէ իր նախկին կեցուածքը:

Ըստ Պայքարի, Էօյմենի խօսքերը բուն նպատակէն (Աթաթուրքի կեցուածքը դրուատելէ) անդին անցած էին, բայց կ'ըսէ նաեւ, որ պիտի չարտօնէ այդ խօսքերու կուսակցութեան եւ Էօյմենի դէմ գործածութիւնը:

Բայց եւ այնպէս ցուցարարներ իրենց ձայները չդադրեցուցին: Պուրսայի մէջ թունճելեցի բազմաթիւ քաղաքացիներ ցոյցեր կազմակերպեցին Ճէ. Հէ. Փէ. կեդրոնին առջեւ՝ սպառնալիքներ ուղղելով Էօյմենի հասցէին:

Աշխատաւորական խմբակներն ալ ցոյցեր կազմակերպեցին Ճէ. Հէ. Փէ.ի կեդրոնատեղիին առջեւ՝ գրաւել փորձելով զայն:

«ԵԹԷ ՏԵՐՍԻՄԸ ՍՊԱՆԴ Է, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ Ի՞ՆՉ ԷԻՆ»

«Եթէ Տերսիմը սպանդ է, հայկական դէպքերը ի՞նչ էին», հարցը կ'ուղղէ «Հիւրրիյէթ»ի յօդուածագիր Էրթուղրուլ Էօզքէօք 20 նոյեմբերին լոյս տեսած իր յօդուածին մէջ: Անդրադառնալով այս հարցին՝ կը բաղդատէ զայն 1915-ի Հայոց ցեղասպանութեան հետ:

Էօզքէօք դիտել կու տայ, որ ինք Էօյմենի քաղաքականութեան հետ համաձայն չէ: Յօդուածագիրը նաեւ յիշեցուց, որ Էրտողան Էօյմենի խօսքերը քննադատելու ընթացքին օգտագործած է «Տերսիմի սպանդ» բացատրութիւնը: Մինչդեռ նոյնինքն Տարֆուրի ցեղասպանութեան մասին խօսելու ժամանակ ըսած է, որ մահմետականները սպանդ չեն կրնար գործել: Հիմա ստուգուեցաւ, որ անոնք ալ կրնան սպանդ գործել եղեր:

Էօզքէօք ծածուկ կերպով երկրին ղեկավարները զգուշացուց այսպիսի արտայայտութիւններ ունենալէ: Ան ըսաւ, որ՝ «Եթէ Տերսիմը սպանդ է, հայկական դէպքը ի՞նչ է: «Մե՞ծ սպանդ», «Սպանդին մե՞ծը», «Կոշտ սպա՞նդ», «Սպանդին մեծագո՞յնը», «Մե՞ծն սպանդ»:

Սուլթանկազի Տերսիմի մշակութային միութեան կազմակերպութեամբ 300 ալեւիներ 23 նոյեմբերին հաւաքուեցան իրենց ժողովարանին առջեւ եւ լոզունգներ արձակելով՝ քալեցին դէպի. Ճէ. Հէ. Փէ.ի կեդրոնատեղին ու հաւկիթներ նետեցին շէնքին վրայ:

Համադրեց՝ ԱՐԱՋ ԳՈՃԱՅԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 8

1938-Ի ՏԵՐՍԻՄԻ ԳԼԶԼԼՊԱՇՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՅԵՐՈՒ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմանեան Թուրքիոյ իրաւայաջորդ հանրապետական կամ քեմալական Թուրքիոյ կողմէ ազգային փոքրամասնութիւններուն դէմ իրագործուած հաւաքական կոտորածներուն, ջարդերուն եւ ցեղային սպանդներուն մասին այսօրուան քաղաքակիրթ աշխարհը սակաւաթիւ աղբիւրներէ տեղեկութիւններ ունի միայն:

Փոքր Ասիոյ դարաւոր բնիկ ժողովուրդներուն դէմ հանրապետական Թուրքիոյ գործադրած բռնարարքները առ այսօր կը մնան լռութեան ծածկոյթին տակ:

1920-ականներու հայկական Կիլիկիոյ բռնի հայաթափման. ասորիներու եւ պոնտացի յոյներու ջարդերուն, 1925-ի եւ 1926-1930 քրտական ըմբոստութեանց յաջորդող կոտորածներուն եւ վերջապէս, 1938-ի Տերսիմի ալեւի-գըզըլպաշ եւ հայ բնիկներու ցեղասպանութեանց մասին թրքական պետական արխիւները կը մնան լուռ:

2009-ի նոյեմբերին Փոքր Ասիոյ բնիկ ժողովուրդներու երաժշտութեանց բանահաւաք Հասան Սալթիք յայտարարեց, թէ 2010-ին պիտի հրապարակէ աւելի քան տասնամեակի մը վրայ երկարող պատմական իր հետազօտութիւններու արգասիքը հանդիսացող 1938-ի Տերսիմի ցեղասպանութեան մասին գիրքը:

Տերսիմաբնակ թուրքմեն հօր եւ գըզըլպաշ ալեւի մօր զաւակ Սալթիք արխիւագրած է ցարդ չբացայայտուած տեղեկութիւններ եւ վաւերաթուղթեր: Հարցազրոյցներ կատարած է 38-ի ջարդերուն մասնակցած թրքական բանակի զինուորներուն եւ ցեղասպանութենէն վերապրած տերսիմցիներու հետ: Տերսիմցի իր ցեղախումբի անդամներէն շատեր զոհ գացած են 38-ի ջարդերուն:

Սակայն Սալթիքի աշխատութեան մէջ ամէնէն ուշագրաւ եւ զգայացունց հաստատումը կը հանդիսանայ այն, որ 38-ի Տերսիմի ցեղասպանութեան ետին կանգնող գլխաւոր նպատակը եղած է 1915-ին Հայոց ցեղասպանութենէն ճողոպրած եւ Տերսիմի հայ եւ գըզըլպաշ գիւղերու մէջ ապաստանած 1915-ի արհաւիրքէն փրկուած հայերու վերջին խլեակներու վերջնական ոչնչացումը, բնաջնջումը:

Նման բացայայտումներով կրնանք եզրակացնել, որ Մեծ եղեռնին յաջորդող անմիջական ժամանակահատուածին, Թուրքիոյ մէջ կայացած պետական յեղաշրջումէն ետք, քեմալական իշխանութիւնները կանխամտածուած ձեւով շարունակած են իրենց

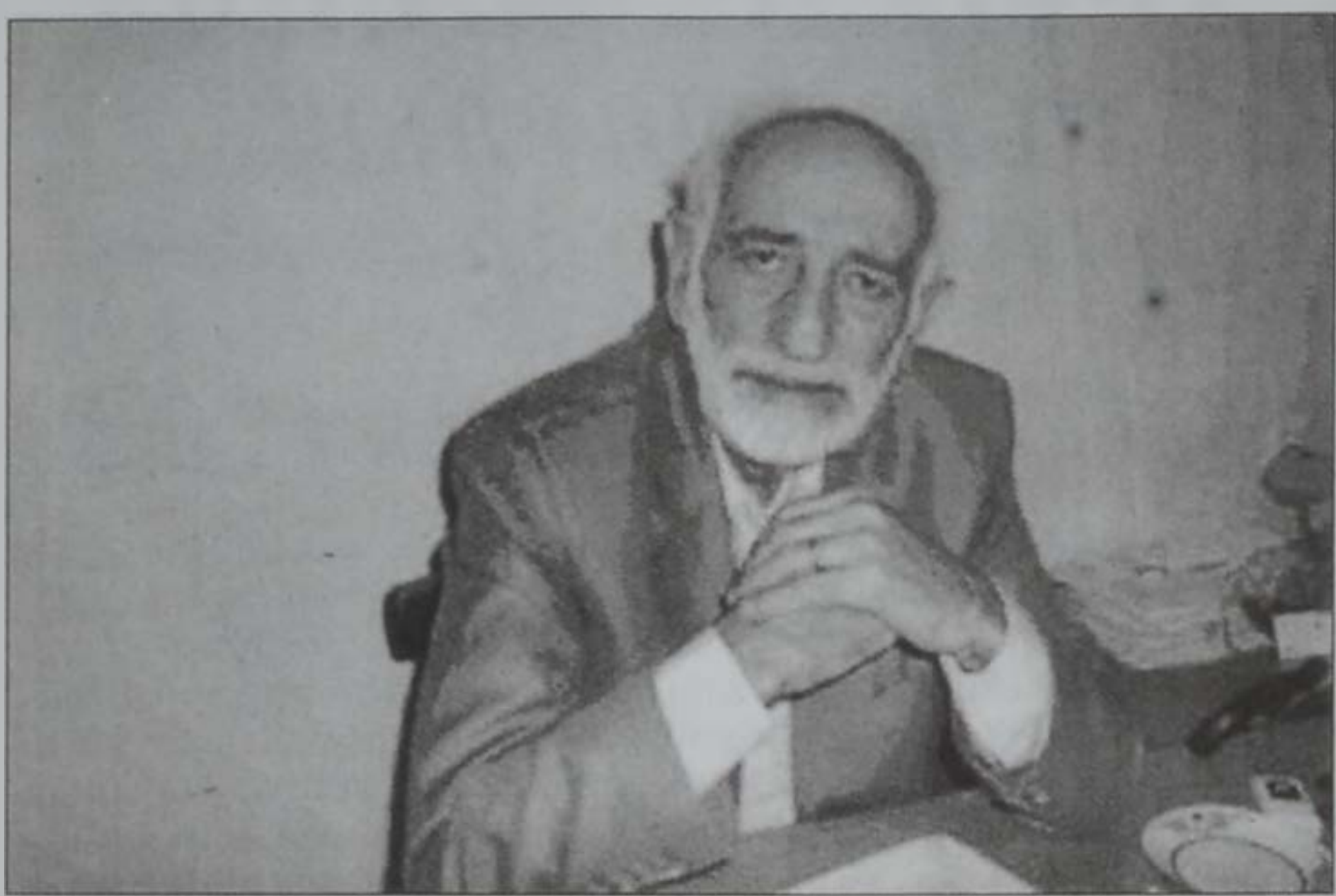
նախորդներու՝ իթթիհատականներու անաւարտ մնացած «առաքելութիւնը»՝ արեւելեան Փոքր Ասիոյ բնիկ ժողովուրդներու ցեղային մաքրագործումը, անոնց տեղահանութիւնը եւ պատմամշակութային ժառանգութեան ոչնչացումը:

Հայկական բարձրաւանդակի սիրտը հանդիսացող Տերսիմը հայ ժողովուրդի հնագարեան հեթանոսական կրօնի եւ առաքելատիպ քրիստոնէութեան բնօրրանն է: Տերսիմ այն հազուագիւտ եւ կարելի է ըսել միակ շրջանն

ՎԱՀԱԳՆ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 10

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՆՇՈՒԱԾ Է ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՆՈՒԱՆԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ՍՕՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ 80-ԱՄԵԱԿԸ

Ալ. Սպենդիարեանի անուան օփերայի եւ պալէի ազգային ակադեմական թատրոնին մէջ նշուած է դերասան, բեմադրիչ, Խորհրդային Միութեան ժողովրդական արուեստագէտ Սօս Սարգսեանի 80-ամեակը:

Հանդիսութիւնը սկսած է Ս. Սարգսեանի կատարած դերերուն՝ սահիկներու ցուցադրութեամբ, ապա Հայաստանի շարժապատկերի աշխատողներու միութիւնը Սօս Սարգսեանին յանձնած է միութեան առաջին մետալը:

Ձեռնարկին ներկայ գտնուած են՝ Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսեան, մշակոյթի նախարար Յասմիկ Պօղոսեան եւ բարձրաստիճան այլ հիւրեր:

Սօս Սարգսեան ծնած է 1929-ին, Ստեփանաւան: 1954-ին աւարտած է Երեւանի գեղարուեստաթատերական հիմնարկին դերասանական բաժանմունքը: 1945-1951 դարձած է Երեւանի պատանի հանդիսատեսին, 1952-1991՝ Գ. Սունդուկեանի անուան մայր թատրոնի դերասան: Նկարահանուած է բազմաթիւ ժապաւէններու մէջ՝ «Եռանկիւնի», «Մենք ենք մեր սարերը», «Ձորի Միրոն», «Նահապետ», «Գիքոր», «Քաոս» եւ այլն: 1992-ին հիմնած է Համազգային թատրոնը, որ կը ղեկավարէ մինչեւ օրս:

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30-ԻՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ԲԱՑՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ Է ՊԵՐԼԻՆԻ ՊԱՏԻ ԱՆԿՄԱՆ 20-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Հայաստանի մէջ Գերմանիոյ դեսպանատունը, Երեւանի պետական համալսարանին հետ համագործակցաբար, կազմակերպած է Պերլինի պատի անկման 20-ամեակին նուիրուած ցուցահանդէս, որուն բացման հանդիսութեան ներկայ գտնուած են՝ Գերմանիոյ դեսպան Հանսեոխեն Շմիտթ եւ Հայաստանի արտաքին գործոց փոխնախարար Կարինէ Ղազինեան:

Յայտնենք, որ ցուցահանդէսը ընդգրկած է լուսանկարներու 20 պաստառներ, որոնց կից մեկնաբանութիւններու ճամբով յաջողած են նկարագրելու Պերլինի պատի անկման պատմութիւնը:

Գերմանիոյ դեսպանատան մամլոյ ծառայութիւնը յայտնած է, որ ցուցահանդէսին բացման հանդիսութենէն ետք Ֆրանսայի, Բրիտանիոյ, Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու դեսպանութիւններու ներկայացուցիչներուն մասնակցութեամբ տեղի ունեցած է քննարկում, որ վարած է Կարինէ Ղազինեան: Նշենք, որ քննարկումը կատարուած է անգլերէնով եւ հիմնականօրէն քննադատած է մասնակից գերպետութիւններուն դերը՝ Պերլինի պատի անկման օրերուն:

ԹԱՇՔԵՆՏԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ Է ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԵՐԵԿՈՅ ՄԸ

Թաշքենտի մէջ տեղի ունեցած է 20-րդ դարու հայ անուանի բանաստեղծ Պարոյր Սեւակի ծննդեան յիշատակին նուիրուած երեկոյ մը, որ պատրաստուած էր Թաշքենտի հայկական կիրակնօրեայ դպրոցի ուսուցիչներուն եւ աշակերտներուն կողմէ: Անոնք Թաշքենտի Հանրապետական մանկական գրադարանին դահլիճը զարդարած են «Արուեստ» սթիտիոյի մասնակիցներուն պատրաստած գործերով, եւ ներկայացուցած են Պ. Սեւակի կեանքին եւ ստեղծագործութիւններուն մասին պատմող տարբեր նիւթեր:

Պարոյր Ռաֆայէլի Սեւակ, իսկական անունով՝ Ղազարեան, ծնած է 26 յունուար 1924-ին, իսկ մահացած՝ 17 յունիս 1971-ին: Ան անուանի եղած է իբրեւ հայ բանաստեղծ, գրականագէտ, բանասիրական գիտութիւններու դոկտոր, Խորհրդային Հայաստանի պետական մրցանակի դափնեկիր, 1967-ին: Ան հեղինակն է «Սիրոյ ճանապարհ»՝ 1954-ին, «Կրկին քեզ հետ»՝ 1957-ին, «Մարդը ափի մէջ»՝ 1963-ին, «Եղիցի լոյս»՝ 1969-ին, «Անլռելի զանգակատուն»՝ 1959-ին եւ այլ բանաստեղծութիւններու, որոնց համար արժանացած է Խորհրդային Միութեան պետական մրցանակին:

«ՆԱՐԵԿԱՑԻ» ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ Է ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿՈՐԻՒՆ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆԻ 70-ԱՄԵԱԿԻՆ

Դեկտեմբեր 3-ին Երեւանի «Նարեկացի» արուեստի միութեան կեդրոնին մէջ բացումը կատարուած է Կորիւն Նիկողոսեանի 70-ամեակին նուիրուած աշխատանքներուն ցուցահանդէսին: Ան իր ապրած 37 տարիներուն ընթացքին ստեղծագործած է 100 աշխատանք, որոնք ցուցադրուած են Հայաստանի, Ռուսիոյ եւ Դանիոյ մէջ: Իսկ այժմ անոնք կը ցուցադրուին նկարիչին անունը կրող տուն-թանգարանին մէջ:

Կորիւն Նիկողոսեան տարիներ շարունակ գամուած մնացած է անկողինին եւ յաջողած է ստեղծագործել մօրը՝ օգնութեամբ՝ կեանքի եւ անոր հանդէպ իր յուզումներն ու զգացումները արտայայտելով, հիմնականօրէն՝ տաք եւ լուսաւոր գոյներով:

«Զիս կը զարմացնէ այն, որ Կորիւնը այս բոլորին հասած է ինքնաշխատութեամբ՝ առանց ուսումի, առանց մասնագէտ նկարիչի խորհուրդներու եւ օգնութեան: Ամենէն աւելի յատկանշականը այն է, որ իր գործերուն մէջ ճաշակի եւ արտայայտչական ձեւերու անմիջականութիւն կայ: Կորիւն իր կտաւները դրսեւորած է անմիջականօրէն՝ հետաքրքրական, անկեղծ եւ ժամանակակից արտայայտչական գեղարուեստական միջոցներով», ժամանակին այսպէս գնահատած է Կ. Նիկողոսեանի ստեղծագործութիւնները Մարտիրոս Սարեան:

Յայտնենք, որ Կ. Նիկողոսեան ծնած է 1939-ին եւ մահացած՝ 1976-ին, Երեւան:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2-ԻՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ Է «ՍՏՈՒԵՐ» ԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՄՐՑՈՅԹ-ՓԱՌԱՏՕՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Դեկտեմբեր 2-ին «Մխիթար Սեբաստացի» կրթահամալիրին մէջ տեղի ունեցած է «Ստուեր» ժապաւէններու եւ լուսանկարներու մրցոյթ-փառատօնին բացումը, որուն ընթացքին ցուցադրուած են՝ աշակերտներու կողմէ պատրաստուած ժապաւէնները, տեսահոլովակները եւ լուսանկարները: Փառատօնին ընթացքին տեղի ունեցած է նաեւ աշխատանքներու վաճառք, որուն հասոյթը պիտի ստանան հեղինակ-աշակերտները:

Նշենք, որ փառատօնը տեւած է երեք օր, իսկ փակման եւ մրցանակաբաշխութեան հանդիսութիւնը տեղի ունեցած է դեկտեմբեր 4-ին: Փառատօնը կազմակերպած էր հասարակական երկխօսութեան եւ զարգացումներու կեդրոնը:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 11-ԻՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՀԱՄԵՐԳ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ 10-ԱՄԵԱԿԻՆ

Հայաստանի մշակոյթի նախարարութիւնը դեկտեմբեր 11-ին կազմակերպած է համերգ մը՝ Արամ Խաչատուրեանի անուան համերգասրահին մէջ, նուիրուած Ամենայն հայոց կաթողիկոսի գահակալութեան 10-ամեակին: Հանդիսութեան Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիք նուագախումբը, գեղարուեստական ղեկավարութեամբ Էդուարդ Թոփճեանի, Հայաստանի պետական ակադեմական երգչախումբը, գեղարուեստական ղեկավարութեամբ Յովհաննէս Չեքիճեանի, մենակատարներ՝ Սիրանուշ Գասպարեան, սոփրանօ Լիլիթ Գրիգորեան, մեցցօ սոփրանօ՝ Ռուբէն Նուրիճանեան, թենոր՝ Միքայէլ Յովակիմեան, պաս՝ Անուշ Նիկողոսեան եւ ուրիշներ գեղարուեստական յայտագիրին մաս կազմելով՝ պիտի մեկնաբանեն Կոմիտասի, Եկմալեանի, Չուխաճեանի, Սարեանի, Խաչատրեանի, Յովհաննիսեանի եւ Մալերի ստեղծագործութիւնները:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 3-Ը ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐՆ Է

ՄԱԿ-ը 1992-ին դեկտեմբեր 3-ը յայտարարած է հաշմանդամներու միջազգային օր, որպէսզի այդ օրը, աշխարհի բոլոր երկիրներուն մէջ կազմակերպուին միջոցառումներ՝ հաշմանդամներուն հարցերը հասարակութեան տեղեկացնելու նպատակով, ինչպէս նաեւ ձեռնարկել քայլեր՝ հաշմանդամներուն պայմանները բարելաւելու համար:

Հայաստանի աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարարութենէն յայտնած են, որ Հայաստանի մէջ կայ 177 հազարէն աւելի հաշմանդամ, որոնց 8 հազարէն աւելին փոքրիկներ են: Հայաստանի մէջ հաշմանդամներուն հարցը մնայուն կերպով կը մնայ Հայաստանի կառավարութեան ուշադրութեան առարկայ:

Յայտնենք, որ աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարարութեան կողմէ իրականացուած են բազմաթիւ ծրագիրներ՝ հաշմանդամներու բարենպաստ պայմաններ ապահովելու համար: Հայաստանի մէջ կը գործէ նաեւ հաշմանդամ մարդոց հարցերով զբաղող ազգային յանձնախումբ, որ իր գործունէութեամբ կը նպաստէ հասարակութեան մէջ հաշմանդամներու համար հաւասար պայմաններ ստեղծելու ապահովում:

Նշենք, որ յանձնախումբին մաս կազմած են շարք մը հասարակական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

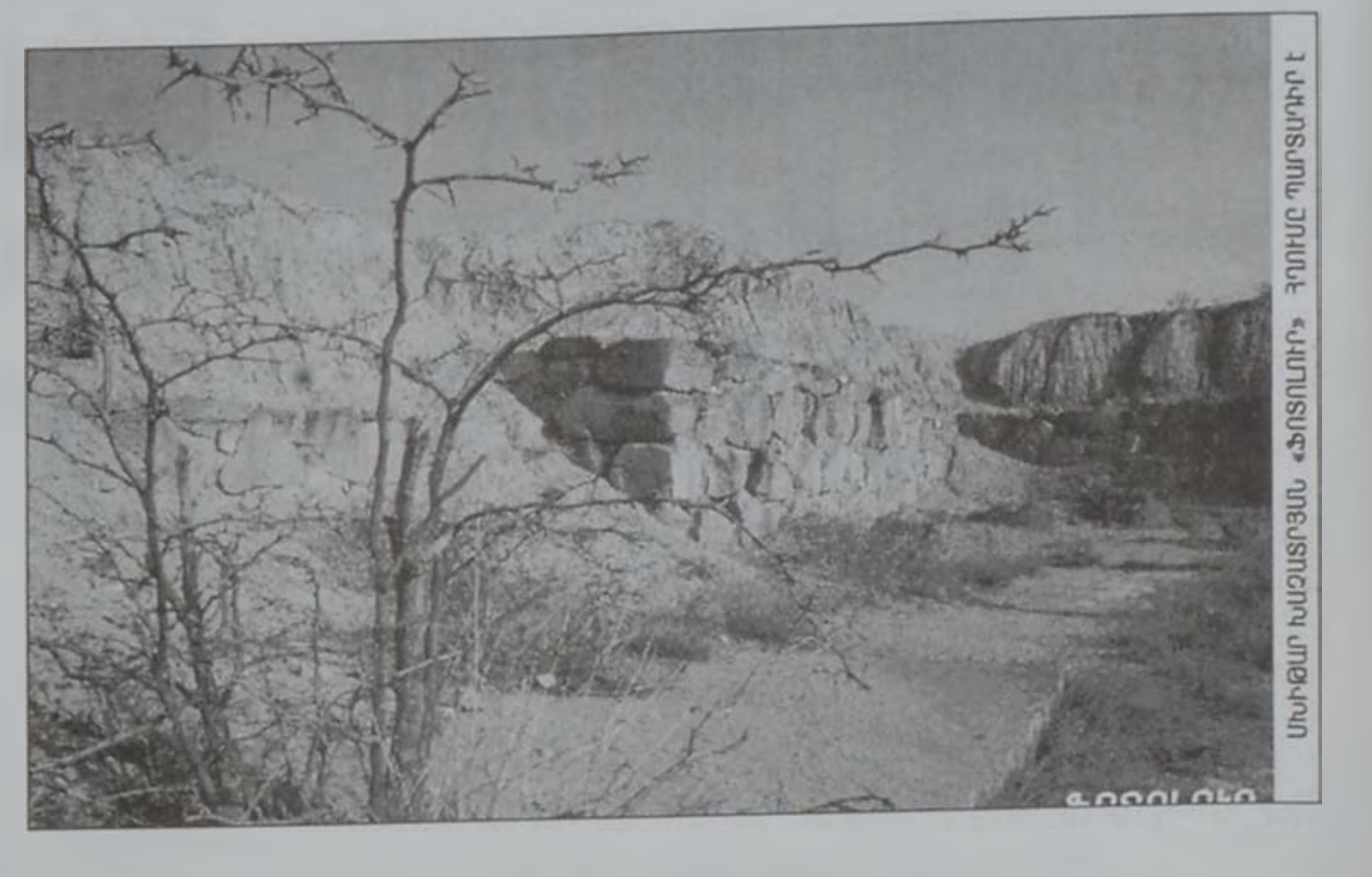
«Ունիսոն» հասարակական կազմակերպութեան նախագահ Արմէն Ալավերդեան յայտնած է, որ՝ «Այսօր հաշմանդամ մարդոց համար կը բացակային մատչելի պայմաններ եւ դիւրութիւններ բոլոր բնագաւառներուն մէջ: Հաշմանդամներուն ամենէն առաջնահերթ հարցերէն մէկը կը համարուի անոնց աշխատանք ապահովելու անհրաժեշտութիւնը, որովհետեւ կան հաշմանդամներ, որոնք ունակութիւն ունին աշխատելու»:

Նշենք, որ դեկտեմբեր 3-ին հաշմանդամութեան հարցերով զբաղող ազգային յանձնախումբը հաշմանդամներու եւ ոչ հաշմանդամներու մասնակցութեամբ տեղեկատուական թերթիկներ բաժնած են անցորդներուն եւ նոյեմբեր 15-էն մինչեւ դեկտեմբեր 15 յայտարարած են հաշմանդամ մարդոց իրաւունքներու պաշտպանութեան ամիս:

ԱՂԲԻ ԲԼՈՒՐՆԵՐԸ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԲԼՈՒՐԻՆ ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ

Երեւանի Շէնգաւիթ համայնքին մէջ՝ Հրազդան գետին կողքին կը գտնուի Հայաստանի հնագոյն պատմութեան ամբողջ ժամանակագրութիւնը ամփոփող Կարմիր բլուր ամրոցը (Թէյշեպանի), որ կառուցուած է Ռուսա Բ. թագաւորին օրով:

Արդէն մօտաւորապէս 25 տարիէ ի վեր Կարմիր բլուրի տարածքին շինարարական աղբ կուտակուած է՝ հասնելով մինչեւ անոր կառոյցներուն: Նոյն այդ տարածքին մէջ իր սահ-

մանները ընդլայնած է գերեզմանատունը:

Ի՞նչ կը պատրաստուի ընել կառավարութիւնը այս ուղղութեամբ, որպէսզի հնագիտական արժէքներ պարունակող Կարմիր բլուրը չկորսուի: Խնդիրին ծանօթանալու եւ ուսումնասիրելու համար Կարմիր բլուր այցելութիւն տուաւ վարչապետ Տիգրան Սարգսեան:

Շրջելէ ետք Կարմիր բլուրի շուրջ՝ ան լրագրողներուն ներկայացուց յառաջիկայ ամիսներուն տեղի ունենալիք ռազմավարական ծրագիրը: Ան ըսաւ. «Մօտակայ ամիսներուն պիտի մշակենք ռազմավարական ծրագիր մը, որ պիտի ներկայացնենք գիտնականներուն եւ մասնագէտներու դատին: Եւ պէտք է կարողանանք այդ մշակութային արժէքները պահպանել»:

ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՎԱՅԵԼՈՂ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

Ըստ Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային վիճակագրական ծառայութեան հրապարակած «Հայաստանի կանայք եւ տղամարդիկ - 2009» յայտարարութեան, 2008 թուականին ամենէն նորաձեւ եւ տարածուած անուններն են՝ Նարեկ (1012 անուն) եւ Միլենա (817 անուն):

Երկրորդ կը հանդիսանան Դաւիթ եւ Էլեն անունները: Անին գրաւած է երրորդ տեղը, իսկ Հայկը՝ չորրորդ: Անահիտը, Մարիամը, Մանէն կը շարունակեն ժողովրդականութիւն վայելել, սակայն աւելի տարածուած են օտար անունները՝ Անկելինա, Մոնիքա եւ այլն:

Ինչ կը վերաբերի մանչերու անուններուն, առաջին տասն հայկական ծագում ունին եւ առհասարակ օտարածին անուններ կրողները շատ քիչ են, ինչպէս Ալեքս՝ 188, Ալեն՝ 284, Ալեքսանտր՝ 114:

Նշենք նաեւ, որ 2008 թուականի վիճակագրութեան համաձայն, ամուսնութեան միջին տարիքը տարուէ տարի կը բարձրանայ: Քաղաքներուն մէջ տղաներուն համար սահմանուած է 28,8 տարիքը, աղջիկներուն համար՝ 25,1, իսկ գիւղերուն մէջ մանչերը՝ 27,7, իսկ կիներուն համար՝ 23,3: 1990 թուականին աղջիկներուն համար ամուսնական միջին տարիքը եղած է 22,8, իսկ մանչերուն համար՝ 25,8:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ԿԸ ԿԱՅԱՆԱՅ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՅԱՅՏՆԻ ԲԵՄԱԴՐԻՉ Ռ. ԿԵՏԻԿԵԱՆԻ «ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ԲԱՆԱԿ» ԺԱՊԱՒԷՆԻՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Նոյեմբեր 29-ին շարժապատկերի «Մոսկուա» սրահին մէջ կայացաւ ֆրանսահայ հանրածանօթ բեմադրիչ Ռ. Կետիկ-

եանի «Ոճրագործներու բանակ» ժապաւէնին անդրանիկ ներկայացումը:

Ժապաւէնը կը խօսի Բ. Համաշխարհային պատերազմի տարիներուն Ֆրանսայի շարք մը երիտասարդներուն կողմէ գերմանական ֆաշիզմի դէմ մղուած պայքարին մասին:

Մամլոյ ասուլիսի ընթացքին Կետիկեան նշեց, որ այս ժապաւէնը Ֆրանսայի պատմութեան կարեւոր հանգրուաններէն մէկն է. հոն խմբուած են տարբեր ազգերու պատկանող երիտասարդներ, որոնց շարքին են նաեւ հայեր՝ գլխաւորութեամբ Միսաք Մանուշեանի: Բեմադրիչին նկարագրութեամբ, 17-18 տարբեր օտարերկրացիներ Ֆրանսա գալով՝ կը փորձեն «լոյսի եւ խաղաղութեան» երկիրը գտնել, սակայն փոխարէնը կ'իյնան ֆաշական լուծին տակ: Զերբակալուելով ֆրանսական ոստիկանութեան կողմէ՝ ի յայտ կու գայ, որ անոնցմէ ոմանք իսկապէս կը համագործակցէին ֆաշիստներու հետ: Վերջիններս փորձելով խաղ խաղալ այս երիտասարդներուն գլխուն՝ կը խոշտանգեն զանոնք եւ անոնց լուսանկարները մեծ պաստառի վրայ դնելով կը գրեն՝ «Ոճրագործներու բանակ», ուրկէ կու գայ նաեւ ժապաւէնին անունը:

Ռ. Կետիկեան առանձնայատուկ նրբութեամբ՝ ներկայացուցած է ժապաւէնին գլխաւոր հերոս Միսաք Մանուշեանը,

Շար.ը՝ էջ 9

Պատրաստեց ՄԱՐԻՆԱ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ

VIVAcell MTS

ՊՈԼՍՈՅ ԹԱՊԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

- ՍՐԱՊԻՈՆ ՀԵՔԻՄԵԱՆ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ՀԻՄՆԱԴԻՐԸ

Պոլսահայ թատերական կեանքը, Յովհաննէս Գասպարեանէն եւ անոր Արամեան թատերախումբէն սկսեալ, արագօրէն զարգացաւ. կազմուեցան թատերական նոր խումբեր եւ հրապարակ իջան նորանոր դերասաններ ու դերասանուհիներ: Այսպէսով, հայաշատ բոլոր թաղամասերն ալ իրենց թատերախումբերը ունեցան: Բերայէն թատերական շարժումը տարածուեցաւ դէպի Օրթագիւղ, Խասգիւղ, Գատըգիւղ եւ Գուզկունճուք: Թատերական շարժման մղիչ ուժերը եղան Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան, Առաքել եւ Ստեփան Ալթուն Տիւրի եղբայրները եւ Սրապիոն Հեքիմեան:

ԲԵՐԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԸ

Պոլսահայ թատրոնը, Յովհաննէս Գասպարեանի ջանքերով եւ անոր Արամեան թատրոնին շնորհիւ իր առաջին քայլերը առած էր, թատրոնի սէրը արթնցնելով ժողովուրդին եւ յատկապէս նոր սերունդին մօտ: Իրենց կարգին, եւրոպական թատերախումբեր, որոնք պարբերաբար Պոլիս կ'այցելէին, կարեւոր խայծ մը հանդիսացան հայ թատրոնի զարգացման մէջ:

Պոլսահայ վարժարաններուն մէջ 1850-ական տարիներէն սկսեալ հետզհետէ թատերական խումբեր սկսան կազմուիլ: Միւս կողմէ, Պոլսոյ եւրոպական բնակչութեան եւ դեսպանական շրջանակներու մէջ ընտանեկան ներկայացումները աւելի ու աւելի յաճախակի սկսան դառնալ: Թանզիմաթեան շարժումը եւ նաեւ սուլթան Ապտիւլ Մեճիտի թոյլատու քաղաքականութիւնը մեծ դեր ունեցան թատրոնի զարգացման մէջ: Թատրոնը ամէնէն աւելի սկսաւ զարգանալ յատկապէս Բերայի մէջ:

Այս իմաստով Սուրբ Փրկիչ հիւանդանոցի «Ընդարձակ օրացոյց»ի 1932-ի թիւին մէջ Սմբատ Դաւիթեան կը գրէ. «Մինչ մէկ կողմէ հայ ընտանիքներու եւ վարժարաններու ծոցը կը խմորուէր ապագայ թատրոնին գաղափարը, միւս կողմէ Պոլսոյ եւրոպական գաղութին ու դեսպանատան շրջանակներուն մէջ ալ, ընտանեկան ներկայացումներ կը սարքուէին, ֆրանսական խաղացանկէն տռամներ եւ կատակերգութիւններ բեմ հանելով արուեստասէրներու կողմէ եւ թուրք մեծամեծներ ու պաշտօնատարներ ալ կը հրաւիրուէին: Այս ներկայացումները Բերայի բարձր ընկերութեանց եւ թուրք ականաւորներու համար բերկրանքի առարկայ եղան մինչեւ այն օրը որ վենետիկցի մը, Ճիուսթինի անուն, առիթը յարմար սեպեց այս ներկայացումները ընտանեկան անձուկ շրջանակէն փոխադրելու հանրային մեծ թատերաբեմի մը վրայ: Այս նպատակով, Բերայի կեդրոնին մէջ իտալական ոճով շքեղ թատրոն մը կառուցանել տուաւ, որ է ֆրանսական թատրոնը: Հետզհետէ հրաւիրուեցան Եւրոպայէն ֆրանսացի թատերախումբեր, որոնք եւրոպացի դեսպաններուն եւ թուրք բարձր շրջանակներու կողմէ կը հովանաւորուէին ու կը քաջալերուէին:

«Այս առաջինին յաջորդեց երկրորդ մը, իտալական օփերայի յատկացուած գուսաներգական թատրոն մը, որ շինել տուաւ հալէպցի Նաում էֆենտի քաջալերուելով կայսերական նուէրներէն, որ իրեն կը շնորհուէին: Նաումի թատրոնն ալ ֆրանսականին նման իտալական ճաշակով, բայց անկէ աւելի ընդարձակ ու շքեղ կառուցուած էր դարձեալ Բերայի մէջ»:

Սուլթան Ապտիւլ Մեճիտ, որ երկիրը եւ պետական կառոյցները բարեկարգելու աշխատանք կը տանէր եւ լուսաւորութեան ու եւրոպական արժէքներու տարածման նախանձախնդիր էր, մեծ հետաքրքրութիւն ցուցաբերելով թատրոնին նկատմամբ, յաճախ անձնապէս ներկայ կ'ըլլար Նաում էֆէնտիի թատերական ներկայացումներուն եւ նիւթական վարձատրութիւն ալ կը շնորհէր անոր: Հետագային ան Տոլմապահչէի պալատին շրջափակին մէջ թատրոն մը կառուցել տուաւ:

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԸ

Բերայէն թատերական շարժումը տարածուեցաւ հայաշատ Օրթագիւղի եւ Խասգիւղի մէջ, ուր թաղային թատերական խումբեր կազմուեցան:

Օրթագիւղի մէջ թատերական կեանքին հիմնադիրը եղաւ Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան. ան իր շուրջ խումբ մը երիտասարդներ համախմբեց, որոնք բոլորն ալ կաթողիկէ համայնքէն էին, եւ անոնցմով թատերախումբ կազմեց: Խումբին կեդրոնը դարձաւ կաթողիկէ եկեղեցւոյ կողքին գտնուող Լուսաւորչեան սրահը, ուր 1856-ի աշնան բեմադրուեցաւ իտալացի թատերագիր Մեթաստազիոյի «Թեմիստոկլէս» ողբերգութիւնը՝ հայր Երուանդ վարդապետ Հիւրմիւզի գրաբար թարգմանութեամբ: Այնուհետեւ բեմադրուեցաւ հայր Պետրոս վարդապետ Մինասեանի «Խոսրով Մեծ» թատերգութիւնը, նոյնպէս գրաբար: Սակայն հակառակ սկզբնական խանդավառութեան, տպաւորութիւնը այնքան ալ դրական չեղաւ, որովհետեւ թէ՛ լեզուն եւ թէ նիւթը դժուար հասկնալի էին ժողովուրդին:

Առաջին այդ փորձառութեան վրայ հիմնուած Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան փորձեց աւելի ժողովրդականացնել թատրոնը եւ արագօրէն յօրինեց եւ քանի մը օր ետք բեմադրեց «Կոռնակ»ը, որ լայն ընդունելութիւն գտաւ իր ժողովրդական լեզուին եւ դիւրըմբռնելի նիւթին շնորհիւ:

Ժողովրդային խանդավառութենէն քաջալերուած Պէշիկթաշլեան աշխարհաբար թարգմանեց Ալֆիէրիի «Սաուղ»ը եւ Վոլթէրի «Մահ Կեսարի» թատերգութիւնները եւ բեմադրեց զանոնք Օրթագիւղի մէջ:

Շնորհիւ Պէշիկթաշլեանի Օրթագիւղի թատրոնը սկսաւ մրցիլ Բերայի հետ: Այնուհետեւ ան յօրինեց հայրենասիրական ոգիով առլցուն «Արշակ Երկրորդ» եւ «Վարդան Մամիկոնեան» թատերախաղերը եւ յաջորդաբար ներկայացուց զանոնք Օրթագիւղի մէջ:

Իր գտած ժողովրդականութեան շնորհիւ Պէշիկթաշլեանի խումբը ներկայացումներ սկսաւ կազմակերպել նաեւ Օրթագիւղէն դուրս, Բերայի մէջ, Նաումի թատրոնի բեմին վրայ:

Թատերական կեանքը աշխուժացնելու նպատակով 1857 դեկտեմբերին Օրթագիւղի մէջ կազմուեցաւ Հայկազեան թատերական ընկերութիւնը: Ընկերութեան ծրագիրը կ'առաջադրէր «Թատրոն մը կանգնել, ուր ազգային անցեալ դիւրազանց տեսարանները ներկայացուին»: Ընկերութեան հիմնադիր տասնեօթը անդամներէն Գաբրիէլ Խուրեան յիշուած է իբրեւ «պաշտպան եւ երաշխաւոր ընկերութեան», Գրիգոր Քէհրիպարճեան՝ նախագահ, Յովհաննէս Վանանդեցեան՝ ատենադպիր եւ Սարգիս Վանանդեցեան՝ գործակալ:

Ընկերութեան անդամ եւ գործակալ Սարգիս Վանանդեցեան Օրթագիւղի Թարգմանչաց վարժարանին տնօրէնն էր. անոր թարգմանած «Միհրդատ» ողբերգութիւնը վարժարանին սաները Թովմաս Պեռենցի ղեկավարութեամբ ներկայացուցին 1859 յունիս 11-ին, ներկայութեամբ Գէորգ Բ. Պոլսեցի պատրիարքին:

Խասգիւղի մէջ թատրոնի հիմնադիրները եղան Առաքել եւ Ստեփան Ալթուն Տիւրի (Ալթունեան) եղբայրները, որոնք 1859-ին թատերախումբ կազմեցին եւ Ճեզայիրլեան ամիրային նիւթական եւ բարոյական նեցուկը ապահովելով թատրոնի յատուկ շէնք կառուցել տուին:

Ալթուն Տիւրի եղբայրներուն կազմած թատերախումբին մաս կազմեցին Սերովբէ Պէնկլեան, Մարտիրոս Մնակեան, Ստեփան Էքշեան եւ Պետրոս Մաղաքեան, որոնք հայոց պատմութեան վերաբերեալ ողբերգական նիւթեր սկսան բեմադրել: Խումբին ղեկավարն ու դերուսոյցը տոքթոր Գարեգին Չափրաստճեանն էր:

Առաքել եւ Ստեփան Ալթուն Տիւրի սկիզբը ներկայացուցին «Անիծեալ ընտանիք»ը եւ «Երուանդ առաջին»ը: Բայց շատ չանցած, Նաում էֆէնտի, որ Պոլսոյ մէջ թատրոն բանեցնելու մենաշնորհը ուներ, Խասգիւղի մէջ բարձրացած խանդավառութենէն շփոթահար՝ քանդել տուաւ Ալթուն Տիւրիներուն թատրոնի շէնքը: Նաումի արարքին անուղղակի կերպով քաջալեր հանդիսացան կարգ մը հայ ամիրաներ:

Սակայն Ալթուն Տիւրի եղբայրները չյուսահատեցան եւ վերակազմեցին իրենց թատրոնը: Անոնք իտալերէնէ եւ ֆրանսերէնէ թարգմանեցին եւ բեմադրեցին «Ալպեանց հովուհին», «Ֆրանչեսքա տա Ռիմենի», «Հաւատք, յոյս, սէր», «Փիեռ տ՝Արեցցօ», «Ռոպերթ աւազակապետ», «Խաղամոլի մը կենաց երեսուն տարին» եւ այլ թատրերգութիւններ:

Ալթուն Տիւրիները իրենց նիւթական միջոցներով 1861-ին մասնակցեցան «Արեւելեան թատրոն»ի հիմնադրութեան, իսկ 1864-ին կառուցեցին թատրոնի նոր շէնք: 1865-ին անոնք իրենց աջակցութիւնը բերին «Արեւելեան թատրոն»ի վերաբացման: Առաքել Ալթուն Տիւրի մահացաւ 1886-ին, 46 տարեկան հասակին, իսկ եղբօր՝ Ստեփանի կեանքի հետագայ տարիներուն մասին մանրամասնութիւններ չեն պահպանուած:

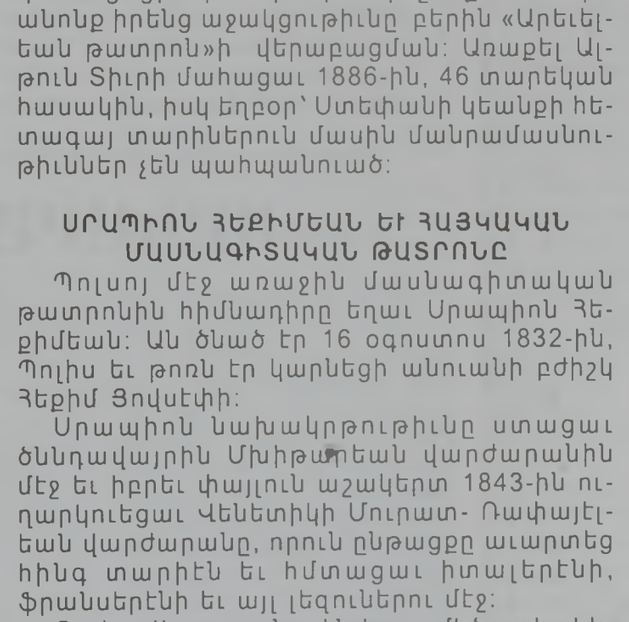
ՍՐԱՊԻՈՆ ՀԵՔԻՄԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԸ

Պոլսոյ մէջ առաջին մասնագիտական թատրոնին հիմնադիրը եղաւ Սրապիոն Հեքիմեան: Ան ծնած էր 16 օգոստոս 1832-ին, Պոլիս եւ թոռն էր կարնեցի անուանի բժիշկ Հեքիմ Յովսէփի:

Սրապիոն նախակրթութիւնը ստացաւ ծննդավայրին Մխիթարեան վարժարանին մէջ եւ իբրեւ փայլուն աշակերտ 1843-ին ուղարկուեցաւ Վենետիկի Մուրատ- Ռափայէլեան վարժարանը, որուն ընթացքը աւարտեց հինգ տարիէն եւ հմտացաւ իտալերէնի, ֆրանսերէնի եւ այլ լեզուներու մէջ:

Պոլիս վերադառնալէն ետք, մեծապէս հետաքրքրուած՝ թատրոնով, նոյն տարին իսկ, 1848-ին թատերախումբ կազմեց, հետզհետէ գրեց «Արտաշէս եւ Սաթենիկ», «Հարմակ եւ Աշխէն», եւ «Սմբատ Ա.» թատերգութիւնները եւ ձեռնարկեց թատերական ներկայացումներու:

Ժամանակ մը ետք Սրապիոն Հեքիմեան փոխադրուեցաւ Խրիմ, ուր եղբայրը առեւտրական գործերով կը զբաղէր, եւ անոր մօտ

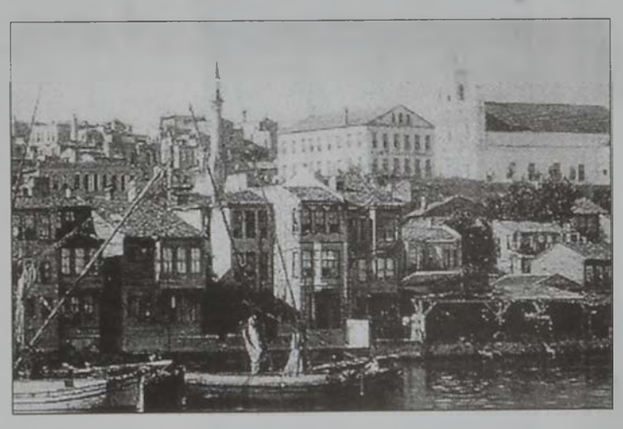

աշխատանքի մտաւ: Սակայն առեւտրական ասպարէզը եւ Խրիմի միջավայրը նկարագիրին անյարիր գտնելով վերադարձաւ Պոլիս, ուր մնաց կարճ ժամանակ մը եւ 1853-ին, ֆրանսացի ճարտարագէտներու խումբի մը մօտ աշխատանքի մտնելով, իբրեւ քարտուղար եւ հաշուագէտ, անոնց հետ Պուլկարիա փոխադրուեցաւ:

Պուլկարիայէն Պոլիս վերադարձաւ 1856-ին եւ նոյն օրերուն Բերայի մէջ հիմնեց հայկական առաջին մասնագիտական թատրոնը, համախմբելով Բերայի, Միջագիւղի, Խասգիւղի եւ այլ թաղամասերու խոստմնալից ուժերը: Հեքիմեան թատերական իր ներկայացումները սկսաւ Նաումի թատրոնին մէջ, թրքերէն լեզուով: Ընդհանրապէս իտալացի կամ ֆրանսացի հեղինակներէ թրքերէնի թարգմանուած կամ պատշաճեցուած թատերախաղեր էին անոնք, որովհետեւ նախ՝ ան չունէր հայերէն բաւարար խաղեր, եւ յետոյ Բերայի իր թատրոնը յաճախող Պոլսոյ այլազգի բնակչութեան համար աւելի նպաստաւոր էր զանոնք գոհացնող խաղեր ներկայացնել: Սուլթան Ապտիւլ Մեճիտ առիթով մը իր ներկայութեամբ պատուեց Հեքիմեանի թատրոնը, որմէ ետք քանի մը անգամ յաջորդաբար պալատ հրաւիրեց խումբը, ուր ան թրքերէնով բեմադրեց «Տոն Կրիկորիոս», «Նեղսիրտ բարեգործ», «Համեստութեան վարձատրութիւն» եւ «Տոն Սեզար տը Պազա» թատերախաղերը:

Սրապիոն Հեքիմեան 1857-ին ձգեց Նաումի թատրոնը եւ նոյն տարին ամուսնացաւ Փարիզի մէջ Օսմանեան կայսրութեան դեսպան Մանաս էֆէնտիի դստեր՝ Աննա Մանասեանի հետ:

Հեքիմեան 1858-ին «Թեաթրը Ֆրանսէ»ին մէջ աշխատանքի մտաւ, ուր ծառայեց մէկ տարի՝ մինչեւ 1859: Այդ ժամանակ ալ ան յաճառօրէն աշխատեցաւ հայերէն ներկայացումներու ձեռնարկելու գաղափարին վրայ:

Հայերէն ներկայացումներու համար ան շարք մը թարգմանութիւններ կատարեց, որոնցմէ յիշենք «Գոմալա», եւ «Պօղոս եւ Վերգինիա», «Անձիւր պատուոյ բժիշկ» եւ «Պօղիկտես» թատերախաղերը:

Տակաւին արտօնութիւն չունենալով հայերէն ներկայացումներ տալու, Հեքիմեան սկսաւ իտալերէն ներկայացումներու, մինչեւ որ յետոյ թոյլտուութիւն ստացաւ բեմադրելու նաեւ հայերէն: Թատրոնին մէջ գլխաւոր դերերը Հեքիմեան ինք կը ստանձնէր: Հայերէն թատրոնին համար ան գրեց «Վահրամ կամ Ասպետն Երկայնաբազուկ» եւ այնուհետեւ՝ «Սամուէլ» պատմական ողբերգութիւնը, որ այնուհետեւ եւ երկար տարիներ ներկայացուեցաւ արեւմտահայ եւ արեւելահայ բեմերուն վրայ: Թատրոնին մէջ դերեր ստանձնեցին Պետրոս Ադամեան, Գէորգ Չմշկեան, Յովհաննէս Աբելեան եւ.այլք:

Սրապիոն Հեքիմեան մեծ դեր ունեցաւ 1865-ին «Արեւելեան թատրոն»ի վերակազմակերպման մէջ, եւ ստանձնեց խումբին ղեկավարութիւնը: Ներկայացումները սկսան Նաումի թատրոնին մէջ, ուր ներկայացուեցաւ Թովմաս Թէրզեանի «Սանդուխտ»ը եւ «Մոնթինի»ն, Վիքթոր Հիւկոյի «Անճելօ»ն, Տիւ Կանէի «Խաղամոլի մը կենաց երեսուն տարին», Պեռնարտէն տէ սէն Փիեռի «Պօղոս եւ Վերգինէ»ն եւ Հեքիմեանի «Հարմակ եւ Աշխէն»ը: Այս ժամանակ Հեքիմեանի հետ գործող դերասաններէն եւ դերասանուհիներէն յիշենք Սերովբէ Պէնկլեանը, Եպրոս Կեօմրիւքճեանը, Երանուհի Գարագաշեանը, Արուսեակը, Վերգինէ Գարագաշեանը, Պետրոս Ադամեանը եւ Գարեգին Ռշտունին: 1866-1867-ին ներկայացուեցան Յարութիւն Սվաճեանի «Առանձար Ամատունի»ն եւ Ռոմանոս Սէտէֆճեանի «Վարդան Մամիկոնեան»ը, որմէ ետք Միքայէլ Նալպանտեանի յիշատակին երեկոյ մը կազմակերպուեցաւ, որ աննախընթաց խանդավառութիւն ստեղծելով այդ գիշեր ժողովրդային բուռն ելոյթներ եւ յուզումներ տեղի ունեցան. բան մը, որ հաճելի չթուեցաւ պետական մարմիններուն եւ հայ պահպանողական տարրերուն: Եւ «Արտաւազդ Երկրորդ» ողբերգութեան ներկայացումէն ետք, խումբին գործունէութիւնը յանկարծ կանգ առաւ խորհրդաւոր պայմաններու տակ, մութ մնացած միջամտութեան մը պատճառով:

Նշենք, որ «Արեւելեան թատրոն»ը հետագային իր գործունէութեան վերսկսաւ 1869-ին, Պետրոս Մաղաքեանի գլխաւորութեամբ:

Սրապիոն Հեքիմեան նաեւ հեղինակ է բանաստեղծութիւններու եւ թարգմանական այլ աշխատութիւններու: Ան նաեւ գրականութեան ու թատրոնին նուիրուած յօդուածներով աշխատակցած է «Բազմավէպ»ին, «Երկրագունտ»ին, «Ծաղիկ»ին, «Մասիս»ին, «Մուսայք Մասեաց»ին եւ այլ պարբերականներու: Իր բանաստեղծութիւնները, «Տաղք եւ քերթուածք» անունով, հրատարակուած են 1852-ին: Հետագային, թատերախաղերն ալ հատորի մը մէջ ամփոփուած են:

Նշան Պէշիկթաշլեան իր «Թատերական դէմքեր» ծաւալուն աշխատութեան մէջ հետեւեալ բառերով կը ներկայացնէ Սրապիոն Հեքիմեանը. «Քերթող էր ու թատերագիր: Դժբախտաբար, անտաղանդ: Արդէն զարմանալի պիտի ըլլար, որ համբաւաւոր հաշուագէտ մը բանաստեղծ ըլլար: Շատ աւելի զարմանալի պիտի ըլլար, որ բանաստեղծ մը ըլլար նաեւ քաջ հաշուագէտ:

«Իր մեղքը իր թատերախաղերուն անարուեստ ըլլալը չէ միայն: Այդ շրջանին ու անկէ ետքն ալ գրուած թատերախաղերը ունէին նոյն մեղքը:

«Իր բուն մեղքը իր յամառութիւնն էր, որովհետեւ թատերախաղը կը գրէր գրաբար, որմէ բան չէին հասկնար ո՛չ հանդիսականները, ո՛չ ալ դերակատարները: Բեմականները իրենց դերերը գոց կ'ընէին ու կը կրկնէին թութակի նման»:

Սրապիոն Հեքիմեան մահացաւ 7 մարտ 1892-ին, Պոլսոյ մէջ եւ Շիշլիի հայ կաթողիկէներու գերեզմանատան մէջ թաղուեցաւ:

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ԵՒ ԳՈՒԶԿՈՒՆՃՈՒՔԻ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԵՐԸ ԵՒ ՆԱՈՒՄԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐԸ

Երբ այլեւս Բերայի, Օրթագիւղի եւ Խասգիւղի մէջ հայ թատրոնը որոշ ճամբայ կտրած էր, հայաշատ Գատըգիւղի եւ Գուզկունճուքի մէջ եւս տեղական թաղային թատերախումբեր կազմուեցան: Այնուհետեւ ալ՝ տարբեր թաղամասերու մէջ:

Թաղային այս թատրոններու կողքին, Նաումի թատրոնին մէջ եւս հայերէն ներկայացումներ սկսան: Առաջին ներկայացումը իտալացի Մոնթիի «Արիստոտեմ» ողբերգութիւնն էր, զոր թարգմանած էր Եդուարդ վարդապետ Հիւրմիւզ եւ որ ներկայացուեցաւ 1860 փետրուար 26-ին: Ներկայացման թղթակցութիւնը տալով՝ «Մասիս» իր 3 մարտ 1860-ի թիւին մէջ կը գրէ. «Տարուոյս փետրուար 26 ուրբաթ գիշերը, ժամը 2ուկէսին (թրքական ժամով) Նաում թատրոնին սրահը ազգայնոց բազմութեամբ լցուեր էր: Անշուշտ չեմք սխալիր եթէ այդ հանդէսին շքեղութիւնը նկարագրելու համար «ազգային» կոչեմք զանիկա, վասնզի ազնուական, հարուստ, աղքատ, արհեստաւոր, գրագէտ, ուսումնական եւ վերջապէս ազգին ամէն դասը իր ներկայացուցիչը ուներ սրահին մէջ»:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»
ՊԵՅՐՈՒԹ, ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՔԱՍ՝
94.7 FM ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ, ՀԻՒՍԻՍ՝
95 FM ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ
www.voiceofvan.net

«ԵԹԷ ՏԵՐՍԻՄԸ ՍՊԱՆԴ Է...»

Շարունակուած 5րդ էջէն

ՎԻԵՆՆԱ

Վիեննայի մէջ Ճէ. Հէ. Փէ.էն Քըլըչտարօղլուի եւ Թունճելիի երեսփոխան Ալի Քըլըճի մասնակցելիք համագումարին նախորդեց բուռն հակազդեցութիւն: Աւելի 60 ցուցարարներ գրաւեցին սրահը եւ արգիլեցին անոնց համագումարին մասնակցիլ: Անոնք յաջողեցան Քըլըչտարօղլուին խօսքը ընդհատել՝ սրահին մէջ «Ֆաշիսթ Ճէ. Հէ. Փէ.» լոզունգը արձակելով: Ոստիկաններ բռնի ուժով դուրս հանեցին ցուցարարները:

ՄԻՒՆԻԽ

Քըլըչտարօղլու Միւնիխի մէջ ալ հանդիպեցաւ բուռն հակազդեցութիւններու: Ան ալեւիներու կողմէ հրաւիրուած էր խօսելու, սակայն երբ հոն պաշտպանեց Էօյմենի արտայայտած մտքերը, իրեն դէմ ցոյցեր սկսան:

Նոյեմբեր 23-ին կը բացայայտուի, որ Ճէ. Հէ. Փէ.էն հրաժարողներուն թիւը կը շարունակէ աճ արձանագրել: 3 քաղաքապետներ եւ 300 կուսակցականներ կը հրաժարին Ճէ. Հէ. Փէ.ի շարքերէն:

Կուսակցութենէն հրաժարող քաղաքապետներն են՝ Թունճելիի Նազիմէյի քաղաքապետը, Օվաճըքի քաղաքապետը եւ Փիւլիւմիւրի քաղաքապետը:

«ՏԵՐՍԻՄԻ ԵՏԻՆ»

«Վաթան» օրաթերթի սիւնակագիր Օքայ Կէօնենսին «Տերսիմի ետին» խորագրով յօդուածին մէջ, որ Օնուր Էօյմենի ելոյթը ցոյց տուաւ, որ պատմական դէպքերը չտեսնել ձեւացնելով՝ մոռացութեան չենթարկէր զանոնք: Տասնամեակներ շարունակ այնպէս վարուեցան, որպէս թէ չկային հայկական հարցը, 1915-ի աղէտը, քրտական հարցը, ալեւիներու վրայ կատարուած ճնշումները: Ասիկա ամուլ մտայնութիւն է, որ կը կարծէ, թէ եթէ չխօսուի, կը մոռցուի: Տերսիմի սպանդին մասին մարդիկ գաղափար չունէին, եւ հիմա Էօյմենի շնորհիւ սկսան սորվիլ: Պէտք է որ շնորհակալ ըլլանք իրեն, կ'եզրակացնէ Օքայ Կէօնենսին:

www.hamazkayin.com

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
«Գ. ԻՓԵԿԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Տեղի կ'ունենայ այսօր՝ չորեքշաբթի, 9 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնին մէջ, Պուրճ Համուտ: Հեռ. 03-614934:

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

***ԽՈՅ** (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)*

Այսօր պահանջներ շատ մի ունենաք, որովհետեւ ժամանակը չէ: Մնացէք լուռ եւ զբաղեցէք ձեր առօրեայ աշխատանքով, առանց խօսքի տեղի տալու:

***ՑՈՒԼ** (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)*

Մարգանքը տոկունութիւն կու տայ, հարկ է ժամանակ տրամադրէք լաւ շնչառութիւն ունենալու համար: Անտես մի ընէք այս իրողութիւնը:

***ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ** (22 Մայիսէն 21 Յունիս)*

Ընտանեկան պատմութիւնները կը նեղացնեն ձեզ եւ կը խանգարեն ձեր հանգիստը: Հանդարտ մնացէք, որպէսզի հարցերը չբարդանան:

***ԽԵՑԳԵՏԻՆ** (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)*

Ձեր ընտանիքին հետ ձեր յարաբերութիւնը միշտ նոյն աստիճանի վրայ չէ: Այս ալ բնական երեւոյթ է: Ջանացէք մնալ խաղաղ տրամադրութեամբ:

***ԱՌԻՒԾ** (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)*

Շատ անօգուտ ծախսեր կ'ընէք, որոնք ծանր պիտի կշռեն ձեր վրայ: Հարկ է սանձ մը դնէք այսպիսի մսխումներու: Խնայասէր ըլլալը կարեւոր է:

***ԿՈՅՍ** (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)*

Ձեր շուրջինները ձեզ կը ճանչնան ձեր բնական կեցուածքին եւ կարողութիւններուն համար, այնպէս ինչպէս որ էք: Այսպիսի ճանաչողութիւն լաւ երեւոյթ է:

***ԿՇԻՌ** (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)*

Եթէ պահանջը կը զգաք ձեր գաղտնիքները մէկուն արտայայտելու, պէտք է գտնէք ճիշդ անձը. ասիկա անշուշտ ժամանակի կը կարօտի:

***ԿԱՐԻՃ** (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)*

Լաւ է որ փորձառու մարդոց կարծիքին դիմէք, եւ ապա, երբ որ ուզէք, հետեւեցէք անոնց խորհուրդին: Ինքնագլուխ մի գործէք որեւէ ատեն:

***ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ** (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)*

Փաստեցէք ձեր կարողութիւնը աշխատանքի մարգին մէջ: Ծուլանալը ձեռնտու չէ այս պարագային: Մնացէք համեստ եւ նոյն ատեն աշխատունակ:

***ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ** (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)*

Եթէ որեւէ բանի կարիքը կը զգաք, դիմեցէք օգնութեանը ձեզի ծանօթ անձերու: Առանձին մի մնաք, երբ օգնութեան կարօտ էք:

***ԾՈՎԱՆՈՑՇ** (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)*

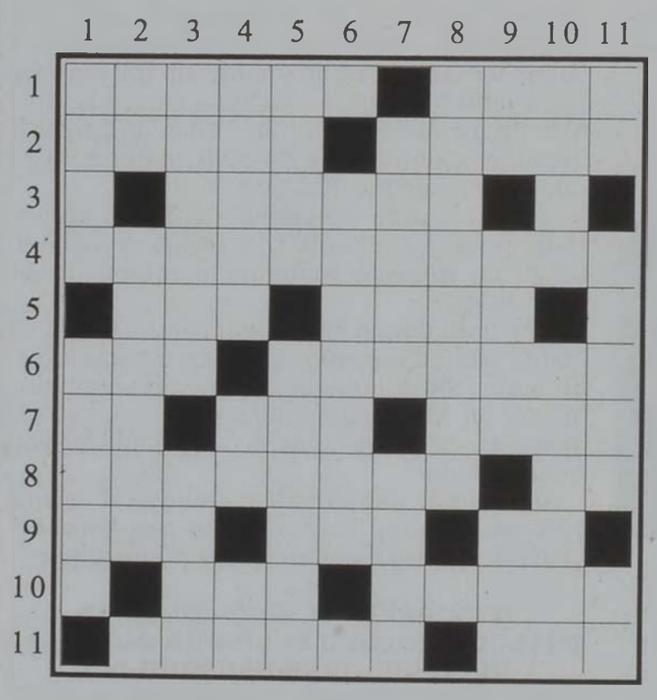
Սպրեցէք օրուան համեմատ յարգելով ներկայի պայմանները: Ուշադիր եղէք տնտեսելու ձեր եկամուտը: Ասիկա շատ կարեւոր է ձեզի համար:

***ՁՈՒԿ** (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)*

Յաճախ դժուարութիւն կ'ունենաք արտայայտելու ձեր զգացումները, որոնք գեղեցիկ են եւ օգտակար. Ուրեմն համարձակ եղէք այս պարագային:

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7342

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Նման - Նենգութիւն:
2. Յօղ - Կտաւագործութեան թել:
3. Նկարչական կարմիր ներկ:
4. Լիուլի, ամբողջովին:
5. Տառի մը անունը - Կտրուկ:
6. Կարիճ - Հիւծախտ, ծիւրախտ:
7. Մովաբի քաղաքներէն - Խորշ - Ժողով:
8. Թունաւոր բոյս - Կրկնուած գիրեր:
9. Յաւմկաքար - Խումբ - Շաղկապ:
10. Մոհամետի փեսան - Բերդ:
11. Պարկ, անպաճոյճ - Կատուապգի գապան:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Կաճուկ - Լիբանանահայ մամուլէն:
2. Հանքային համեմ - Անյայտ:
3. Եփեսոսի ժողովին դատապարտուած պատրիարքը - Ամբողջ:
4. Շանաճանճ - Յուցական ածական - Ձայնանիշ:
5. Արաբ իշխան - Ճնճղկապգի թռչուն:
6. Գրիգոր Լուսաւորիչի ձեռնադրութեան վայրը:
7. Բաղրջուկ - Պէս:
8. Յատկապէս, գլխաւորաբար:
9. Անձնական դերանուն - Ջողալ - Կուռաք:
10. Հայ դիցուհի - Վայրի նարդոս:
11. Տեղափոխուած տառեր - Լիբանանի քաղաքներէն - Ձայնակից գիրեր:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

		9	5			2		
	3			7	4			8
5								1
		7			6		9	
8					1			6
	2		8					
	7			6				
						5	3	
	9			1	7			2

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը զետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսիներուն իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ո՛չ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՉԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7341

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

2	6	3	4	1	5	9	8	7
7	5	4	2	8	9	6	3	1
8	9	1	3	6	7	5	4	2
3	8	5	1	2	6	7	9	4
1	4	7	9	5	3	2	6	8
9	2	6	7	4	8	3	1	5
4	3	9	8	7	2	1	5	6
5	1	2	6	3	4	8	7	9
6	7	8	5	9	1	4	2	3

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

1959 -2009 — 9 Դեկտեմբեր

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՒԱՏՔ ԵՒ ԳՈՐԾ

Աւտենէ մը ի վեր, մտաւորական թէ երիտասարդական շրջանակներու մէջ, խնդրոյ առարկայ է արտասահմանեան գրականութեան ապագան:

Մի՛շտ ու շա՛տ շատեր կը մտածեն, հաւանօրէն, մտաւորական կամ իմացական մեր կեանքի մասին: Երբեմն շեշտուած լաւատեսութեամբ, ու յաճախ՝ թանձր յոռետեսութեամբ:

Սակայն արդէն բաւական ժամանակ կորսնցուցած ենք... մտածելով:

Կ'ենթադրենք, թէ գործելու մասին պէտք է մտածել այլեւս:

Ա՛յս է գոնէ մեր տպաւորութիւնը՝ ի տես եւ ի լուր համեմատական այն շահագրգռութեան, որ ցոյց կը տրուի, վերջերս, մտաւորական եւ ժողովրդային շրջանակներու կողմէ մամուլի միջոցաւ թէ դասախօսական-հանրային բեմերէ:

Հեռաւոր Ամերիկայէն մինչեւ Եգիպտոս, Լիբանան եւ Ֆրանսա, մեր թերթերը արձագանգ եղան, վերջերս, դասախօսութեանց եւ ասուլիսներու, որոնց նիւթ կը դառնար արտասահմանեան գրականութիւնն ու անոր ներկան: Նաեւ՝ այն հիմնական մտահոգութիւնները ու առաջադրութիւնները, զորս քննել եւ գործի վերածել ստիպողական դարձած է այլեւս:

Անհատ մտաւորականներ եւ յայտնի գրողներ ալ պարզեցին իրենց տեսակէտներն ու առաջարկութիւնները, այս հարցի առիթով:

Ընդհանուր եզրակացութիւն՝ ա՛յն, որ Ա) Արտասահմանեան գրականութիւնը, տուեալ պայմաններու եւ յարաբերական կարելիութեանց սահմանին մէջ, նուաճում է եւ որակ: Եւ ճիշդ չէ եզրակացնել, թէ տեղքայլի կամ նահանջի մէջ ենք: Բ) Կարելի է վստահութեամբ նայիլ նաեւ ապագային, եթէ գործի վերածուին անհրաժեշտ կարգ մը ծրագիրներ եւ նախաձեռնութիւններ. մէկտեղում՝ հայ գրողներու, գաղութէ գաղութ կապ՝ հայ մտաւորականութեան միջեւ, հրատարակութիւն՝ գրական որակաւոր ամսագրի մը, կազմակերպուած դասախօսութիւններ, գրական մրցանակներ, հրատարակչական եւ այլն:

Ինչպէս կեանքի մեր բոլոր ճակատներուն, նաեւ ու մա՛նաւանդ գրական մարզի մէջ՝ կենսականօրէն պէտք ունինք ծրագրուած աշխատանքի: Հաւատքը ոչինչ կ'արժէ առանց գործի. ցանկութիւններն ու բաղձանքները ոչինչ կ'արժեն առանց համապատասխան աշխատանքի: Երազներն ու ձգտումները իմաստ չեն ունենար առանց ծրագրի եւ ծրագրուած գործունէութեան:

Արդ, այսուհետեւ ներելի պիտի չըլլար հոգեշա՛հ քարոզներով ու խանդավա՛ռ ճառերով գոհանալ:

Հարկ է, որ հայ մտաւորական ու հայ ժողովուրդ, գործակցաբար, եւ մատուցման ու խնդրանքի հիմնական սկզբունքով, գործի լծուին, նոր թափ ու զարկ տալու համար գրական մեր կեանքին: Ստեղծելու համար շարժում մը, որ նաեւ ենթահող ստեղծէ նորահաս սերունդին՝ իր ընդունակութիւններն ու գրական հակումները զարգացնելու:

Ենթադրելի է անշուշտ, որ այս գործնական քայլերուն համար նախաձեռնողներ, հովանաւորողներ եւ հետաքրքրուողներ ստեղծուին: Գան ասպարէզ եւ հող պատրաստեն առաջադրուած շարժումին:

Տխուր պիտի ըլլայ պատկերը հայ մտաւոր կեանքին, եթէ աւելի երկար վարանինք եւ, առօրեայ մեր հեւքին մէջ, գոհանանք ազգային ու հանրային այլ աշխատանքներով միայն:

Գրականութիւն եւ մտաւոր շարժում՝ ուղղակի եւ անմիջական անդրադարձում կ'ունենան ազգային եւ հաւաքական մեր կեանքին ալ վրայ եւ լճացումէ ու ծանծաղումէ կրնան փրկել մանաւանդ հայ երիտասարդութիւնը, որ, աւելի քան երբեք, ծարաւը ունի մտաւորական իսկական զօրաշարժի մը՝ որակ ու արժէք ներկայացնող ստեղծագործական թէ վերլուծական աշխատանքներու:

Մեր ժողովուրդը, որ, քիչ մը ամէն տեղ, իր հոգեւոր եւ կրթական հաստատութիւններուն հանդէպ այնքա՛ն բծախնդրութիւն եւ գուրգուրանք ցոյց կու տայ, ի հարկին՝ հնչուն արտայայտութիւններով, վստահաբար ջերմօրէն աջակից պիտի կանգնի նաեւ գրական շարժումի մը, որուն համար նախ մե՛նք պէտք է յոգնինք:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,75	33,25
Քուէյթեան տինար	5243	5263
Յորդանանեան տինար	2105	2125
Պահրէյնեան տինար	3955	3975
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	407	409
Քաթարեան ռիալ	410	412
Սէուտական ռիալ	398	400
Օմանեան ռիալ	3865	3885
Եգիպտական կինէ	275	285
Անգլիական սթերլին	2438	2448
Զուիցերիական ֆրանք	1460	1470
Թրքական լիրա	990	1000
Ճափոնական եէն	16,75	17,00
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Քանատական տոլար	1410	1420
Աւստրալիական տոլար	1360	1370
Եւրօ	2207	2217

●ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	409000	419000
Իրանեան մէկ ոսկի	397000	407000
Օսմանեան մէկ ոսկի	367000	377000
Մեքսիքական փեսոս	2,080,000	2,090,000
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	55,080,000	55,280,000
Մէկ օնս ոսկի ($)	1149	1150
Մէկ օնս արծաթ ($)	17,90	17,95

●Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրօ	1,4740	1,4750
Քանատական տոլար	1,0605	1,0610
Զուիցերիական ֆրանք	1,0245	1,0250
Ճափոնական Եէն	88,50	88,60
Մէկ սթերլին	1,6290	1,6300

●Մէկ տոլար 385 դրամ

ԼՈՒՄԱՅԱՓՈԽ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ: ՀԵՌ. 01/252852

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Les amis վաճառատունը կարիքը ունի վաճառող օրիորդներու՝ Ժել Էլ Տիպի եւ Քասլիքի շրջաններուն համար: Դիմել՝ հեռ. 01-266138, 01-244177 եւ 70-957332:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Հագուստի վաճառատուն մը կարիքը ունի օղակ եւ կոճակ կարող օրիորդի մը: Դիմել՝ հեռ. 01/240165 - 66, Պուրճ Համուտ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Լուսաւորման հաստատութիւն մը իր նորաբաց ցուցադրասրահին համար կարիք ունի վաճառող ներկայանալի օրիորդներու եւ երիտասարդներու, 18-էն 28 տարեկան, արաբերէն եւ անգլերէն գիտնալը, ինչպէս նաեւ համակարգիչ գործածել գիտնալը՝ պայման: Հետաքրքրուողները կրնան դիմել օրդ. Փամելային, հեռաձայնել 01-560222 կամ 01-560333 թիւերուն:

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
13°C	15°C	19°C	21°C	18°C	16°C

ՄԱՍԱՄԲ ԱՄՊՈՏ — *ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ*

ՑԵՐԵԿ՝ 22°C — ԳԻՇԵՐ՝ 12°C

ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝ 72% — 76%

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՍԻՈՅ ՊԱՍՔԵԹՊՈՒԻ ՖԵՏԵՐԱՍԻՈՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԿՈԲ ԽԱՉԵՐԵԱՆ ՎԵՐՍՏԱՆՁՆԵՑ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԻ ԻՐ ՊԱՇՏՕՆԸ

Երէկ երեքշաբթի, Թեհրանի մէջ (Իրան) տեղի ունեցաւ Արեւմտեան Ասիոյ պասքեթպոլի ընդհանուր ժողովը, մասնակցութեամբ վեց երկիրներու: Սուրիա բացակայեցաւ նկատի ունենալով, որ անոր ֆետերասիոնը լուծուած է:

Բացման խօսքը արտասանեց ընդհանուր քարտուղար Ժան Թապէք (Լիբանան), որ ընդհանուր ձեւով ներկայացնելէ ետք ֆետերասիոնին գործունէութիւնը շեշտեց, որ շրջանի բոլոր երկիրներու ազգային խումբերն ալ յաջողութիւններ արձանագրեցին:

Ապա տեղի ունեցաւ Արեւմտեան Ասիոյ նոր ֆետերասիոնի ընտրութիւնը: Կազմը կը բաղկացնայ եօթը անձերէ եւ պիտի պաշտօնավարէ յառաջիկայ չորս տարիներուն աշխատանքները: Նշենք, որ նոր ֆետերասիոնի ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ մրցակից խումբի չգոյութեամբ:

Ընտրուողները հանդիսացան իրանցի Մահմուտ Մաշհուն (նախագահ), լիբանանցի Ժան Թապէք (փոխնախագահ), իրաքցի Խալետ Նաժըմ Ապտալլա (գանձապահ), յորդանանցի Մատար Մաժզուպ (թեքնիք տնօրէն), եմենցի Խտըր Ազգանի, պաղեստինցի Սալեմ Սամահանի. վերջին աթոռը վերապահուած է Սուրիոյ սպասելով անոր նոր ֆետերասիոնի ընտրութեան:

Նշենք նաեւ, որ Յակոբ Խաչերեան վերստանձնեց ընդհանուր քարտուղարի իր պաշտօնը: Ան երկու տարի բացակայեցաւ իր պաշտօնը իր համաքաղաքացի Ժան Թապէքի վերապահելէ ետք: Ան այդ մէկը կատարեց նկատի ունենալով, որ վերջին երկու տարիներուն գերխծողուած էր, Ասիոյ պասքեթպոլի ֆետերասիոնին աշխատանքներով իբրեւ ընդհանուր քարտուղար:

ՇԹՈՒԹԿԱՐԹԻ ՄԱՐՋԻՉ ՊԱՊԸԼ ՊԱՇՏՕՆԱԶԲԿՈՒԵՑԱՒ

Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Պունտըսլիկա) մրցումներուն բաւական ձախող արդիւնք արձանագրող Շթութկարթ, անցեալ շաբաթավերջին պաշտօնակ ըրաւ իր մարզիչը Մարքուս Պապըլը: Անոր պաշտօնազրկումէն անմիջապէս ետք Պալի (Զուիցերիա) նախկին մարզիչ Քրիսթիան Կրոս նշանակուեցաւ անոր յաջորդը մինչեւ 2011 պայմանագրութիւն մը ստորագրելով իր նոր կազմին հետ:

Նշենք, որ այս տարեշրջանին ցարդ իր կատարած 15 մրցումներուն միայն երկու յաղթանակ արձանագրած Շթութկարթ 12 կէտով կը գրաւէ 16-րդ եւ վտանգաւոր դիրքը:

ՊՐԱԶԻԼԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖԼԱՄԵՆԿՕ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՒ ԱԽՈՅԵԱՆ

Պրազիլի ամէնէն ժողովրդական խումբը Ֆլամենկօ, հանդիսացաւ երկրին ֆութպոլի ախոյեան, երբ 38-րդ եւ վերջին հանգրուանի մրցումներուն, «Մարաքանայի» մարզադաշտին վրայ 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Կրեմիոն:

Եթէ պատահէր, որ անիկա չյաջողէր յաղթանակ արձանագրել, պիտի կորսնցնէր տիտղոսը նկատի ունենալով, որ անոր անմիջական երկու մրցակիցները, Ինթերնասիոնալ եւ Սան Փաուլօ յաղթանակ արձանագրելով, տարեշրջանը աւարտեցին, երկու կէտով ետ մնալով անկէ:

80 հազար համակիրներու ներկայութեան, թէեւ Ռոպըրսոն ինք բացաւ մրցումին հաշիւը, սակայն իւրաքանչիւր կիսախաղի Ֆլամենկօ մէկական կոլ նշանակելով (շնորհիւ Տաւիտի եւ Անկելիմի) տարաւ վերջնական յաղթանակը եւ բարձրացուց տիտղոսը:

Վերջին չորս դիրքերը գրաւող խումբերը Քորիթիպա Սանթօ Անտրէ, Նոթիքօ եւ Սփորթ փոխադրուեցան Բ. դասակարգ:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԿԵԱՆՔ

Շարունակուած 6րդ էջէն

որուն դերը ստանձնած է Սիմոն Սմբատեան: Ան պատկերաւոր ձեւով ներկայացուցած է Մանուշեանի գնդակահարութենէն քանի մը ժամ առաջ իր կնոջ գրուած նամակը, որ ըստ իրեն՝ համաշխարհային պատմութեան մէջ կնոջ մը ուղղուած ամէնէն գեղեցիկ նամակն է: Յատկանշական են նամակին վերջին տողերը, որուն մէջ Մանուշեան կը գրէ, որ ան ատելութիւն չունի գերմանացիներուն հանդէպ:

«Ամբողջ ժապաւէնը հիմնուած է այս վերջին տողերուն վրայ, որ ֆաշիզմը չի նոյնանար գերմանացիներուն հետ, այլ կը դիտուի իբրեւ Գերմանիոյ մէջ ազգայնականութեան ցայտուն դրսեւորում», ըսաւ ան:

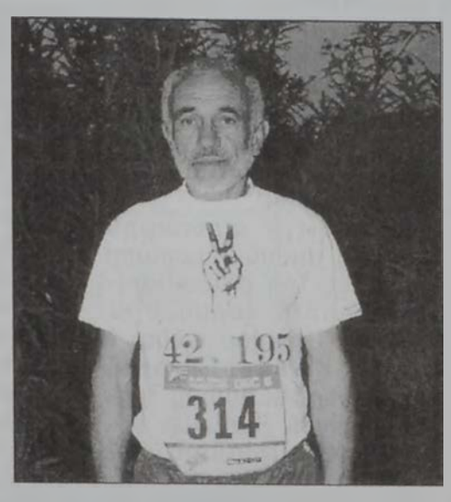
Հեղինակի խօսքով, ժապաւէնը կը խօսի այն մարդոց մասին, որոնք իրարու հետ կ'ապրէին՝ նպատակ ունենալով ցոյց տալ անոնց ապրելածելը եւ մտահոգութիւնները: «Այն միջազգայնականութիւնը, որ կար այդ ժամանակ, հիմա շատ դժուար է գտնել, նոյնիսկ Ֆրանսայի մէջ սկսած են մոռնալ այդ պատմութիւնը», ըսաւ Կետիկեան:

Ժապաւէնին մէջ Միշա Ազնաւուրին (Շարլ Ազնաւուրի հօր) դերը ստանձնած է յայտնի բեմադրիչ եւ դերասան Սերժ Աւետիքեան: Ան իր դերով երգած է դերասան Սերժ Աւետիքեան: Ան իր դերով երգած է Գուսան Շահէնի «Այսօր ես իմ եարին տեսայ» երգը:

Ժապաւէնը նկարահանուած է անցեալ տարի եւ Ֆրանսայի մէջ իր անդրանիկ ներկայացումը ունեցած է աշնան՝ Քանի փառատօնին, եւ այժմ կը ցուցադրուի Անգլիոյ, Սպանիոյ եւ սկանտինաւեան երկիրներուն մէջ: Ի դէպ, երիտասարդներէն երկու հոգի՝ Արսէն Շաքարեան եւ Երուանդ Կարայեան տակաւին ողջ են, եւ ժապաւէնի նկարահանման ժամանակին կապ պահուած եւ խորհուրդներ ստացուած են անոնցմէ: Օգտուած են նաեւ Միսաքի կնոջ՝ Մելինէի յուշերէն:

www.homenetmenlebanon.org

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ 7-ՐԴ ՄԱՐԱԹՈՆԻՆ ՀՄԸՄ-ԱԿԱՆ ԼԵՒՈՆ ԹԱՇՃԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՒ 8-ՐԴ

Լիբանանի մէջ աւանդութեան վերածուած միջազգային 7-րդ մարաթոնի մրցումները տեղի ունեցան, կիրակի, 6 դեկտեմբերին, Պէյրութի մէջ:

7-րդ անգամ ըլլալով Մարաթոնին իր մասնակցութիւնը բերաւ ՀՄԸՄ-ական Լեւոն Թաշճեան, որ բազմաթիւ անգամներ պատուաբեր արդիւնքներ ծեռք բերած է բարձր պահելով ՀՄԸՄ-ի անունը:

70 երկիրներ կը մասնակցէին մարաթոնին, շուրջ 31 հազար մարզիկներով:

Լեւոն Թաշճեան, 42195 մեթր երկարութեամբ վազքի մրցումին գրաւեց 8-րդ դիրքը իր տարիքի խումբին մէջ (3-րդը լիբանանցի մասնակիցներուն մէջ): Վազքի համար Լեւոն Թաշճեանի արձանագրած ժամանակը 4,5 ժամ էր:

Մարզիկները մեծ խանդավառութեամբ դիմաւորեցան Պուրճ Համուտի շրջանին մէջ սկաուտներու եւ համակիր հայորդիներուն կողմէ. ինչ որ բացառիկ երեւոյթ էր այս մարաթոնի ընթացքին (չորս քիլոմեթր Պուրճ Համուտի շրջանին մէջ):

Լեւոն Թաշճեան յատուկ քաջալերանքի արժանացաւ Պուրճ Համուտի մէջ, ուր շատեր ծանօթ են ՀՄԸՄ-ական եղբօր: Անգամ մը եւս ՀՄԸՄ-ական Լեւոն Թաշճեան բարձր պահեց ՀՄԸՄ-ի դրօշակը:

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻՍՏՆԵՐՈՒՆ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻ ԱՌՕՐԵԱՅԷՆ

● ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ֆութպոլի ազգային խումբին միջազգային յառաջապահ էտկար Մանուչարեան, անցեալ շաբաթավերջին Հոլանտայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 20-րդ հանգրուանի մրցումներուն իր կազմին Օսսի հետ 20-րդ վայրկեանին կոլ մը նշանակեց: Սակայն հիւր կազմը Հարլեմ, 15 վայրկեան ետք նշանակեց իր հաւասարութեան կոլը. այսպիսով մրցումը աւարտեցաւ 1 - 1 արդիւնքով:

● ԴԱՆԻՈՅ ֆութպոլի ախոյեանութեան 18-րդ հանգրուանի մրցումներուն, Ռոպերթ Արզումանեանի կազմը Ռանտերս յաջողեցաւ 2 - 1 արդիւնքով յաղթանակ արձանագրել պարտութեան մատնելով Քոկէն: Արզումանեան այս մրցումին դաշտ ներկայացաւ ամբողջ 90 վայրկեան:

Իր արձանագրած այս յաղթանակին շնորհիւ Ռանտերս վերջին դիրքէն բարձրացաւ 11-րդ դիրք:

● ՈՒՔՐԱՆԻՈՅ ֆութպոլի ախոյեանութեան 16-րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի մրցումներուն, Մեթալուրկ Տոնեցք 2 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրելէ ետք Տնեփրի Տնեփրափեթրովսքէն, նահանջեց 6-րդ դիրք:

Հայաստանի ֆութպոլի ազգային հաւաքականի յառաջապահ Հենրիխ Մխիթարեան, որ ամբողջ մրցումին դաշտ ներկայացաւ, այս անգամ իր կազմին Մեթալուրկի հետ ծախողեցաւ կոլ նշանակել:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Յարութիւն Գոճակէօզեանի մահուան առիթով փոխան ծաղկեպսակի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ կատարուած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Օրդ. Լորիս Թուղլաճեան 50,000 լ. ո., Սուրայա Նեհմէ 20,000 լ. ո., Հրայր Պալեան 30,000 լ. ո., Աւետիս Անսըրեան 20$, Աբրահամ Մալեան 20,000 լ. ո., Ռոպեր Խուրի 20,000 լ. ո., Խորէն Ժամկոչեան 50,000 լ. ո., Ճոզեֆ Մարգարեան 10,000 լ. ո., Ճոզեֆ Քաշամի 10,000 լ. ո., Յակոբ Գոճակէօզեան 20,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Յովհաննէս Եագուպեան 10,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Լեւոն Խանճեան 20$, Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ դպրաց դաս 10,000 լ. ո., Վիգէն Սրապեան 30,000 լ. ո., Րաֆֆի Պուլչաքճեան 20,000 լ. ո., Ստիվ Խընտեան 20$, Կարապետ Գուլումճեան 50$, տէր եւ տիկին Նշան Եագուպեան 10,000 լ. ո., Գեղամ Շահինեան 20$, տէր եւ տիկին Զարեհ Եագուպեան 10,000 լ. ո., Ռաէֆ Քարամ եւ զաւակունք 20,000 լ. ո., Հայկ Ոսկերիչեան 10,000 լ. ո., Վարուժ Խանճեան 20,000 լ. ո., Եփրեմ Շխրտըմեան 75,000 լ. ո., Իշխան Սարգիսեան 10$, տէր եւ տիկին Սարգիս Տէր Կարապետեան 30,000 լ. ո., Ժանէթ Կապրիէլ 20,000 լ. ո., Միսաք Միսաքեան 20,000 լ. ո., Ներսէս Տէր Նիկողոսեան 10,000 լ. ո., Զաւէն Պոյաճեան 30,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Տիգրան Մկրտիչեան 20$, Միշել Ֆրամ 20$, Սագօ Արմէնեան 50,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Արամ Պէրպէրեան 10,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Արտեմ Նաճարեան 20,000 լ. ո., Էլիաս Հաժ 20,000 լ. ո., Չալըքեան Յակոբ 30,000 լ. ո., Պուչաքճեան Յակոբ 30,000 լ. ո., օրդ. Ռիթա Գարակէօզեան 15,000 լ. ո.:

●Իրենց կնոջ եւ մօր՝ Ազատուհի Շեմեմեանի մահուան առիթով, տիար Յարութիւն Շեմեմեան եւ զաւակունք կը կատարեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Վահան Թէքէեան վարժարանի կարօտեալ սաներու ֆոնտին 300$, «Զարթօնք» օրաթերթին 100$, Համազոյ հայրենակցական միութեան 100$ եւ Համազոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ 100$:

ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՔ

Անհաւատալի բայց իրաւ: 29 դեկտեմբերէն 5 յունուար 4 օր Սոֆիայի մէջ, 4 օր Պանսքօ Ռիսորթի մէջ, չքեղ պանդոկներ, աճակնկալներ, գին՝ փոխան 975 եւրոյի միայն 735 եւրօ: Նոր տարուան խրախճանքը (125 եւրօ) անվճար՝ մեր հաստատութեան 40-ամեակին առիթով: Սահմանափակ թիւով տեղեր:

Նոր տարին եւ Ս. Ծննդեան տօնը Հայաստանի մէջ՝ 26 դեկտեմբերէն 9 յունուար: Հաճելի պտոյտներ, Նոր տարուան եւ Ս. Ծննդեան խթումի գիշերները բացառիկ ճաշկերոյթ եւ խրախճանքներ, գին միայն 1600 տոլար:

Հեռ. 01-261177, 01-240654 եւ 03-233978:

ՈՍԿԵՐԻՉՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

●Ոսկիի վարպետ ձուլագործ մը (տէօքմեճի), 25 տարուան փորձառութեամբ, կարիքը ունի աշխատանքի: Հետաքրքրուողներէն կը խնդրուի դիմել հեռաձայնելով 70/015285 թիւին:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Մեծաքանակ կօշիկի վաճառքի հաստատութիւն մը կարիքը ունի հաշուապահուհիի մը. «Ալիշան» սենքըր, Մարաշ փողոց: Դիմել հեռ. 01-264418:

REQUIRED

Well known company in Sin El Fil is recruiting a Female Brand Manager & Administrator Assistant; fluent in English, French is a plus, computer & Microsoft office literate, with min. 2 years experience.

Send CV & related documents to lebanonjobs21@yahoo.com.

ՈՒՈՒ ՇՈՒ. ԱՇԽԱՐՀԻ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՇԱՀԵՑԱՒ 3 ՈՍԿԻ ՄԵՏԱԼ

Անցեալ շաբաթավերջին Սան Փաուլոյի մէջ (Պրազիլ) աւարտեցաւ Ուու Շուի աշխարհի բաժակի մրցաշարքը մասնակցութեամբ բազմաթիւ երկիրներու:

Այդ երկիրներուն շարքին էր նաեւ Հայաստան, որ իր մասնակցութիւնը բերաւ չորս մարզիկով:

Հայաստանի Ուու Շուի ֆետերասիոնի նախագահ Տիգրան Չոպանեան յատուկ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին ըսաւ, որ այս մրցաշարքին, Հայաստան շահեցաւ երեք ոսկի մետալ: Հայաստանի ոսկի մետալ ապահովողները հանդիսացան. Գարիկ Թեւանեան (48 քգ), Կարէն Սահակեան (56 քգ) եւ Յարութիւն Սիմոնեան (70 քգ):

Եւրոպայի ախոյեան Սասուն Հայրապետեան (65 քգ), վիրաւոր ըլլալուն պատճառով քաշուեցաւ մրցաշարքէն, այլապէս Հայաստան չորրորդ մետալի մըն ալ պիտի տիրանար:

«ՉԵՄՓԻՐԸՆՋ ԼԻԿ»

ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ, Ա. ՍԷ. ՄԻԼԱՆ, ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ ԵՒ ՉԵԼՍԻ ԱՊԱՀՈՎԵՑԻՆ 1 - 16-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ ԻՐԵՆՑ ՏՈՄՄԵՐԸ

«Չեմփիընզ Լիկ»ի ֆութպոլի մրցաշարքի մրցումներուն ծիրին մէջ , երկու տեղի ունեցան ութ ճակատումներ: Այսօր եւս տեղի կ'ունենան նոյնքան մրցումներ:

Ռէալ Մատրիտ, որ 3 - 1 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Մարսէյի դաշտէն, ապահովեց 1 - 16-րդ հանգրուանին իր տոմսը գրաւելով Գ. խմբակի պարագլուխի դիրքը: Անոր հետ յաջորդ հանգրուան անցաւ նաեւ Ա. Սէ. Միլան, մինչ Մարսէյ պիտի մասնակցի Եուրոփա Լիկին:

Պայէրն Միւնիխ եւս ապահովեց իր տոմսը մրցաշարքէն դուրս ծգելով Եուվենթուսը, անոր դաշտէն 4 - 1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք:

Մոսկուայի Բանակայիները 2 - 1 արդիւնքով յաղթելէ ետք Պեշիքթաշի, իրենց կարգին ապահովեցին իրենց տոմսը:

1 - 16-րդ հանգրուանի իր տոմսը ապահովեց նաեւ Մանչեսթըր Եունայթըտ, որ 3 - 1 արդիւնքով յաղթեց Վոլֆսպուրկի:

Անգլիական այլ կազմ մը եւս Չելսի, յաջողեցաւ ապահովել իր տոմսը:

Ստորեւ կու տանք երէկուան մրցումներուն արդիւնքները.

● ԱՅՍՕՐ

- Ա. ԽՄԲԱԿ

Եուվենթուս - Պայէրն Միւնիխ	**1 - 4**
Մաքապի Հայֆա - Պորտօ	**0 - 1**

- Բ. ԽՄԲԱԿ

Պեշիքթաշ - Մոսկուայի Բանակայիններ	**1 - 2**
Վոլֆսպուրկ - Մանչեսթըր Եունայթըտ	**1 - 3**

- Գ. ԽՄԲԱԿ

Մարսէյ - Ռէալ Մատրիտ	**1 - 3**
Ֆ. Ք. - Ցիւրիխ - Ա. Սէ. Միլան	**1 - 1**

- Դ. ԽՄԲԱԿ

Աթլեթիքօ Մատրիտ - Փորթօ	**0 - 3**
Չելսի - Ափոյել Նիկոսիա	**2 - 2**

Ստորեւ կու տանք մրցումներուն յայտագիրը (բոլոր մրցումներն ալ տեղի պիտի ունենան ժամը 21:45-ին Պէյրութի ժամանակացոյցով).

-Ե. ԽՄԲԱԿ

Լիվըրփուլ - Ֆիորենթինա
Լիոն - Տեպրեչեն

-Զ. ԽՄԲԱԿ

Տինամօ Քիեւ - Պարսելոնա
Ինթեր Միլան - Ռուպին Քազան

-Է. ԽՄԲԱԿ

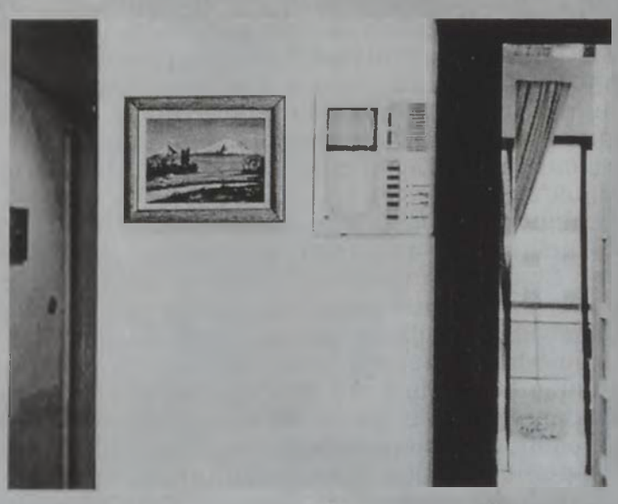
Սեւիլլա - Ռէյնճըրզ
Շթութկարթ - Իւնիրէա

-Ը. ԽՄԲԱԿ

Օլիմփիաքոս - Արսենալ
Սթանտար Լիեժ - Ազ Ալքմաար

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
«ԼԻԻՍԻ ԹԻԹԻՆՃԵԱՆ»
ՅՈՒՅԱՍՐԱՀ

Կը ներկայացնէ՝
ԺԻԼ ՊԵՐ ՀԱԺ

"Ararat" in Beirut
«ԱՐԱՐԱՏ»Ը ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Գործակցութեամբ՝
ԷՍՓԱՍ ՔԸԹՌԱՆԷ-ՔԻՆԻԿԻ

Ցուցահանդէսը բաց է մինչեւ 14 Դեկտեմբեր
Այցելութեան ժամեր՝ երկուշաբթիէն Շաբաթ՝
առաւօտեան ժամը 10:00էն երեկոյեան ժամը 8:00

Hamazkayin Art Gallery, Shagzoyan center, Bourj Hammoud. Tel. 01-241262/3/4, Fax: 01/260329
E-mail : artgallery@hamazkayin.com,
website : www.artgalleryhamazkayin.com

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՁՕՐԱԻՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL ԱՖՀԻԼ

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

P.T.S. AMBULANCE

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics

«ԿԸ ԳՆԱՀԱՏԵՆՔ ԹՐՔԱԿԱՆ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ, ՍԱԿԱՅՆ ՆԵՐԿԱՅԻՍ ԱՆՈՐ ԿԱՐԻՔ ՉՈՒՆԻՆՔ»

Կ'ԸՍԷ ԻՍՐԱՅԵԼԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՓՈԽՆԱԽԱՐԱՐԸ

Իսրայէլի արտաքին գործոց փոխնախարար Տանիէլ Այալոն յայտնեց, որ Իսրայէլ կը գնահատէ Թուրքիոյ միջնորդական ջանքերը, սակայն Սուրիոյ հետ ուղղակի բանակցութիւններ կ'ուզէ: Ան ըսաւ, թէ հակառակ Թուրքիոյ եւ Իսրայէլի միջեւ փոխանակուած ծանր խօսքերուն, երկու երկիրներուն երկկողմանի յարաբերութիւնները պիտի շարունակուին եւ զօրանան շնորհիւ բնական դաշինքի մը:

Այալոն յայտնեց, որ Թուրքիա պէտք չէ արտօնէ, որ Իսրայէլի հետ իր յարաբերութիւնները ազդուին Սուրիայէն եւ Պաղեստինէն: «Միացեալ Նահանգներու եւ Ֆրանսայի կողմէ եւս միջնորդութիւններ կատարուած են: Անոնք եւս ձախողեցան, սակայն այդ մէկը չազդեց մեր երկկողմանի յարաբերութեանց», ըսաւ Այալոն:

Ան նշեց, որ թէեւ ոմանք հարցականի տակ կ'առնէին Սուրիոյ հետ անուղղակի բանակցութեանց ընթացքին Թուրքիոյ անկողմնակալութիւնը, Իսրայէլ անոր միջնորդական ջանքերուն մէջ հարց մը երբեք չտեսաւ: «Երբ յայտարարութիւնները մագլցում արձանագրեցին, ըսինք, թէ անոնք անկողմնակալութիւն նկատելու չենք առաջնորդներ: Կարգ մը մարդիկ հարցականի տակ առին Թուրքիոյ անկողմնակալութիւնը, սակայն կը կարծեմ, որ այս հարցը մեր ետին է»:

Այալոն աւելցուց, որ եթէ ապագային յառաջդիմութիւն արձանագրուի, օժանդակութեան համար առաջին անգամ Թուրքիոյ մասին պիտի մտածուի: Բայց եւ այնպէս այս անգամ Իսրայէլ Սուրիոյ հետ ուղղակի բանակցութիւններ կ'ուզէ, ըսաւ Այալոն Սուրիան ամբաստանելով անցեալ տարուան անուղղակի բանակցութեանց ձախողման համար: «Սուրիոյ հետ բանակցութիւնները Իսրայէլի կամ Թուրքիոյ պատճառով չդադրեցան: Անոնք դադրեցան սուրիական անզիջողականութեան պատճառով», յայտնեց ան:

Իսրայէլի արտաքին գործոց փոխնախարարը ընդգծեց, որ բանակցութիւններուն վերսկսելու համար Սուրիա պէտք է բարի կամեցողութիւն ցուցաբերէ եւ դադրի Հըզպալլայի ու Համասի զօրակցելէ: «Միեւնոյն ժամանակ իրարու վրայ չենք կրնար կրակել եւ բանակցիլ», նշեց ան:

ՊԱՂՏԱՏԻ ՄԷՋ ԱԿԱՆՈՒԱԾ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐ 112 ՁՈՂ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԵՆ

Երէկ ականուած ինքնաշարժներ Իրաքի մայրաքաղաք Պաղտատի մէջ առնուազն 112 զոհ պատճառեցին, երբ հակառակ որդեգրուած ապահովական միջոցառումներուն, հարուածեցին կառավարական շէնքեր:

Մեծ մասամբ անձնասպանական գործողութիւն եղող պայթումները յառաջիկայ տարի նախատեսուած ընտրութիւններէն եւ այս շաբաթ քարիւղի հանքերու շուրջ կնքուելիք համաձայնութիւններէն առաջ ուժգին յիշեցում մըն էին Իրաքի յամառ ըմբոստութեան զօրութեան վերաբերեալ:

Թիրախ դարձած դատարանի մը մուտքին կը գտնուէին ինքնաշարժներու կառատուն մը, ելեւմտական նախարարութեան ժամանակաւոր շէնքը (նախորդը օգոստոսին ականահարումի մը պատճառով քանդուած էր) եւ դատաւորներու պատրաստութեան կեդրոն մը:

«ԻՐԱՆ Կ'ՈՒԶԷ, ՈՐ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾՈՒԻ ԽԱՂԱՂ ԿԵՐՊՈՎ՝ Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳՊԷՅՃԱՆԻ»

Կ'ԸՍԷ ՊԱՔՈՒԻ ՄԷՋ ԻՐԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԸ

ԱՓԱ լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Ազգպէյճանի մէջ Իրանի դեսպան Մոհամմէտ Պակիր Պահրամի նախանցեալ օր մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնած է, որ «ներխուժած հայկական ուժերու Ազգպէյճանէն հեռացումը նաեւ ի նպաստ Հայաստանի է»:

Դեսպանը ըսած է, թէ շրջանին մէջ միասնականութիւն պէտք է ըլլայ եւ որեւէ հարց, որ պառակտում կը յառաջացնէ, կը վնասէ ամբողջ շրջանին եւ անոր ժողովուրդներուն: «Ղարաբաղի տագնապը շրջանին վնաս հասցնող եւ զայն տկարացնող հարց մըն է: Իրան կ'ուզէ, որ այս հարցը լուծուի խաղաղ կերպով, ի նպաստ Ազգպէյճանի: Իրան միշտ կը դատապարտէ բռնագրաւումը: Որեւէ ներխուժող իր բռնագրաւած հողերուն վրայ չի կրնար մնալ: Պատմութիւնը ատիկա ցոյց կու տայ: Տեսաք, թէ Սատտամ Հիւսէյնի ճակատագիրը ինչ եղաւ, երբ իրանեան հողամասեր բռնագրաւեց»:

Պահրամի նշեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի ազատագրումէն ետք շրջանը պիտի զարգանայ: «Զարգացումը խաղաղութեան երաշխիք մըն է: Իրան միշտ խաղաղութեան կը զօրակցի: Եթէ Լեռնային Ղարաբաղի հարցը լուծուի, ամբողջ շրջանը խաղաղ պիտի ըլլայ: Այս հարցը պէտք է լուծուի շրջանի բոլոր երկիրներուն մասնակցութեամբ, սակայն ոչ շրջանէն դուրս երկիրներու»:

Իրանի դեսպանը յայտնած է, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի գործունէութիւնը արդիւնք չէ տուած: «Անոնք արդիւնքի հասնելու նպատակ չունին: Անոնք միայն իրենց շահերը կը պաշտպանեն», ընդգծած է Պահրամի ակնարկելով Մինսքի խմբակին համանախագահող երկիրներուն:

1938-Ի ՏԵՐՍԻՄԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՊԱՇՏԱՈՆԵՐՈՒ ԵՒ . . .

Շարունակուած 5րդ էջէն

է, ուր հայ արեւորդին, պարսիկ զրադաշտականը, ալեւի գըզըլպաշը, պաւղիկեան աղանդաւորականը դարերու թաւալումին հետ համատեղ եւ համերաշխ ապրած են եւ ժամանակի ընթացքին համաձուլուած են: Այս անառիկ լեռնաշխարհին մէջ ապրելով՝ Մամիկոնեան ազնուատոհմ նախարարութեան վերջին շառաւիղները միաձուլուած են գըզըլպաշին հետ եւ վերընձիւղուած են որպէս մամիքա ցեղախումբ: Տերսիմի ահագնագոռ լեռներուն վրայ ծուարած մարտունակ հայն է, որ մինչեւ 20-րդ դար յիշած ու հաւատացած է Անահիտին, Աստղիկին, Վահագնին եւ Արամազդին:

Լեռնաբերպերու արծուաբոյններ հանդիսացող եւ շատ յաճախ հայ-գըզըլպաշ խառն բնակչութիւն ունեցող Տերսիմի ըմբոստ գիւղերն ու աւանները երբեք չեն խոնարհած թրքական բռնակալ բանակներուն առջեւ, այլ միշտ ծառացած են եւ ընկրկումի մատնած են թուրքերը:

Կասկածէ դուրս է, որ Մեծ եղեռնի օրերուն Տերսիմի ժողովուրդը ապաստան տալ զլացած ըլլար իր տարաբախտ ու հալածեալ եղբայրներուն: Խարբերդի, Արաբկիրի, դաշտային Տերսիմի, Դերջանի, Երզնկայի եւ Սեբաստիոյ ջարդերէն փրկուած հայորդիներ ապաստան գտան լեռնային Տերսիմ: Հայ եւ օտար աղբիւրներու համաձայն, Տերսիմ հանգըրուանած հայ վերապրողներու թիւը 30-40 հազարի շուրջ եղած է, որուն որոշ մէկ հատուածը անցած է ռուսական սահմանը, իսկ Տերսիմ մնացած եւ հաստատուած է ստուար հատուած մը:

Սալթիքի յայտնաբերած փաստերով, Տերսիմը ծունկի բերելու եւ անոր բնիկ ժողովուրդը ֆիզիքապէս չէզոքացնելու ծրագիրը Քեմալի եւ իր զօրականներուն կողմէ յղացուած է 1920-ին եւ գործադրութեան դրուած է 17 տարի ետք:

1990-ական թուականներէն ետք, ի տես եւրոպական կարգ մը քաղաքներու մէջ աճող տերսիմցի գաղութներու, եւրոպացի շարք մը պատմաբաններու մօտ խոր հետաքրքրութիւն ծագեցաւ Տերսիմի ցեղային իւրայատուկ հաւաքականութեանց հանդէպ: Յետ ուսումնասիրութիւններու, վերոյիշեալ պատմաբաններէն շատեր հաստատեցին 1938-ի Տերսիմի ցեղասպանութեան իրողութիւնը:

Հոլանտացի պատմաբան Մարթին Վան Պրունսընի տուեալներով, 1937-1938. մինչեւ Տերսիմի ապըստամբութեան ղեկավար Սեյիտ Ռիզայի գերեվարումն ու կախաղան բարձրացումը (նոյեմբեր 18, 1938), թրքական բանակը սպանդի ենթարկեց 70 հազար տերսիմցի զինեալ եւ խաղաղ բնակիչ, որոնց շարքին՝ երեխայ, ծեր եւ կին: Անպաշտօն հաշուարկներով տեղահան եղան կամ փախստական դարձան 150 հազար տերսիմցիներ: Ամայացան հայգըզըլպաշ 200 գիւղեր:

1938-ի Տերսիմի կոտորածներուն մասին գլխաւոր վկայագիրը կը հանդիսանայ տերսիմցի մտաւորական Նուրի Տերսիմիի գրած «Քիւրտիստանի պատմութիւն-Տերսիմ» յուշագրութիւնը: Հոն յստակ տըւեալներ չկան ցեղասպանութեան օրհասական պահերը ապրած հայութեան թիւին մասին: Տեղեկութիւններու միակ աղբիւրը, կը մնան թրքական պետական արխիւները, որոնք տակաւին կը մնան ուսումնասիրողներու եւ պատմաբաններու հասողութենէն հեռու:

Այսօր ժամանակն է, որ Սալթիքի նման մտաւորականներու կամ արտասահմանի մէջ գործող տերսիմական հասարակական կազմակերպութիւններու հետ համագործակցելով՝ աշխատանք ծաւալել 1938-ի Տերսիմի ցեղասպանութեան պատմութիւնը համայն աշխարհին ծանօթացնելու:

Իրողութեան մէջ, հայ դատի մեր աշխատանքներուն գծով, 1938-ի Տերսիմի ցեղասպանութիւնը Անգարայի վրայ քարոզչական նոր ճնշամիջոցի դեր կրնայ ունենալ:

Հասան Սալթիքի վկայութեամբ, ինք տերսիմցի է. մենք կրնանք պահ մը ենթադրել ու կռահել, որ հաւանաբար իր ինքնութիւնը տակաւին բացայայտել չկամեցող տերսիմցի հայերու շառաւիղ է... բայց ինչպէս ըսինք, այդ մէկը պարզ ենթադրութիւն է...

Մէկ բան յստակ է, որ 1915-ի արիւնարբու իթթիհատականներու սպանդէն ճողոպրած եւ Տերսիմ ապաստանած Արեւմտահայաստանի մեր ժողովուրդի վերջին մնացորդացին հաշուեյարդարը կատարեցին Քեմալն ու իր յաջորդները:

Վերապրածը վերապաննեցին...

HIFOOD
Tel. 04-540973
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
դդումի ճաշ,
ծեծածով եղինճ
(ղապախլը)
+ աղցան
+ անուշեղէն
Սակ՝ 10,000 լ.ո.

ՕՊԱՄԱ-ԷՐՏՈՂԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Շարունակուած Ա. էջէն

ԹՐՔԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼ

Ի տարբերութիւն Օպամա-էրտողան հանդիպման արդիւնքներուն մասին ամերիկեան եւ արեւմտեան լրատուամիջոցներու ժխտական գնահատականին, թրքական լրատուամիջոցները եւ մանաւանդ իշխանամէտ մամուլը այդ հանդիպումը կը ներկայացնեն չափազանց դրական պարունակի մէջ:

●«ՌԱՏԻՔԱԼ» օրաթերթը «Վեհաժողովին ընթացքին ամբողջական համախոհութիւն» խորագիրը կրող իր լրատուութեան մէջ կը հաղորդէ, որ էրտողանի եւ Օպամայի երկու ժամ տեւած հանդիպումէն համախոհութեան, բարեկամութեան եւ գործակցութեան պատգամներ բխած են: Օպամա յայտնած է, որ Միացեալ Նահանգներ եւ Թուրքիա պիտի շարունակեն միասնաբար պայքարիլ ահաբեկչութեան դէմ: Օպամա նաեւ զօրակցութիւն յայտնած է Թուրքիոյ ժողովրդավարականացման քայլին: Ան նշած է, որ շրջանին մէջ Թուրքիոյ ներկայութիւնը իր երկրին համար երաշխիք մըն է:

●«ԹԻՒՐՔԻՅԷ» օրաթերթը իր «Սպիտակ տան հետ ամբողջական համախոհութիւն» խորագիրով լրատուութեան մէջ կը հաղորդէ, որ երկու ղեկավարները քննարկած են համաշխարհային խաղաղութեան վերաբերող հարցեր: Օպամա յայտնած է, որ Միացեալ Նահանգներն ու Թուրքիան ահաբեկչութեան դէմ պայքարին մէջ միացեալ քայլերու պիտի դիմեն: Երկու ղեկավարները նաեւ յայտարարած են, որ երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական կապերը պիտի ամրապնդուին: Թուրքիա Իրանի եւ Աֆղանիստանի հարցով պիտի օժանդակէ Միացեալ Նահանգներուն: Միացեալ Նահանգներ գործօն դերակատարութիւն պիտի ունենան Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան գործընթացին եւ Կիպրոսի հարցի լուծման մէջ:

●«ԶԱՄԱՆ» օրաթերթը «Միացեալ Նահանգներու հետ տիպար գործընկերութիւն մը պիտի գործադրուի» խորագիրով իր տեղեկատուութեան մէջ կը գրէ, որ Անգարա եւ Ուաշինկթըն պիտի սկսին գործադրել ապրիլին Թուրքիա իր այցելութեան ընթացքին Միացեալ Նահանգներու նախագահին կողմէ առաջարկուած «տիպար գործընկերութիւն»ը: Երկու ղեկավարները որոշած են ստեղծել յանձնախումբ մը, որ կազմուած ըլլայ երկու կողմերէն երկուքական նախարարներէ:

●«ԵՆԻ ՇԱՖԱՔ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Օպամա Թուրքիան համաշխարհային խաղաղութեան համար տիպար երկիր մը նկատած է: «Ես ուրախ եմ Թուրքիան դաշնակից եւ վարչապետ էրտողանը բարեկամ կոչելով», ըսած է Օպամա:

●«ԾՈՒՄՀՈՒՐԻՅԷԹ» օրաթերթը «Երկու ժամ բանակցութիւն» խորագիրով իր լրատուութեան մէջ կը գրէ, որ էրտողան եւ Օպամա Սպիտակ տան մէջ երկու ժամ տեւողութեամբ հանդիպում մը ունեցած են: Օպամա ըսած է, որ Թուրքիա իբրեւ Իրանի ազդեցիկ դրացի եւ ներկայիս ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի ոչ մնայուն անդամ մը Միացեալ Նահանգներու նպատակներուն համար կարեւոր է:

●«ՍԱԲԱՀ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ էրտողան-Օպամա հանդիպումը երկու ժամ տեւած է: Օպամա, որ յայտնած է, թէ շրջանին մէջ Թուրքիոյ ներկայութիւնը երաշխիք մըն է, ընդգծած է աշխարհին մէջ Թուրքիոյ դերակատարութեան կարեւորութիւնը: Օպամա էրտողանին ցաւակցութիւն յայտնած է Թոքաթի մէջ ՔԱԿ-ի կողմէ եօթը թուրք զինուորներու սպանութեան համար եւ ըսած է, որ Միացեալ Նահանգներ պատրաստ է յարձակումին հեղինակներուն ձերբակալման համար Թուրքիոյ օժանդակելու:

●«ՄԻԼԼԻՅԷԹ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Օպամա յայտնած է, որ Թուրքիա աշխարհի մէջ բարձրացող ուժ մըն է: Օպամա-էրտողան հանդիպումը տեւած է մէկ ժամ քառասունհինգ վայրկեան, երբ նախատեսուած էր, որ ան տեւէ միայն կէս ժամ: Մամլոյ ասուլիսի ընթացքին Օպամա յայտնած է, որ Թուրքիա մեծ ազդեցութիւն ունի ոչ միայն շրջանային խաղաղութեան, այլ նաեւ համաշխարհային խաղաղութեան հարցով: Օպամա նաեւ զօրակցութիւն յայտնած է թրքական կառավարութեան քրտական քայլին:

●«ՎԱԹԱՆ» օրաթերթը կը գրէ, որ մինչ նախատեսուած էր, որ էրտողան-Օպամա հանդիպումը տեւէ երեսուն վայրկեան, իրականութեան մէջ երկու ղեկավարները երկու ժամ խօսած են: Թրքական կառավարութեան քրտական նախաձեռնութեան զօրակցելէ ետք Օպամա շեշտած է, որ «հարցը միայն գինուորական միջոցներով չի կրնար լուծուիլ»:

●«ՅԻՒՐԻՅԷԹ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ երկու ղեկավարները որոշած են հակաահաբեկչական, զինուորական, գիտական, արուեստի, քաղաքականութեան եւ ճարտարագիտութեան մարզերուն մէջ ամբողջական գործակցութիւն ունենալ: էրտողան յայտնած է, որ Միացեալ Նահանգներու հետ տեղեկահաւաքի բաժնեկցութեան կողքին ՔԱԿ-ի դէմ որոշ նոր քայլեր առնուած են:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Օպամայի հետ մամլոյ ասուլիսին ընթացքին էրտողան անդրադարձած է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցին եւ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութեան հետ անոր առընչութեան:

էրտողան ըսած է, որ «մենք նաեւ քննարկեցինք Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ յարաբերութիւնները, որոնք մեծ կարեւորութիւն ունին: Ասիկա կարեւոր է թուրք-հայկական յարաբերութիւններուն ծիրին մէջ: Քննարկեցինք, թէ Մինսքի խմբակը եւ այդ խմբակին համանախագահող երկիրները Միացեալ Նահանգները, Ռուսիան եւ Ֆրանսան ինչ կրնան ընել այդ գործընթացին յաւելեալ աշխուժութիւն հաղորդելու: Կրնամ ըսել, որ Մինսքի գործընթացին մէջ յաւելեալ աշխուժութիւնը ընդհանուր գործընթացին վրայ շատ դրական ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ, որովհետեւ Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ յարաբերութիւններու բնականոնացման գործընթացը մեծապէս առընչուած է այս հարցերուն: Իբրեւ Թուրքիոյ վարչակազմ, մենք վճռակամ ենք այս ծիրին մէջ յառաջ շարժելու»:

Օպամա իր կարգին յայտնած է. «Վարչապետը շնորհաւորեցի հայ-թրքական յարաբերութիւններու բնականոնացման գծով առնուած կարգ մը քաջարի քայլերու համար եւ զինք քաջալերեցի այս ուղիով յառաջդիմութիւնը շարունակելու»:

Նախագահ Պարաք Օպամայի հետ ունեցած իր հանդիպումէն ետք Ուաշինկթընի «Ինքերքոնթինենթըլ» պանդոկին մէջ իր հրաւիրած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին Թուրքիոյ վարչապետը յայտարարած է, որ «Հայաստանն ու Թուրքիան պէտք է ամէն բան ընեն երկու երկիրներուն միջեւ բարի դրացիական յարաբերութիւններ հաստատելու ջանքերը իրականութեան վերածելու ուղղութեամբ եւ ես յոյսով եմ, որ հաշտութեան այս գործընթացը շարունակուի»:

Ըստ էրտողանի, Միացեալ Նահանգներու նախագահին հետ քննարկուած է ղարաբաղեան հարցի լուծումով զբաղող ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի գործունէութիւնը, եւ խօսուած է Հայաստան-Թուրքիա մերձեցման գործընթացին լիցք հաղորդելու համար Միացեալ Նահանգներու, Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ դերակատարութեան կարեւորութեան մասին:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք նախապայմաններ չներկայացնելու պայմանաւորուածութեան խախտում չէ՞ իր իսկ յայտարարութիւնը այն մասին, թէ «Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորումը ուղիղ կապ ունի ղարաբաղեան հարցի լուծման հետ», Թուրքիոյ վարչապետը ըսած է, որ Թուրքիոյ իշխանութիւնները իրենց կարելին ըրած են եւ այժմ կարգը խորհրդարանին է որոշելու համար, թէ ստորագրուած արձանագրութիւնները պիտի վաւերացուի՞ն, թէ ոչ: «Իսկ Թուրքիոյ իշխանութիւնները չեն կրնար միջամտել խորհրդարանի աշխատանքներուն եւ պարտադրել իրենց դիրքորոշումը: Մինչեւ խորհրդարանական յանձնախումբերուն մէջ այս հարցի քննարկումը, Թուրքիա կ'ուզէ դրական զարգացումներ տեսնել ղարաբաղեան տագնապի լուծման գործընթացին եւ Մինսքի խմբակի ջանքերուն մէջ», ըստ «Ամերիկայի ձայն» ձայնասփիւռի կայանին ըսած է էրտողան միաժամանակ չպատասխանելով մէկ այլ հարցումին, թէ արդեօք հակասութիւն չի՞ տեսներ ազրպէյճանական եւ թրքական մամուլին տուած հարցազրոյցներուն եւ միջազգային մամլոյ ծառայութիւններու ներկայացուցած հարցումներուն իր պատասխաններուն միջեւ:

Ամերիկեան լրատուամիջոցներ, ինչպէս «Մքքլաչի.քոմ» կայքէջը եւ «Տը Քանսաս Սիթի Սթար» օրաթերթը կը հաղորդեն, որ նախագահ Օպամայի հետ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին էրտողան խուսափած է պատասխանելու այն հարցումին, թէ Օպամայի հետ քննարկա՞ծ է Հայոց ցեղասպանութեան առընչուող հարցեր:

Թրքական «Ռատիքալ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ էրտողան «ճոն Հոփքինզ» համալսարանին մէջ ելոյթ ունենալով յայտնած է, որ իր նախնիները ցեղասպանութիւն չեն գործած:

էրտողանին հարցուցած են, թէ ինչպէ՞ս կը վերաբերի այն փաստին, որ Օպամա Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ իր կեցուածքը չէ փոխած: Ան պատասխանած է. «Մենք հայկական կողմին նամակ գրած ենք առաջարկելով պատմական յանձնախումբ ստեղծել: Իմ նախնիներս ցեղասպանութիւն չեն գործած: Տեղահանման հետ կապուած բազմաթիւ փաստաթուղթեր կան, զորս ես անձամբ տեսած եմ: Անոնք ցոյց կու տան, որ այն ժամանակուան իշխանութիւնները տեղահանութիւնը կազմակերպած են անվտանգութեան նկատառումներով: Կարելի չէ հասկնալ, թէ ցեղասպանութեան պնդումները ինչ փաստերու վրայ կը հիմնուին»:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք Թուրքիոյ մէջ քրէական օրէնսգիրքի 301-րդ յօդուածին գոյութիւնը չի՞ խանգարեր պատմական յանձնախումբի ստեղծման, էրտողան յայտնած է. «Իմ կարծիքովս այս հարցումը ուղղողը չի գիտեր, թէ ինչ է 301-րդ յօդուածը: Տուեալ յօդուածով մեղադրուող անձը մինչեւ դատարան մտցնելը պէտք է ստանալ արդարադատութեան նախարարութեան համապատասխան որոշումը: Մինչեւ հիմա այդպիսի 8 որոշում տրուած է»:

Թուրքիոյ վարչապետը նաեւ անդրադարձած է Լեռնային Ղարաբաղի հարցին նշելով, որ Մինսքի խմբակի հետեւողական ջանքերուն շնորհիւ Ազրպէյճան-Հայաստան տագնապի լուծման պարագային կը լուծուի նաեւ Թուրքիա-Հայաստան խնդիրը:

«Մենք Հայաստանի հետ մեր յարաբերութիւնները կարգաւորելու համար իրական ջանքեր կը գործադրենք: Թուրքիոյ մէջ 170 հազար հայ կ'ապրի, եւ անոնց մէկ մասը Թուրքիոյ քաղաքացի չէ: Մենք անոնց հետ չենք ուղարկեր, որովհետեւ Հայաստանի մէջ կեանքի պայմանները լաւ չեն, եւ անոնք կ'ուզեն մեր երկրին մէջ ապրիլ: Անոնց մէջ կան նաեւ իմ կուսակցութեանս անդամներ», նշած է էրտողան:

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688